

Tilinpäätös 2024

Kunnanhallitus 31.3.2025 § 60

Kunnanvaltuusto xx.5.2025 §

Sisällys

1. Toimintakertomus	4
1.1 Kehityskatsaus ja olennaiset tapahtumat	4
1.1.1. Kunnanjohtajan katsaus.....	4
1.1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset	8
1.1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys	11
1.1.4. Henkilöstö.....	12
1.1.5. Ympäristöasiat.....	13
1.1.6. Muut ei-taloudelliset asiat.....	13
1.1.7. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä	15
1.1.8. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä	16
1.2. Kokonaistalouden tarkastelu.....	18
1.2.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut	18
1.2.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut.....	19
1.2.3. Tase ja sen tunnusluvut	22
1.2.4. Kokonaistulot ja -menot, ulkoiset	24
1.3. Konsernitarkastelu.....	26
1.3.1. Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt	26
1.3.2. Konsernin toiminnan ohjaus.....	26
1.3.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat	26
1.3.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä	26
1.3.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä	27
1.3.6. Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut	29
1.3.7. Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut	30
1.3.8. Konsernitase ja sen tunnusluvut	31
1.4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen	32
1.5. Tilikauden tuloksen käsittely.....	33
1.5.1. Tilikauden tuloksen käsittely	33
2. Talousarvion toteutuminen	34
2.1. Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan sekä tavoitteiden toteutuminen.....	34
2.1.1. Hallintopalvelut.....	34
2.1.2. Sivistys- ja hyvinvointipalvelut	41
2.1.3. Tekniset palvelut	58
2.1.4. Kuntakonserni	67
2.2. Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu	70
2.3. Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu	71

2.4.	Investointien toteutuminen	72
2.5.	Yhteenveto valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta	74
3.	Tilinpäätöslaskelmat	75
3.1.	Tuloslaskelma	75
3.2.	Rahoituslaskelma	76
3.3.	Tase	77
3.4.	Konsernin tuloslaskelma	79
3.5.	Konsernin rahoituslaskelma	80
3.6.	Konsernitase	81
3.7.	Kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö: Vesihuoltolaitos	82
3.8.	Kilpailulain 30 d §:n edellyttämä tuloslaskelma taloudellisesta toiminnasta, joka tapahtuu kilpailulla markkinalla	85
4.	Liitetiedot	86
5.	Allekirjoitukset	102
5.1.	Tilinpäätöksen allekirjoitus	102
5.2.	Tilinpäätösmerkinnät	102
6.	Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista sekä niiden säilytystavasta	103
	Selvitys kirjanpidon säilytyksestä	103

1. Toimintakertomus

1.1 Kehityskatsaus ja olennaiset tapahtumat

1.1.1. Kunnanjohtajan katsaus

Vuoden 2024 talousarvion valmistelun yhteydessä todettiin, että suomalaisten kuntien taloudessa on kolme tuloksellisesti vahvaa vuotta takana mutta käänne heikompaan on tapahtumassa. Suomen talous oli siirtynyt taantumaa, inflaatiokehitys oli voimistumassa, korkotaso nousussa ja BKT supistumassa. Yleisten talousnäkömyien, sote-uudistuksen siirtoerien ja kunta-alan ansiotason nousun vuoksi vuoden 2024 talousnäkömyiä pidettiin haastavina. Myös Kangasniemen kunnan osalta varauduttiin merkittäviin talouden sopeutustoimiin. Esimerkiksi kunnan tuloveroprosenttia nostettiin 0.54 prosenttiyksiköllä, minkä arvoitiin lisäävän kunnan verotuloa 386 000 eurolla vuonna 2024.

Vuosi 2024 toi kuitenkin mukanaan myös positiivisia talousuutisia. Suomen talous kääntyi taantumasta hienoiseen kasvuun ja inflaatio laski alle 2 %:iin. Myös korkotaso laski mikä yhdessä inflaation hidastumisen kanssa vahvisti kuluttajien ostovoimaa ja hillitsi yleistä hintojen nousua. Myönteisistä merkeistä huolimatta talouskasvu oli vuonna 2024 hidasta ja esimerkiksi rakentamisen elpymistä vielä odotetaan. Orastavasta talouskasvusta huolimatta työllisyyskehitys heikentyi. Joulukuussa 2024 Suomen työllisyysaste oli 8,9 %. Etelä-Savossa oli joulukuun lopussa 7123 työtöntä eli 6 % enemmän kuin vuosi aiemmin.

Kuntien tilinpäätökset ovat vuoden 2024 osalta kuntaliiton mukaan vahvempia kuin mitä vuotta aiemmin ennakoitiin. Yleinen kuntatalouden tila kuitenkin heikkeni vuoteen 2023 verrattuna, ja esimerkiksi kuntien lainakanta kääntyi kasvuun. Kuntien taloustilanteeseen vaikuttivat suhdannetilanteen ja kasvavien korkokustannusten lisäksi verotulojen vähentyminen sote-uudistuksiin liittyneiden verohäntien poistumisen vuoksi. Tosin esimerkiksi Kangasniemellä verotulot kehittyivät ennakoitua paremmiksi.

Kangasniemen kunnan talousarvio vuodelle 2024 laadittiin -308 605 euroa alijäämäiseksi. Tilikauden tulos muodostui kuitenkin ennakoitua paremmaksi eli 136 043 euroa ylijäämäiseksi. Vuoden 2024 lopussa peruskunnan taseeseen on kertynyt kumulatiivista ylijäämää 8,9 milj euroa.

Toimintatuottojen toteuma oli 3,9 milj euroa, mikä oli 155 000 euroa enemmän kuin vuoden 2023 tilinpäätöksessä. Toimintatuottoja nostivat erityisesti metsänmyyntitulot sekä veden ja jäteveden hintojen korotuksesta aiheutuneet maksutuotot. Toimintakulut olivat 16,4 milj euroa, mikä oli 278 000 euroa vähemmän edelliseen vuoteen nähden. Kustannusten kasvua oli erityisesti koulukuljetusten ja työterveyshuollon osalta. Kokonaisuutena toimintakatteeseen tuli 433 000 euroa parannus, mikä on epävarmassa taloustilanteessa hyvä tulos. Tilinpäätöksessä 2024 toimintakate oli - 12,6 milj euroa.

Verotulojen ennakoitiin laskevan merkittävästi edelliseen vuoteen nähden. Vuoden 2023 tilinpäätöksessä verotuloja kertyi 12,9 milj euroa. Talousarvion 2024 laatimisvaiheessa verotuloennusteet kehittyivät asteittain ennakoitua paremmiksi, ja lopullisessa talousarviossa verotulot olivat 12,8 milj euroa. Tilinpäätöksessä 2024 verotuloja kertyi 222 610 euroa talousarviota enemmän. Valtionosuuksien kertymä oli muutetun talousarvion mukainen eli 1,6 milj euroa. Vuosikatteen muodostui 2,3 milj euroa.

Nettoinvestoinnit olivat yhteensä 1 162 922 euroa. Suurimmat investointikohteet olivat Beckerin koulun ja Kalliolan päiväkodin saneeraukset sekä vesi- ja viemärilaitoksen linjaverkostojen saneeraukset. Investointien maltillisuus johti siihen, että kunnan lainakanta väheni edelliseen vuoteen nähden. Vuoden 2024 lopussa peruskunnan lainakanta oli 8 930 841 € eli 1 764 €/asukas. Kuntakonsernin lainakanta oli tilikauden päättyessä 11 726 996 € eli 2 316 €/asukas.

Tilinpäätöstä arvioitaessa on huomioitava, että siihen sisältyy tulovaikutteisena edellisen tilikauden tapaan Ki Oy Kunnantalon osakkeiden 200 000 euron arvonalennuskirjaus. Lisäksi tilinpäätökseen tehtiin yhteensä 450 000 euron ylimääräistä lisäpoistoa Asuntola Mäntyranan sekä LM-teollisuushallin osalta. Ilman lisäpoistoja peruskunnan tilinpäätös olisi ollut lähes 600 000 euroa ylijäämäinen.

Kuntakonsernin rooli pieneni kuntien taloudessa vuonna 2023 sote-palveluiden siirryttyä hyvinvointialueille. Kangasniemen kuntakonsernissa on tällä hetkellä neljä tytäryhteisöä. Konsernin rakennetta ja uudistustarpeita tullaan tarkastelemaan kokonaisuudessaan kuluvan vuoden aikana sote-kiinteistöjen yhtiöittämisprosessin yhteydessä. Konsernin tilinpäätös 2024 oli 354 973 euroa ylijäämäinen. Konsernin taseessa oli vuoden 2024 lopussa kumulatiivista ylijäämää 605 326 euroa.

Kuntatalouden osalta konsernin suurimmat haasteet liittyvät Kangasniemen Vuokratalot Oy:n talouteen. Yhtiön maksuvalmius on heikko ja korkotaso on nostanut merkittävästi lainanhoitokuluja. Kunnanvaltuusto hyväksyi keväällä 2024 Vuokratalot Oy:n omistajana ja lainojen takaajana esitetyt lyhennysvapaat yhtiön lainaohjelmiin. Lisäksi maahanmuuttovirasto lakkautti vastaanottokeskuksen sivutoimipisteen Kangasniemeltä tammikuussa 2024, mikä osaltaan vähensi vuokrataloyhtiön asuntojen kysyntää.

Kehittämistoiminnan osalta vuosi 2024 merkitsi valmistautumista TE-uudistukseen ja Mikkelin seudun työllisyysalueen toiminnan aloittamiseen. Vastuukuntasopimuksen nojalla Mikkelin seudun työllisyyslautakunta vastaa työllisyysalueen lakisääteisten palvelujen toteuttamisesta ja toiminnan resurssoinnista. Mikkelin seudun työllisyyslautakunta aloitti toimintansa kesäkuussa 2024. Kunnan työllisyshoidosta siirtyi Mikkelin kaupungille yksi vakituinen henkilö.

Uudistuksen seurauksena kuntien rahoitusvastuu työttömyysturvasta laajeni ”kannustavaan rahoitusmalliin” liittyen. Inhimillisesti ja työllisyyden hoidon kustannusten hillitsemiseksi on ensiarvoisen tärkeää turvata työllisyyden hoidon paikalliset lähipalvelut ja tehokas palveluohjaus myös tulevaisuudessa. Työttömyys oli vuoden 2024 aikana kasvussa myös Kangasniemellä. Joulukuun lopussa 2024 Kangasniemen työttömyysprosentti oli 11,8 (Etelä-Savon kuntien keskiarvo oli 12,8 %).

TE-uudistuksen rinnalla Kangasniemen kunta valmistautui 1.1.2025 voimaan tulleen kotoutumislain toimeenpanoon. Syksyllä 2024 laadittiin kotoutumishjelmaa kuvaava asiakirja, joka kuvaa kotoutumislain mukaisten palvelujen toteuttamista, vastuutahoja ja yhteistyömuotoja. Kotoutumishjelman toimeenpanoa varten vuoden 2024 lopussa kuntaan perustettiin elinvoimakoordinaattorin virka. Elinvoimakoordinaattori vastaa te-uudistukseen ja kotoutumisen edistämiseen liittyvien tehtävien lisäksi elinkeinoelämän kehittämiseen ja yritysyritysyhteistyöhön liittyvistä tehtävistä.

Elinkeinojen kehittämistyötä vahvistettiin vuoden 2024 kuluessa myös panostamalla kehittämishanketoimintaan. Akke-rahoitteinen Kehitysalustoilla innovaatioita ja elinvoimaa Kangasniemelle -hanke päättyi. Vastaavasti Karhuvuorelta rantatorille – Kangasniemen luonto- ja hyvinvointimatkailun kehittämis- ja investointihanke sai myönteisen rahoituspäätöksen 28.8.2024, ja hankkeelle palkattiin projektipäällikkö loppuvuonna 2024. Hankkeen tavoitteena on uudistaa ja modernisoida rantatorin palveluympäristöä ja infrastruktuuria sekä kehittää Karhuvuoren alueelle vetovoimainen virkistys- ja hyvinvointimatkailun kohde. Karhuvuoren alueen kehittämistä täydentää

Kankaistenlammen kosteikkohanke. Kunta solmi kesällä 2024 Suomen riistakeskuksen SOTKA-kosteikot hankkeen sekä Pohjois-Puulan osakaskunnan kanssa Kankaistenlammen kosteikon ylläpitoon liittyvän sopimuksen.

Mainittujen kehittämiskokonaisuuksien lisäksi kunta toteutti vuonna 2024 Leader-rahoituksella VisitKangasniemi -yhtymäryhmähankkeen, jonka tavoitteena oli edistää matkailuyritysten yhteismarkkinointia. Osaltaan elinvoimatyötä ja verkostoitumista edistettiin myös kesällä 2024 kahdeksannen kerran järjestetyn Puula-forumin puitteissa.

Kaavoituksen osalta kunta jatkoi mm. valmistautumista vaihtoehtoihin energiatuotannon ratkaisuihin. Vireillä olevien tuulivoimakaavojen osalta keskustelu jatkui vilkkaana. Huuhtimäen osayleiskaavaan ja 4. vaihemaakuntakaavaan liittyviä info- ja yleisötilaisuuksia järjestettiin vuoden aikana. Kunnanjohtaja osallistui myös useisiin tuulivoimaa koskeviin kansalaistilaisuuksiin ja keskusteluihin. Lisäksi kunnanvaltuusto vieraili lokakuussa 2024 Luhangan tuulivoimapuistossa.

Etelä-Savon maakuntavaltuusto hyväksyi 4.12.2024 Etelä-Savon 4. vaihemaakuntakaavan. Huuhtimäen osayleiskaavaprosessi jatkuu edelleen. Koska tuulivoima-alueita koskevat kaavaprosessit ovat herättäneet paljon keskustelua, vastustusta sekä huolenaiheita, on ensiarvoisen tärkeää tiedottaa ja osallistaa eri tahoja ja sidosryhmiä mahdollisimman monipuolisesti kaavaprosessien eri vaiheisiin. Yhteinen ymmärrys kaavan ja tuulivoiman vaikutuksista rakentuu avoimen ja läpinäkyvän vuorovaikutuksen kautta.

Sivistys- ja hyvinvointitoimialalla vuotta 2024 leimasi kiinteistöjen kunnostustyöt Beckerin koululla ja Kalliolan päiväkodissa. Kankaisten koulussa järjestettiin Some sammuu -viikko, jonka jälkeen mobiililaitteiden käyttöä kouluissa on muutoinkin rajoitettu koulujen järjestyssääntöjen ja välituntiaktiiviteettien avulla. Sivistystoimessa jatkettiin myös oppilaiden erityiseen tukeen panostamista hankerahalla. Nuorisopalvelujen yhtenä painopisteenä oli mm. koulunuorisotyö.

Loppuvuodesta myös hyvinvointityön koordinoinnin henkilöresurssiin tehtiin lisäpanostus työnjaollisilla ja hallinnollisilla muutoksilla. Tämä tulee varmasti näkymään jatkossa mm. hyvinvointialueen ja kunnan yhteistyön tiivistymisenä, väestön hyvinvointia koskevien indikaattoreiden seurannan ja raportoinnin tehostumisena sekä kunnan osallisuustoiminnan kehityksessä.

Kangasniemen kirjasto jatkoi vahvaa osallisuustyötä mm. Sivistystä ja säveliä -hankkeen puitteissa sekä järjestämällä erilaisia tapahtumia ja keskustelutilaisuuksia. Kunta edisti vuoden aikana monin eri tavoin kuntalaisten osallistamista ja yhteistyötä mm. uusien kuntalaisille, vapaa-ajan asukkailla ja yrittäjille suunnattujen tilaisuuksien avulla. Lisäksi kunnanjohtaja toteutti toukokuusta syyskuuhun 2024 kaikille avoimia Torilla tavataan -keskustelutilaisuuksia. Kunta oli myös entiseen tapaan vahvasti mukana Kangasniemen Musiikkiviikkojen organisoinnissa.

Henkilöstöhallintoon vaikutti vuonna 2024 erityisesti hallintojohtajan irtisanoutuminen ja uuden rekrytointi, jonka vuoksi hallintopalveluissa toimittiin sijaisjärjestelyin. Uusi hallintojohtaja aloitti lokakuun lopussa. Myös henkilöstöasiantuntijan tehtävien osalta oli työntekijävaihdoksia, mikä osaltaan heijastui hallintopalvelujen toimintaan.

Väestömuutosten ennakkotietojen mukaan Kangasniemen väkiluku oli 31.12.2024 yhteensä 5 063. Vuoden kuluessa väkiluku laski 51:llä henkilöllä. Kunnan kokonaisnettomuutto oli kuitenkin +35 henkilöä positiivinen eli kuntaan muutti enemmän henkilöitä kuin kunnasta muutti pois. Aktiiviseen kuntamarkkinointiin ja vetovoimatekijöiden esille nostamiseen on tärkeää panostaa myös jatkossa.

Haluan kiittää kunnan henkilöstöä arvokkaasta työpanoksesta, sujuvasta yhteistyöstä sekä talouden tasapainon säilyttämisestä eri toimialoilla. Henkilöstön hyvinvointi on toimivan organisaation

perusedellytys. Maaliskuun 2025 aikana kootun työhyvinvointikyselyn tulokset ovat ennakkotietojen perusteella positiiviset, mikä luo hyvät toimintaedellytykset jatkoa ajatellen. Tulosten tarkempi analyysi tehdään kevään 2025 kuluessa.

Kiitän myös luottamushenkilöitä päätöksentekokyvystä, avoimesta keskustelukulttuurista sekä rakentavasta kehittämisotteesta. Toiminnan ja talouden osalta Kangasniemen kunnassa on hyvä pohja jatkaa kohti uutta valtuustokautta.

Kimmo Kainulainen

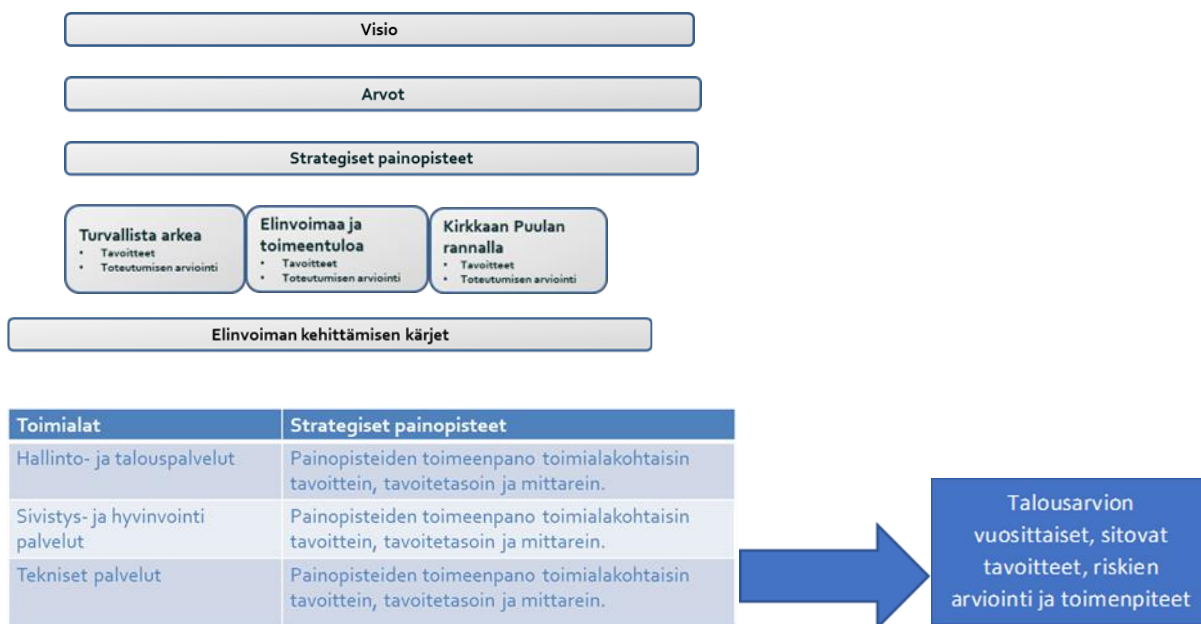
kunnanjohtaja

1.1.2. Kunnan hallinto ja siinä tapahtuneet muutokset

1.1.2.1. Kuntastrategia

Talousarvio vuodelle 2024 on tehty kunnanvaltuuston 4.4.2022 § 23 hyväksymän kuntastrategian periaatteilla. Kukin hallintokunta on päivittänyt talousarviovuoden tavoitteensa strategian linjausten mukaisesti. Strategiassa on määritelty kunnan arvoja noudattelevat toimintalinjat ja päämäärät. Kunnan strategian arvoja ovat avoimuus ja vuorovaikutteisuus, inhimillisuus ja asiakaslähtöisyys sekä uudistuvuus ja kehittyminen.

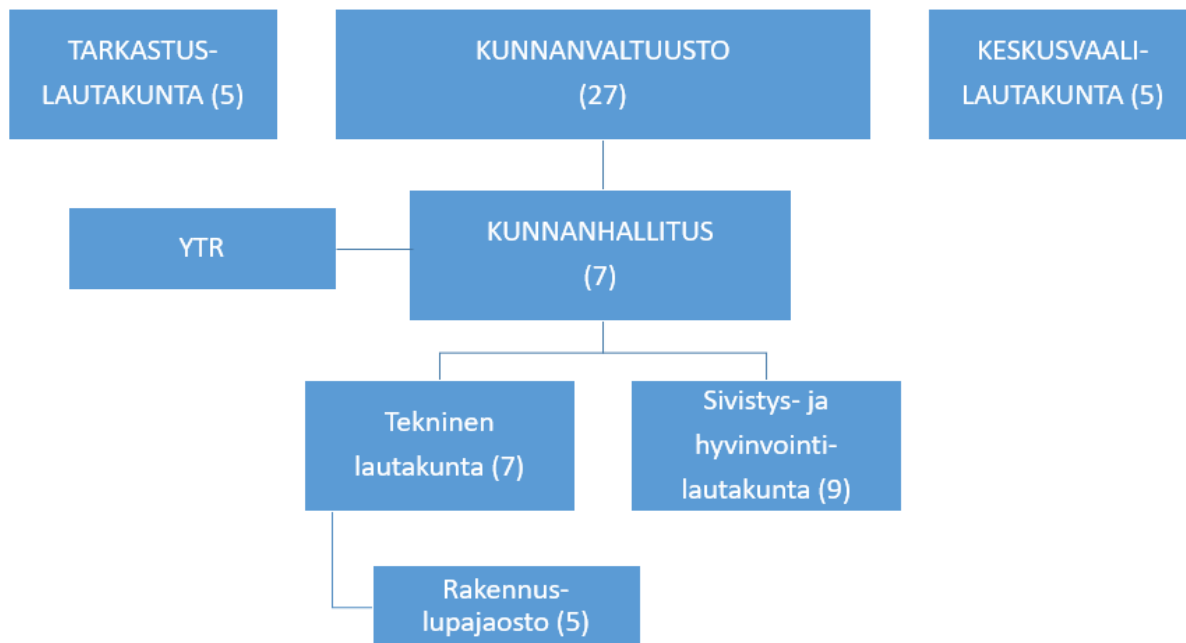
Kangasniemen strategian rakenne

Kuntastrategian mukaan asetettujen tavoitteiden täyttyminen vuoden 2024 talousarviovuoden aikana on esitetty vastuualueittain kappaleessa 2.1 *Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan sekä tavoitteiden toteutuminen*.

1.1.2.2. Luottamushenkilöorganisaatio

Alla on Kangasniemen kunnan luottamustoimielinten palveluorganisaatio, joka perustuu kunnanvaltuuston 23.5.2022 hyväksymään hallintosääntöön. Päivitetty hallintosääntö on tullut voimaan 1.6.2022.

Luottamushenkilöorganisaatio

Kunnanvaltuusto 2024

Kunnanvaltuusto vastaa kunnan toiminnasta ja taloudesta kuntalain 14 §:n mukaisesti.

Kangasniemen kunnanvaltuusto valittiin kuntavaaleissa kesäkuussa 2021.

Valtuuston poliittiset voimasuhteet 13.6.2021 toimitettujen kuntavaalien tuloksen mukaan:

Suomen Keskusta 12, Suomen Sosialidemokraattinen Puolue 7, Kansallinen Kokoomus 2, Vihreät 2, Perussuomalaiset 3, Suomen Kristillisdemokraatit 1. Kunnanvaltuusto kokoontui vuonna 2024 yhteensä 5 kertaa ja käsitteli kokouksissaan kaikkiaan 60 pykälää. Lisäksi valtuustolle järjestettiin vuoden aikana kaksi seminaaria, joissa toisessa käsiteltiin kunnan taloutta ja toisessa Luhangan tuulivoimahanketta.

KESK	Albrecht Henna
KESK	Halttunen Milja
SDP	Hokkanen Mikko, 1. varapuheenjohtaja
KOK	Hokkanen Simo
VIHR	Hämäläinen Marjo 22.5.2022 asti
	Ollikainen Mika 23.5.2022 alkaen
SDP	Hämäläinen Sulo
SDP	Hänninen Pasi
KESK	Janhunen Tuomo
VIHR	Juntunen Maisa
SDP	Kuusjärvi Markku
PS	Lahikainen Eetu, varapuheenjohtaja 1.8.2023 alkaen
KESK	Lahikainen Tero
KESK	Laitinen Marja-Leena

SDP	Laukkarinen Jaana
PS	Lindholm Terttu-Liisa
KESK	Luukkainen Kari
KESK	Marttinen Tero
KESK	Nykänen Tapani
KOK	Ossi Kerttu, 2. varapuheenjohtaja 31.7.2023 asti
KESK	Pirttiaho Susanna
KESK	Pylvänäinen Roope
KD	Sappinen Sirpa
KESK	Tanttu Ilkka
KESK	Vehmala Tommi, puheenjohtaja
PS	Viljanen Tapio
SDP	Vornanen Tuula
SDP	Väisänen Tiina

Kunnanhallitus

Kunnanhallitukseen kuuluu seitsemän jäsentä, joilla kullakin on henkilökohtainen varajäsen. Kunnanhallituksen esittelijänä toimii kunnanjohtaja ja pöytäkirjanpitäjänä toimii hallintojohtaja. Kunnanhallituksen toimikausi on kaksi vuotta ja se vaihtui elokuussa 2023. Kunnanhallitus kokoontui vuoden 2024 aikana 20 kertaa ja käsitteli vuoden aikana yhteensä 280 pykälää.

Kunnanhallituksen kokoonpano 1.8.2023 alkaen: Tapani Nykänen, puheenjohtaja Jaana Laukkarinen, 1. varapuheenjohtaja, jäsenet: Kerttu Ossi, Marja-Leena Laitinen, Markku Kuusjärvi, Milja Halttunen ja Tuomo Janhunen. Lisäksi kunnanhallituksen kokouksessa on läsnäolo-oikeus valtuuston puheenjohtajilla: Tommi Vehmala, Mikko Hokkanen ja Eetu Lahikainen.

Lautakunnat

Kunnassa toimivat lautakunnat ovat keskusvaalilautakunta, sivistys- ja hyvinvointilautakunta, tarkastuslautakunta, tekninen lautakunta ja sen alainen rakennuslupajaosto. Lisäksi kunnassa toimii vanhus- ja vammaisneuvosto ja nuorisovaltuusto, jonka puheenjohtajilla on puhe- ja läsnäolo-oikeus kunnanvaltuuston kokouksissa

Merkittävimmät päätökset

Kunnan merkittävimpiä päätöksiä vuoden aikana oli Karhuvuorelta rantatorille - Kangasniemen luonto- ja hyvinvointimatkailun kehittämis- ja investointihankeen käynnistyminen ja projektipäällikön rekrytointi, määräaikaisen elinvoimakoordinaattorin viran perustaminen ja rekrytointi, hallintojohtajan rekrytointi, Petäjäkkö- tilan ostaminen, hallintosäännön ja rakennusjärjestyksen uudistaminen, sekä TSA-henkilökohtaisen työn suorituksen arviointijärjestelmästä päättäminen.

Kunnan päätöksenteko lukuina

- Kunnanvaltuusto kokoontui vuoden 2024 aikana 5 kertaa ja käsitteli 60 asiakohtaa
- Kunnanhallitus kokoontui vuoden 2024 aikana 20 kertaa ja käsitteli 280 asiakohtaa
- Sivistys- ja hyvinvointilautakunta kokoontui vuoden 2024 aikana 12 kertaa ja käsitteli 105 asiakohtaa

- Tekninen lautakunta kokoontui vuoden 2024 aikana 12 kertaa ja käsitteli 93 asiakohtaa
- Rakennuslupajaosto kokoontui vuoden 2024 aikana kuusi kertaa ja käsitteli 36 asiakohtaa
- Tarkastuslautakunta kokoontui vuoden 2024 aikana 6 kertaa ja käsitteli 43 asiakohtaa
- Kunnanhallitus perusti elinvoimajaoston päätöksellään 11.4.2022 § 91
- Keskusvaalilautakunta kokoontui 6 kertaa v. 2024 ja käsitteli 34 asiakohtaa

Tilivelvolliset

Tilivelvollisia ovat kunnan toimielinten jäsenet sekä hallintosäännössä vastuualueiden tulosalueittain nimetyt johtavat viranhaltijat.

1.1.3. Yleinen ja oman alueen taloudellinen kehitys

1.1.3.1. Kansantalouden kehitys vuonna 2024

Valtionvarainministeriön joulukuussa 2024 julkaiseman taloudellisen katsauksen mukaan Suomen talous kääntyi taantumasta hienoiseen kasvuun vuoden 2024 alkupuoliskolla mutta vuositasolla vuoden 2024 bruttokansantuote jää 0,3 prosenttia pienemmäksi kuin edellisvuonna. Eniten taloutta heikensivät rakentamisen merkittävä vähentyminen ja yksityisen kulutuksen pieneneminen.

Loppuvuodesta Suomen viennin arveltiin vauhdittuvan, vaikkakin aiemmin ennustettua hitaammin. Inflaation hidastuminen ja korkojen lasku kääntävät sekä kulutuksen että investoinnit kasvuun vuonna 2025.

Julkisyhteisöjen alijäämäksi vuonna 2024 arvioitiin 4,2 prosenttia suhteessa bruttokansantuotteeseen. Ennustetun talouden elpymisen myötä alijäämä supistuu niin, että vuonna 2025 se on 3,5 prosenttia ja vuonna 2026 2,0 prosenttia.

Korot jatkoivat laskua vuoden 2024 aikana. Uusien asunto- ja yrityslainojen keskiporkko on laskenut. Työttömyys lisääntyi vuoden 2024 aikana reilulla 40 000 hengellä.

1.1.3.2. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Bruttokansantuotteen arvioidaan kasvavan Suomessa lähteestä riippuen 1,6 – 2,0 % välillä vuonna 2025 kun työmarkkinoilla tapahtuu käänne parempaan. Työttömyysaste vuonna 2025 on 8,4 prosenttia ja laskee vuoden 2027 aikana 7,4 prosenttiin. Vuosina 2026 ja 2027 bruttokansantuotteen ennustettu kasvu on ennustuksen laatijasta riippuen 1,5 – 2,0 % välillä.

Julkisyhteisöjen suuret alijäämät ja heikko taloussuhdanne kasvattavat nopeasti velkasuhdetta lähivuosina. Velkasuhde on kasvamassa 2024 vuoden 82 prosentin tasosta suhteessa BKT:hen, josta Suomen Pankin ennusteen mukaan yksityinen kulutus elpyy hitaasti alkuvuonna 2025 ja korkojen lasku kääntää tuotannolliset investoinnit hitaaseen kasvuun. Viennin kasvua hidastaa euroalueen kasvun hitaus ja epävarmuus maailmantalouden näkymistä. Kotitalouksien ostovoiman kasvun ennustetaan pysähtyvän vuonna 2025.

1.1.3.3. Väestönkehitys

Väestön ennakkolaskennan mukaan Kangasniemen väkiluku 31.12.2024 oli 5 063 henkeä. Muutos vuodesta 2023 on pienennystä 51 henkeä. Syntyneiden määrä oli 19 ja kuolleiden 105. Luonnollinen väestönmuutos on -86 henkeä. Kuntaan muutti 192 henkeä muista kunnista, kun taas kunnasta muutti muihin kuntiin 188. Kunnan kokonaisnettomuutto oli kuitenkin positiivinen +35. Nettomaahanmuutto Kangasniemen osalta oli +35 henkeä ja nettomaastamuutto – 4 henkeä. Kokonaismuutos vuonna 2024 oli -1,0 %. (Lähde: Tilastokeskus, stat.fi)

1.1.3.4. Kuntien ja kuntayhtymien tilinpäätösarviot 2024

Kuntaliiton mukaan kuntien talous heikkeni edellisvuodesta mutta käyttötalous toteutui kuitenkin vuoden 2024 talousarvioita paremmin. Toiminnan ja investointien rahavirralla mitattuna kuntatalous oli alijäämäinen ja velkamäärä nousi 3,6 % vuodesta 2023. Kuntien tulosta paransivat kertaluonteiset erät.

Kuntien toimintakulut kasvoivat maltillisesti vuonna 2024. Kuitenkin tietyt kuluerät nousivat voimakkaasti, esimerkiksi palveluiden ostot kasvoivat yli 8 %. Kulukuri ja talouden sopeutusohjelmat vaikuttivat tilinpäätöslukuihin positiivisesti. Kuntien asukaskohtaisissa tuloksissa on merkittävää vaihtelua.

Kuntien korkokulut kasvoivat 23 % ja korkotuotot kasvoivat 10 % edellisvuodesta. Korkokulujen kasvua suojasivat kuitenkin kiinteäkorkoiset lainat. Kiinteäkorkoisen lainojen korot tulevat tarkistettaviksi 5 -10 vuoden välein.

Vuonna 2024 kuntien toimintakate kasvoi 1,8 % toimintakulujen kasvettua 1,6 % ja toimintatuottojen kasvettua 1,2 %. Kunnat saivat laajeneviin tehtäviin valtionavustuksia erityisesti OKM:n ja TEM:in hallinnonaloilla. Kuntaliiton tilinpäätösarvioista keräämien tietojen mukaan vuosikate ei riittänyt rahoittamaan kuntien poistonalaisia investointeja vuonna 2024.

Verotulot laskivat vuonna 2024 yhteensä -3,4 %. Kunnallisverotulot laskivat 3,3 % ja kuntien yhteisöverotulot laskivat 14 %. Sen sijaan kiinteistöverotulot kasvoivat 6,7 %.

Valtionosuudet laskivat 6,6 % vuonna 2024. Valtionosuuksiin vaikutti sote-siirtolaskelmien tarkentuminen pienentävästi ja kunnille korvattavat laajenevat tehtävät korottavasti. Sote-siirtolaskelmiin liittyen vuonna 2024 valtionosuuksien -500 miljoonan euron pysyvää vähennystä kompensoitiin 192 miljoonan määräaikaisella valtionosuuden lisäyksellä. Tämä erä peritään kuitenkin kunnilta takaisin vuosien 2025-2027 aikana.

1.1.4. Henkilöstö

Kunnan henkilöstökulut vuonna 2024 olivat yhteensä noin 9 497 t€. Henkilöstökuluihin haettiin lisämäärärahaa 205 t€ minkä jälkeen kulut ylittyivät talousarvioon verrattuna noin 60 271 €. Ylitys johtuu pääasiassa ennakoimattoman suurista sijaiskuluista.

Vuoden lopussa kunnassa oli vakinaisessa työsuhteessa 149 henkilöä, mikä on 2 henkilöä vähemmän kuin edellisen vuoden lopussa. Määräaikaisia työsuhteita oli 26, mikä on 9 vähemmän kuin edellisen

vuoden lopussa. Määräaikaisista työsuhteista oli oppisopimuksella 3. Työllistettyjä oli 10, mikä on 1 enemmän kuin edellisen vuoden lopussa.

Tarkempi katsaus kunnan henkilöstöstä esitetään tilinpäätöksen liitteenä olevassa henkilöstökertomuksessa.

1.1.5. Ympäristöasiat

Kunnanvaltuuston on 13.12.2021 vahvistanut Kangasniemen kunnan ilmasto-ohjelman vuosille 2022-2035. Ohjelman päätavoitteena on kunnan hiilineutraalius vuoteen 2035 mennessä. Lisäksi päätöksessä on linjattu, että kunta suhtautuu myönteisesti biokaasuun energian lähteenä ja että ohjelman sitovuustaso on ohjaava.

Ilmasto-ohjelman tavoitteiden edistämiseksi on kunnanhallituksen 19.12.2022 § 82 vahvistamassa hankintaohjeessa linjattu ilmastovaikutusten huomiointiin liittyviä kriteerejä siten, että hankinnoissa tulee huomioida ilmastovaikutukset mm. suosimalla kestävään liikenteeseen, energiantuotantoon ja elintarvikkeiden tuottamiseen sekä kiertotalouteen liittyviä ratkaisuja. Loppuvuodesta 2022 toimintansa aloittaneen kunnan hankintatiimin tehtävänä on hankintatoimen kehittäminen kunnassa ml. lainsäädännön seuraaminen ja hankintaohjeiden noudattamisen seuranta. Seurantaan liittyy uudistuvan hankintalain tavoitteena olevien kestävien hankintojen edistäminen ekologisista, sosiaalisista ja taloudellisista näkökulmista. Tämä toteutetaan mm. kilpailutustyökalun vakiokriteeristöä kehittämällä.

Kunta on kilpailuttanut aiemmin sähköautojen latausasemat. Osa kunnan keskustaan tulleista latausasemista on kunnan omistuksessa. Osa latausasemista on maanvuokrasopimuksella ulkoistettu operaattorin palvelutuotannolla hoidettavaksi. Vuoden 2024 aikana uusia sähköautojen latausasemia rakennettiin Kalliolan päiväkodille, jäähallille ja Ryhmäkoti Männikköön.

Tuulivoimakaava on valmistelussa edelleen. Kunnan alueella on vireillä myös yksi aurinkovoimalaitoshanke.

1.1.6. Muut ei-taloudelliset asiat

Kunta huomioi hankinnoissa ja niiden ohjeistuksissa yhteiskuntavastuun ekologiset, sosiaaliset ja taloudelliset näkökulmat. Tilajaavastuulain noudattaminen toteutuu vakiokriteeristöllä hankintajärjestelmässä. Kunnan sisäisenä työryhmänä toimivan poikkihallinnollisen hankintatiimin tehtävänä on kehittää hankintoja kestäväan ja tehokkaaseen suuntaan myös huomioiden innovatiiviset näkökulmat aina kun mahdollista.

Prosessien kehittäminen hyödyntämällä uusia tietotekniikkasovelluksia on pitkän tähtäimen vastuullista organisaation kehittämistä ja varmistaa uudistumisen kunnan toiminnassa. Organisaation kehittämisen tavoitteena on pysyä ajan tasalla tarjolla olevista toimintamalleista ja teknologiasta.

Helmikuussa 2024 päivitettyyn hankintaohjeeseen on lisätty yritysvaikutusten arviointi, joka tehdään kynnysarvot ylittävistä hankinnoista. Tavoitteena on edistää tietoisuutta kilpailutusvaiheesta niistä seikoista, joilla voidaan ohjata hankintojen kriteerejä. Arvioinnin toisessa vaiheessa eli päätösvaiheessa peilataan hankinnan konkreettisia vaikutuksia. Hankintaesityslomakkeen käyttöönotolla on pyritty tehostamaan kunnan eri toimialojen yhteistä hankintaosaamista.

Kunta pyrkii hyödyntämään hankerahoitusta kunnan kehittämisessä seuraamalla aktiivisesti tarjolla eri lähteiden kautta haettavia rahoituksia.

Vuoden 2024 aikana kunnassa on tehty TE25-uudistuksen valmisteluja. Kunta on liittynyt mukaan Mikkelin seudun työllistämispalveluihin. Työllisyyspalveluiden toteuttamisen seuranta ja kunnan edunvalvontaa hoitaa kunnassa loppuvuodesta 2024 määräaikaaisessa kahden vuoden virkasuhteessa aloittanut elinvoimakoordinaattori. Elinvoimakoordinaattorin työnkuvaan kuuluu myös kotoutumispalveluiden koordinointi.

1.1.6.1. Tietoturvallisuuden ja -suojan toteuttaminen

Kunnanhallitus on päättänyt Kangasniemen kunnan osalta seudullisesta tietosuojavastaavan viranhoidosta, tietosuojatyöryhmän perustamisesta ja tietosuojatyöryhmän puheenjohtajan nimittämisestä 4.12.2017 § 363. Kangasniemen kunta on mukana seudullisessa Tietosuojatyöryhmässä, johon kuuluvat: Hirvensalmi, Mikkeli, Juva, Kangasniemi, Pertunmaa, Mäntyharju, Puumala ja Pieksämäki.

Kunnat toimivat yhteisen tietosuojavastaavan johdolla. Tietosuojavastaavan toimipaikka ja viranhallinto on Mikkelissä.

Kangasniemen kunta rekisterinpitäjänä on tietosuoja-asetuksen (artikla 24) mukaan vastuussa siitä, että se toteuttaa tarvittavat tekniset ja organisatoriset toimenpiteet, joilla varmistetaan ja käytännössä myös osoitetaan, että henkilötietojen käsittelyssä noudatetaan tietosuoja-asetuksen vaatimuksia.

1.1.6.2. Tietoturvan ja tietosuojan organisointi

Kangasniemen kunnan tietohallinto on keskitetty. Tämän päätöksen tarkoitus on turvata Kangasniemen kunnassa yhtenäinen tietojärjestelmien ja sovellusten hankinta, sekä turvata hankintojen taloudellisuus. Tietohallintoa johtavan hallintojohtajan tulisi tehdä päätöksen mukaisesti tietojärjestelmän, osajärjestelmän tai sovelluksen hankintapäätös.

Kangasniemen kunnassa hallintopalveluissa on hallintojohtajan alla toimiva tietosuoja- ja tietoturva -ryhmä: hallintojohtaja, ICT-suunnittelija, ICT-asiantuntija, tiedonhallintasihteeri, Sivistys- ja hyvinvointitoimen palvelusuunnittelija ja seudullinen tietosuojavastaava toimivat kunnan tietohallinnon asiantuntijoina. Ryhmä kokoontuu tarvittaessa ja toimii poikkihallinnollisesti valmisellen koko kunnan tietosuoja- ja tietoturva asioita.

Vuonna 2024 havaitut tietosuoja- ja tietoturvaloukkaukset, -vahingot ja -rikkomukset:

- 0 kpl asiakkaan tietosuojaan liittyvä korjauspyyntö
- 25 kpl eriasteista asiakkaan tietopyyntöä (ei tietosuoja tai -turva poikkeamaa), joista yksi tietosuojaan liittyvä rekisterinpitäjän toiminnan tarkastelu on pitkäkestoinen selvitystyö, joka on ollut aktiivinen vuodesta 2021 alkaen ja jatkuu edelleen.
- Valvontakameroihin kohdistuvia tietopyyntöä oli 9 sisäistä. 0 ulkoista.

1.1.7. Arvio todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Kuntaliiton syyskuussa 2024 tekemän Talousbarometrin mukaan kuntien talous heikentyi alkuvuonna 2024 tehtyyn arviointiin verrattuna. Kuntien arviot talouden tilanteesta oli kokonaisuutena tasolla huono. 40 % barometriin osallistuneista kunnista arvioi talouden tilanteen huonoksi tai erittäin huonoksi. Yli puolet kunnista arvioi kunnan talousnäkymät huonoiksi tai erittäin huonoiksi 12 kuukauden kuluttua. Talouden tilanteen 12 kuukauden kuluttua arvioi erittäin hyväksi tai hyväksi 6 % kunnista.

Talousbarometrin mukaan kuntien talouden tilanne on heikkenemässä lähes kaikissa maakunnissa 12 kuukauden sisällä. Kuntien heikkoa talousnäkymää selitetään sote-uudistuksen varjossa tapahtuneella kustannusten nousulla, kuntien laajenevilla tehtävillä ja tuloihin kohdistuneilla leikkauksilla. Heikentyvä talous on lisännyt kunnissa huomattavien sopeutustoimien tarvetta. 44 % barometriin osallistuneista kunnista arvioi, että kunnassa on tarve huomattaville sopeutuksille. Heikentyvä talous lisää lisää painetta verojen nostolle.

Vuoden 2025 alusta TE-tehtävät ovat osa kuntien lakisääteistä palvelutoimintaa. Uudet palvelujärjestelyt edellyttävät onnistuakseen kaikkien osapuolien saumatonta yhteistyötä. Yksi mittari palvelun onnistumisen mittaamiseen tulee olemaan passiivisen työmarkkinatuen kustannusten kehittyminen kuluvana ja tulevina vuosina. Oletettavasti kuitenkin kuntien yhteiset ja kolmannen sektorin toimijat tarvitsevat aikaa toimintojen hiomiseen riittävän tehokkaiksi.

Loppukesästä 2023 käynnistetty valtionosuusjärjestelmän uudistamishanke etenee. Alustavan suunnitelman mukaan hallituksen esitys tulisi lausunnoille toukokuussa ja syksyn 2025 aikana eduskuntaan päätettäväksi. Uudistuksen suunniteltu voimaantulo on vuonna 2027. Kuntien rahoitusjärjestelmän uudistamistyön tavoitteena on kuntien rahoituksen ja valtionosuusjärjestelmän kokonaisuuden uudistaminen vastaamaan kuntien uutta roolia sote-uudistuksen voimaantulon ja TE-uudistuksen jälkeen. TE-uudistus on laajentanut kuntien tehtäviä ja velvoitteita, minkä myötä kuntien menot lisääntyvät vuodesta 2025 alkaen sekä laajenevien työllisyyspalvelutehtävien menojen että laajentuvan etuuksien maksuvastuun takia.

Kuluttajien ja yritysten luottamus on heikolla tasolla.

Kiinteistöverouudistus vuoden 2026 alusta tulee vaikuttamaan kiinteistöveron arvostamisperusteisiin. Kunnan kiinteistöprojektin tuloksena päivitetyt kiinteistötiedot vaikuttavat osaltaan verotuksen tasoon.

Hyvinvointialueuudistuksen myötä esiin noussut sote-kiinteistöjen yhtiöittämistarve vaatii resursseja kuluvana vuonna. Vuokraneuvottelut hyvinvointialueiden ja kuntien välillä ovat pääosin alkuvaiheessa. Vuoden 2026 alusta alkaen hyvinvointialueet voivat vuokrata sote-palvelutuotantoon kiinteistöjä vain yhtiöiltä, ei peruskunnilta.

Kunnan kiinteistöihin liittyy myös jatkuva ylläpidon resurssitarve. Valmistumassa oleva kiinteistöstrategia tulee antamaan raamit pitkällä tähtäimellä kiinteistöihin varattaville resursseille, jotka takaavat mahdollisuudet suunnitelmalliseen ja ajantasaiseen kiinteistöjen ylläpito- ja kehittämistyöhön. Korjausvelan kertymistä tulee välttää ennakoiden korjaus- ja ylläpitotarpeet.

1.1.8. Arvio merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä

1.1.8.1. Toiminnalliset riskit

Vakuutusturva

Oikea-aikainen ja oikein mitoitettu vakuutusturva. Yli- tai alivakuuttamisen välttäminen.

Hankintoihin liittyvät riskit

Uusiutuvan hankintalain vaikutukset palveluhankintaan kuten mm. sidosryhmähankintojen vähimmäisomistusvaatimus sekä yhden tarjouksen tilanteet.

Ajantasaiset tiedot ja osaaminen muuttuvan hankintalainsäädännön ja -prosessien jalkauttamiseksi. Lisääntyvät ja monipuolistuvat vaatimukset hankintojen laadukkaaseen toteuttamiseen mm. markkinavuoropuhelun, vastuullisuuden ja kestävyysnäkökulmista. Hankintapäätöksiin ja sopimuksenaikaiseen toimintaan liittyvä seuranta ja valitukset, jotka voivat aiheuttaa taloudellisia ja toimintaan kohdistuvia isoja haasteita. Kunnan tarpeiden sekä intressien ja paikallisten yritysten odotusten kohtaaminen vaatii ymmärrystä ja yhteistyötä molemmilta osapuolilta.

Tietosuoja ja järjestelmät

Järjestelmiin kohdistuvat tietomurrot ja laiminlyönnit tietosuojan osalta. Henkilöstön osaaminen ja sitoutuminen tietosuojaohjeiden noudattamiseen. Jatkuvasti laajeneva globaali tietomurtouhka. Jatkuvasti kehittyvät tietomurtomenetelmät.

Hyvinvointialueiden ja kuntien välinen yhteistyö

Haasteet kuntien edunvalvonnassa ja hyvinvointialueen palveluverkon muodostumisessa. Yhteistyösopimukseen liittyvät kiinteistöriskit.

Uudet TE-palvelujen yhteistyöverkostot

Vuoden 2025 alusta tapahtuvan muutoksen jälkeinen palveluntuotanto ja sen kustannukset. Alueellisen yhteistyön haasteet. TE-uudistuksen vaikutukset valtionosuuksiin.

Kotoutumispalveluiden järjestämisen haasteet

Osaamisresursseihin ja palvelujen rahoittamisen liittyvät haasteet.

Maailmanlaajuiset trendit ja epidemiat

Muutokset maailmanlaajuisessa ja kansainvälisessä turvallisuustilanteessa.

Ihmisten terveyttä ja yhteiskunnan toimintakykyä uhkaavat epidemiat, joihin laajenemiseen ehkäisyyn rajalliset paikalliset mahdollisuudet. Koronapandemian ja uusien pandemioiden uhka ja niiden moniulotteiset vaikutukset.

Henkilöstöriski

Osaavan ja ammattitaitoisen työvoiman saanti ja riittävyys tarvitaan takaamaan resurssit kuntien muuttuvan toimintaympäristön ja monipuolistuvan tehtäväkentän hoitamiseen. Henkilöstön tietotaidon kehittäminen pienenevällä koulutusresursseilla. Poikkeustilanteisiin liittyvän varamiehityksen tarve ja saatavuus erityisesti kriittisten tehtävien osalta. Henkilöstön motivaatioon ja jaksamiseen liittyvät haasteet.

Palvelujen riittävä taso

Erityisesti varhaiskasvatuksen ja opiskeluhuollon riittävän resurssoinnin haasteet. Kasvavien kustannusten aiheuttamat palvelujen tuotantoon kohdistuvat säästötarpeet.

Vesihuoltoverkostot

Ikääntyvän verkoston uusimispaineet. Kasvavat kustannukset aiheuttavat hinnankorotuspaineita.

1.1.8.2. Taloudelliset riskit

Korkoriski

Epävarmuus korkojen kehitymisestä erityisesti lyhytaikaisen käyttöpääomaan liittyvässä luototuksessa. Suhdanteiden vaikutukset korkojen kehittymiseen. Suuret korkokulut.

Konsernin rahoitusriskin vähentämiseksi ollaan esittämässä konsernitilin käyttöönottoa vuoden 2025 aikana.

Kustannustason nousu

Edelleen kasvavat tavaroiden ja palvelujen hinnat nostavat kunnan toimintakuluja ja heikentävät sen myötä toimintakatetta. Kustannusten nousu vaikuttaa käyttöpääoman tarpeeseen ja investointimäärärahojen suuruuteen.

Pienenevät toimintatuotot

Lainsäädännön ohjaamat asiakasmaksut ovat pienentäneet merkittävästi maksutuottojen määrää.

Valtionosuuksien ja verorahoituksen kehitys

Uudistuvan rahoitusjärjestelmän vaikutukset kunnan valtionosuuksiin. Verorahoituksen vaikea ennustettavuus ja sidonnaisuus yleisiin suhdannevaihteluihin.

Takausriskit

Kunnan myöntämiin takauksiin liittyvät takauksensaajan toimintaan liittyvät epävarmuustekijät. Kuntalain § 129 tulkinnanvaraisuudet.

Kiinteistöihin kohdistuvat riskit

Kiinteistöjen omistamiseen, ylläpitoon ja kehittämiseen liittyvät kustannuspaineet ja korjausvelka. Tasapainoilu saneerauksista aiheutuvien tasearvojen nousun ja kiinteistöjen tasearvon alittavasta myyntihinnasta aiheutuvien tappiokirjausten välillä. Huonokuntoisten kiinteistöjen purkamisesta aiheutuvat kustannukset.

Sotekiinteistöihin liittyvä yhtiöittämisvelvoite ja siihen liittyvät ratkaisut mm. yhtiömuodosta, rahoituksesta ja kiinteistöjen arvostuksesta. Hyvinvointialueen kanssa tehtävien vuokrasopimusten ehdot.

1.2. Kokonaistalouden tarkastelu

1.2.1. Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut

Tilikaudelle jaksotettujen tulojen riittävyys menoihin osoitetaan tuloslaskelman välitulosten eli toimintakatteen, vuosikatteen ja tilikauden tuloksen avulla. Arvioinnissa käytetään lisäksi tuloslaskelman eristä ja välituloksista laskettuja tunnuslukuja. Laskelmassa käytetään vain ulkoisia tuloja ja menoja.

Toimintakate on toimintatuottojen ja -kulujen erotus, joka osoittaa verorahoituksen osuuden toiminnan kuluista. Toimintakate on vahvistunut edellisestä vuodesta.

Toimintatuotot prosenttia toimintakuluista

$= 100 * \text{Toimintatuotot} / \text{Toimintakulut}$

Tunnusluku kuvaa maksurahoituksen osuutta toimintamenoista. Tunnusluku + 23 % on vahvistunut niukasti edellisestä vuodesta (+22 %).

Vuosikate osoittaa tulorahoituksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainanlyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulorahoituksen riittävyyttä. Perusoletuksen mukaisesti kunnan tulorahoitus on riittävä, mikäli vuosikate on siitä vähennettävien poistojen suuruinen. Samalla edellytetään, että poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Investointitaso määritetään olemassa olevasta investointisuunnitelmasta, jonka aikajänne on riittävän pitkä keskimäärän osoittamiseksi. Investointitasoa on arvioitava tätä pitemmällä jaksolla, jos suunnittelukaudelle ajoittuu poikkeuksellisen suuri investointihanke. Vuosikate on vahvistunut edellisestä vuodesta ja kattaa poistot.

Vuosikate prosenttia poistoista

$= 100 * \text{Vuosikate} / \text{Poistot ja arvonalentumiset}$

Tunnuslukua käytetään vakiintuneesti vuosikatteen ja poistojen vertailussa. Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan kunnan tulorahoituksen olevan riittävä, mikäli poistot vastaavat kunnan keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Tunnusluku + 106 % osoittaa vuosikatteen kattavan poistojen määrän. Tunnusluku on hieman heikentynyt edellisestä vuodesta (+107 %).

Vuosikate euroa / asukas

Tunnuslukua käytetään yleisesti tulorahoituksen riittävyyden arvioinnissa. Kuntakohtainen tavoitearvo tunnusluvulle saadaan jakamalla em. keskimääräinen vuotuinen investointitaso asukasmäärällä. Tunnusluku + 447 € on parantunut edellisestä vuodesta (+352 €).

Tilikauden tulos on tilikaudelle jaksotettujen tulojen ja menojen erotus, joka lisää tai vähentää kunnan omaa pääomaa. Tilikauden tulokseen saattaa olennaisesti vaikuttaa satunnaiset tuotot tai kulut, joten tulorahoituksen riittävyyden arviointia ei voida määritellä sen perusteella. Tilikauden 2023 tulos on 136 043,46 € ylijäämäinen.

Tilikauden tuloksen jälkeen esitettävät erät ovat poistoero- ja tuloksenkäsittelyeriä. Ylijäämäinen tilikauden tulos voidaan siirtää varauksiin, rahastoida tai liittää tilinpäätöstä seuraavan vuoden tilinpäätöksessä edellisiltä vuosilta kertyneeseen yli- tai alijäämään. Ylijäämää lisääviä tai alijäämää vähentäviä eriä ovat varausten ja rahastojen vähentäminen. Hallituksen esitys tilikauden tuloksen käsittelystä on esitetty kappaleessa 1.5.1.

Tuloslaskelma ja sen tunnusluvut
ulkoinen, 1 000 eur

	2024	2023
Toimintatuotot	3 853	3 698
Toimintakulut	-16 445	-16 723
Toimintakate	-12 592	-13 025
Verotulot	13 006	12 932
Valtionosuudet	1 650	1 872
Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkotuotot	22	24
Muut rahoitustuotot	511	276
Korkokulut	-335	-280
Muut rahoituskulut	-1	-1
Vuosikate	2 261	1 798
Poistot	-2 125	-1 673
Satunnaiset erät	0	0
Tilikauden tulos	136	125
Tilikauden yli/-alijäämä	136	125
TULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Toimintatuotot/Toimintakulut, %	23	22
Vuosikate/Poistot, %	106	107
Vuosikate, €/asukas	447	352
Asukasmäärä 31.12	5 063	5 115

1.2.2. Rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

Toiminnan rahoitusta tilikauden aikana tarkastellaan rahoituslaskelman ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoituslaskelmassa esitetään erikseen tulorahoituksen ja investointien nettomäärä ja rahoitustoiminnan eli anto- ja ottolainauksen, oman pääoman ja maksuvalmiuden muutosten nettomäärä. Näiden kahden nettomäärän erotus tai summa osoittaa kunnan rahavarojen muutoksen tilikaudella. Laskelmassa käytetään vain ulkoisia tuloja ja menoja.

1.2.2.1. Investoinnit

Toiminnan ja investointien rahavirta ja sen kertymä, €

Positiivisena tunnusluku ilmaisee, kuinka paljon rahavirrasta jää nettoantolainaukseen, lainojen lyhentämiseen ja kassan vahvistamiseen ja negatiivisena tunnusluku ilmaisee, että menoja joudutaan kattamaan joko kassavaroja vähentämällä tai ottamalla lisää lainaa. Välituloksen tilinpäätösvuoden ja neljän edellisen vuoden kertymän avulla voidaan seurata investointien omarahoituksen toteutumista pitemmällä aikavälillä. Omarahoitusvaatimus täyttyy, jos kertymä viimeksi päättyneenä tilinpäätösvuonna on positiivinen. Kertymä ei saisi muodostua pysyvästi negatiiviseksi. Tunnusluku 9 212 t€ on parantunut edellisestä vuodesta.

Investointien tulorahoitus, %

= $100 * \text{Vuosikate} / \text{Investointien omahankintameno}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon investointien omahankintamenosta on rahoitettu tulorahoituksella. Tunnusluku vähennettynä sadasta osoittaa prosenttiosuuden, joka on jäänyt rahoitettavaksi pääomarahoituksella eli omaisuuden myynnillä, lainoilla tai rahavarojen määrää vähentämällä. Investointien omahankintamenolla tarkoitetaan rahoituslaskelman investointimenoja, joista on vähennetty rahoituslaskelmaan merkityt rahoitusosuudet. Investointien tulorahoituksen tunnusluku 174,4 % on parantunut edellisvuodesta.

1.2.2.2. Lainanhoito

Lainanhoitokate = $(\text{Vuosikate} + \text{Korkokulut}) / (\text{Korkokulut} + \text{Lainanlyhennykset})$

Tunnusluku kertoo tulorahoituksen riittävyyden vieraan pääoman korkojen ja lyhennysten maksuun. Jos kunnan lainakannasta enemmän kuin 20 % on kertalyhenteisiä lainoja, otetaan lyhennyksen määräksi tunnuslukua laskettaessa laskennallinen vuosilyhenne, joka saadaan jakamalla edellä mainittu lainakanta 31.12. kahdeksalla. Tulorahoitus riittää lainojen hoitoon, jos tunnusluku on 1 tai suurempi. Kunnan lainanhoitokyky on hyvä, kun tunnusluvun arvo on yli 2 ja tyydyttävä, kun tunnusluku on 1–2. Jos tunnusluvun arvo on alle 1, lainanhoitokyky on heikko ja vieraan pääoman hoitoon joudutaan ottamaan lisälainaa, realisoimaan kunnan omaisuutta tai vähentämään rahavaroja. Kuntaliitto on suosittanut, että tunnusluku olisi vähintään 1,3. Tunnusluku + 1,4 on parantunut edellisestä vuodesta ja ylittää kuntaliiton suosituksen niukasti.

1.2.2.3. Maksuvalmius

Kassan riittävyys, pv

= $365 \text{ pv} * \text{Rahavarat } 31.12. / \text{Kassasta maksut tilikaudella}$

Kunnan maksuvalmiutta kuvataan kassan riittävyytenä päivissä. Tunnusluku ilmaisee, monenko päivän kassasta maksut voidaan kattaa kunnan rahavaroilla. Riittävänä tasona pidetään 14 päivän maksuvalmiutta. Tunnusluku 0,8 on heikentynyt edellisestä vuodesta.

RAHOITUSLASKELMA

	1 000 €	2024	2023
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate		2261	1 798
Satunnaiset erät		0	0
Tulorahoituksen korjauserät		-12	-163
Investointien rahavirta			
Investointimenot		-1296	-868
Rahoitusosuudet investointeihin			0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot- ja menot		145	178
Toiminnan ja investointien rahavirta		1098	945
 Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset			
Antolainasaamisten vähennykset		18	142
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		-1463	-1 463
Lyhytaikaisten lainojen muutos		-446	1 500
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos		-95	-114
Vaihto-omaisuuden muutos		1	0
Pitkäaikaisten saamisten muutos			
Lyhytaikaisten saamisten muutos		607	994
Korottomien velkojen muutos		-58	-1 898
Rahoituksen rahavirta		-1436	-839
 Rahavarojen muutos		-338	106
 Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		38	377
Rahavarat 1.1.		377	271
		-339	106
 Rahoituslaskelman tunnusluvut			
Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä 5 vuodelta (2019-2023), 1000 €		9212	8114
Investointien tulorahoitus, %		174,4	207
Lainanhoitokate		1,4	1,2
Kassan riittävyys, pv		0,8	7,1
Asukasmäärä 31.12.		5063	5115

1.2.3. Tase ja sen tunnusluvut

Kunnan rahoituksen rakennetta kuvataan taseen ja siitä laskettavien tunnuslukujen avulla. Rahoitusasemassa tilikaudella tapahtuneet muutokset kuten sijoitukset, pääoman lisäykset ja palautukset käyvät ilmi rahoituslaskelmasta. Taseesta laskettavat tunnusluvut kuvaavat kunnan omavaraisuutta, rahoitusvarallisuutta ja velkaisuutta.

Omavaraisuusaste, %

= $100 * (\text{Oma pääoma} + \text{Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset}) / (\text{Koko pääoma} - \text{Saadut ennakot})$

Tunnusluvun laskentakaavassa koko pääoma tarkoittaa taseen vastattavien loppusummaa.

Omavaraisuusaste mittaa kunnan vakavaraisuutta, alijäämän sietokykyä ja kykyä selviytyä sitoumuksista pitkällä aikavälillä. Omavaraisuuden hyvänä tavoitetasona voidaan pitää kuntatalouden keskimääräistä 70 %:n omavaraisuutta. 50 % tai sitä alempi omavaraisuusaste merkitsee kuntataloudessa merkittävän suurta velkarasitetta. Tunnusluku 68,4 % on edelleen vahvistunut hieman edellisvuodesta ja on lähellä suositusarvoa.

Suhteellinen velkaantuneisuus, %

= $100 * (\text{Vieras pääoma} - \text{Saadut ennakot}) / \text{Käyttötulot}$

Tunnusluku kertoo, kuinka paljon kunnan käyttötuloista tarvittaisiin vieraan pääoman takaisinmaksuun. Laskentakaavassa käyttötulot muodostuvat tilikauden toimintatuotoista, verotuloista ja käyttötalouden valtionosuuksista. Suhteellinen velkaantuneisuus on omavaraisuusastetta käyttökelpoisempi tunnusluku kuntien välisessä vertailussa, koska pysyvien vastaavien hyödykkeiden ikä, niiden arvostus tai poistomenetelmä ei vaikuta tunnusluvun arvoon. Mitä pienempi velkaantuneisuuden tunnusluvun arvo on, sitä paremmat mahdollisuudet kunnalla on selviytyä velan takaisinmaksusta tulorahoituksella. Tunnusluku 61,7 % on vahvistunut edellisestä vuodesta.

Kertynyt yli-/alijäämä

= Edellisten tilikausien yli-/alijäämä + Tilikauden yli-/alijäämä

Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas

Tunnusluvut osoittavat, paljonko kunnalla on kertynyttä ylijäämää tulevien vuosien liikkumavarana tai paljonko on kertynyttä alijäämää, joka on tulevana vuosina katettava. 31.12.2024 taseeseen kertynyt ylijäämä on + 8 896 t€ eli + 1 757 €/asukas.

Lainakanta 31.12.

= $\text{Vieras pääoma} - (\text{Saadut ennakot} + \text{Ostovelat} + \text{Siirtovelat} + \text{Muut velat})$

Lainakanta 31.12. €/asukas

Kunnan lainakannalla tarkoitetaan korollista vierasta pääomaa. Lainakanta oli tilikauden päättyessä 8 931 t€. Lainakanta asukasta kohti oli 1 764 €/asukas mikä on vähemmän kuin edellisenä vuonna.

Lainasaamiset 31.12.

= Sijoituksiin merkityt joukkovelkakirjalainasaamiset ja muut lainasaamiset

Lainasaamisilla tarkoitetaan pysyviin vastaaviin merkittyjä antolainoja kunnan omistamien ja muiden yhteisöjen investointien rahoittamiseen. Lainasaamisista on tilikauden päättyessä + 751 t€, mikä on hieman vähemmän kuin edellisvuonna.

Tase

	1 000 €	2024	2023		2024	2023
VASTAAVAA				VASTATTAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT				OMA PÄÄOMA		
Aineettomat hyödykkeet		107	66	Peruspääoma	16 724	16 724
Aineelliset hyödykkeet				Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	8 760	8 635
Maa- ja vesialueet		4 420	4 120	Tilikauden yli-/alijäämä	136	125
Rakennukset		16 020	16 739	OMA PÄÄOMA	25 620	25 484
Kiinteät rakenteet ja laitteet		8 539	8 914	PAKOLLISET VARAUKSET		
Koneet ja kalusto		61	85	Muut pakolliset varaukset		
Muut aineelliset hyödykkeet		140	140	PAKOLLISET VARAUKSET		
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat				TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT		
Keskeneräiset hankinnat		5	5	Valtion toimeksiannot	3	3
Aineelliset hyödykkeet		29 185	30 003	Lahjoitusrahastojen pääomat	413	509
Sijoitukset				Muut toimeksiantojen pääomat	4	4
Osakkeet ja osuudet				TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	420	516
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä		5 641	5 841	VIERAS PÄÄOMA		
Kuntayhtymäosuudet		3	3	Pitkäaikainen		
Osakkeet ja osuudet osak.ja omist.yht.		85	85	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2 414	3 878
Muut osakkeet ja osuudet		575	560	Saadut ennakot	9	8
Osakkeet ja osuudet		6 304	6 489	Muut velat	229	229
Muut lainasaamiset		751	769	Pitkäaikainen	2 652	4 115
Muut saamiset		9	8	Lyhytaikainen		
Sijoitukset		7 064	7 267	Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 054	5 500
PYSYVÄT VASTAAVAT		36 356	37 337	Lainat muilta luotonantajilta	1 463	1 463
TOIMEKSIANTOJEN VARAT				Ostovelat	1 045	1 063
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet		8	9	Muut velat	147	169
TOIMEKSIANTOJEN VARAT		8	9	Siirtovelat		
VAIHTUVAT VASTAAVAT				Siirtyvät korot	36	42
Vaihto-omaisuus		45	47	Lomapalkkajakasotus	929	920
Saamiset				Valtionosuusennakot	52	120
Pitkäaikaiset saamiset				Muut siirtovelat	47	2
Muut saamiset		0	505	Siirtovelat	1064	1083
Lyhytaikaiset saamiset				Lyhytaikainen	8 773	9 279
Myyntisaamiset		419	413	VIERAS PÄÄOMA	11 425	13 394
Lainasaamiset		133	135	VASTATTAVAA	37 465	39 394
Muut saamiset		156	247	TUNNUSLUVUT	2024	2023
Siirtosaamiset				Omavaraisuusaste, %	68,4	64,7
Siirtosaamiset		309	324	Suhteellinen velkaantuneisuus, %	61,7	72,3
Saamiset		1 018	1 625	Kertynyt yli-/alijäämä, 1000 €	8 896	8 760
Rahat ja pankkisaamiset		38	377	Kertynyt yli-/alijäämä, €/asukas	1 757	1 713
VAIHTUVAT VASTAAVAT		1 101	2 049	Lainakanta 31.12., 1000 €	8 931	10 842
VASTAAVAA		37 465	39 394	Lainakanta 31.12., €/asukas	1 764	2 120
				Lainasaamiset, 1000 €	751	769
				Lainat ja vuokravastuut 31.12.	9 081	11 113
				Lainat ja vuokravastuut eur/asukas	1 794	2173
				Asukasmäärä	5 063	5115

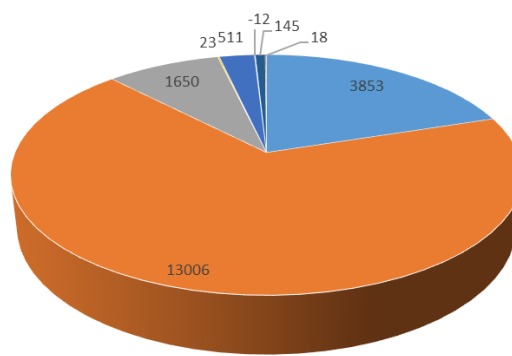
1.2.4. Kokonaistulot ja -menot, ulkoiset

ULKOISET KOKONAISTULOT JA -MENOT

1 000 €

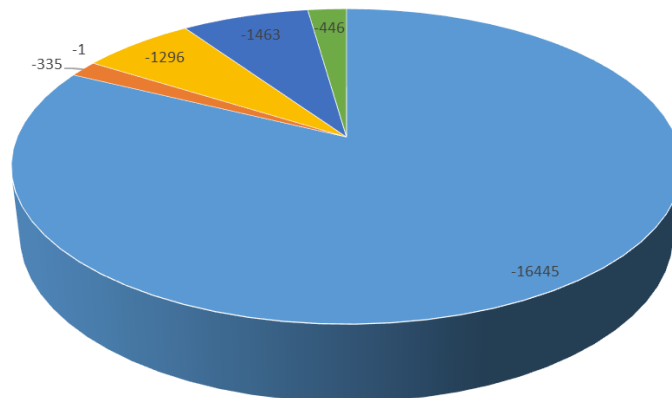
Tulot	2024	2023
Varsinainen toiminta		
Toimintatuotot	3853	3698
Verotulot	13006	12932
Valtionosuudet	1650	1872
Korkotuotot	23	24
Muut rahoitustuotot	511	276
Tulorahoituksen korjauserät		
- pysyvien vastaavien hyöd.luovutusvoitot	-12	178
Investoinnit		
Rahoitusosuudet investointimenoihin	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	145	179
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten vähennykset	18	142
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Lyhytaikaisten lainojen lisäys		1500
Oman pääoman lisäykset		
Kokonaistulot yhteensä	19194	20801
Menot		
Varsinainen toiminta		
Toimintakulut	-16445	-16724
Korkokulut	-335	-280
Muut rahoituskulut	-1	-1
Tulorahoituksen korjauserät		-163
Pysyvien vastaavien hyöd.luovutustappiot	0	-15
Pakollisten varausten lis. (+) ja väh. (-)	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustappiot	0	
Investoinnit		
Investointimenot	-1296	-868
Rahoitustoiminta		
Antolainasaamisten lisäykset		0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-1463	-1463
Lyhytaikaisten lainojen vähennys	-446	1500
Kokonaismenot yhteensä	-19986	-18014
Kokonaistulojen ja menojen erotus	-792	2787
Täsmäytys:		
Muut maksuvalmiuden muutokset	-455	2681
Rahavarojen muutos	-339	106
Erotus	-794	2787

Kokonaistulot

- Toimintatuotot
- Verotulot
- Valtionosuudet
- Korkotuotot
- Muut rahoitustuotot
- - pysyvien vastaavien hyöd.luovutusvoitot
- Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot
- Antolainasaamisten vähennykset
- Lyhytaikaisten lainojen lisäys

Kokonaismenot

- Toimintakulut
- Korkokulut
- Muut rahoituskulut
- Investointimenot
- Pitkäaikaisten lainojen vähennys
- Lyhytaikaisten lainojen vähennys

1.3. Konsernitarkastelu

1.3.1. Konsernitilinpäätökseen sisältyvät yhteisöt

Osakeyhtiöt

Y-tunnus	Yhteisön nimi	Kunnan omistusosuus
0882706-1	Kangasniemen Vuokratalot Oy	100 %
0901139-8	Ki Oy Kangasniemen Kunnantalo	100 %
0921896-2	Ki Oy Kangasniemen Teollisuustalo	100 %
0536715-1	Kangasniemen Matkakiinteistö	60 %

Kuntayhtymät

0215839-7	Etelä-Savon Maakuntaliitto	3,79 %
3320660-3	Sateenkaaren erityiskoulun ky	11,11 %

1.3.2. Konsernin toiminnan ohjaus

Konserniohjauksen periaatteet on määritelty 1.6.2021 päivitetystä Kangasniemen kunnan konserniohjeesta. Konserniohje tullaan päivittämään vuoden 2025 aikana.

1.3.3. Olennaiset konsernia koskevat tapahtumat

Ki Oy Kangasniemen Vuokrataloyhtiössä on aloitettu kiinteistökannan kartoitus ja koritukset tavoitteena aloittaa purkamisen ja myynnin valmistelu. Vuokrataloyhtiön isännöintivastuu on vaihtunut vuoden 2024 alusta.

Kunta on kilpailuttanut konsernitilin. Tähän liittyvät päätökset ja sisäisen pankin pelisäännöt ovat työn alla. Konsernitili pyritään ottamaan käyttöön kevään 2025 aikana.

1.3.4. Arvio konsernin todennäköisestä tulevasta kehityksestä

Useisiin kuntakonsernin kiinteistöihin liittyvä saneeraustarve tulee rasittamaan kuntakonsernin taloutta tulevina vuosina. Samaan aikaan joudutaan tekemään Ki Oy Kangasniemen Kunnantalon lisäpoistoja vielä vuosien 2025 -2032 aikana 200 t€ kunakin vuonna. Kuntakonsernin tulos oli 355 t€ ylijäämäinen. Kuntakonsernin taseessa on edellisten tilikausien ylijäämää vuoden 2024 tuloksen jälkeen 405 t€.

Kuntakonserniin tullaan perustamaan uusi kiinteistöyhtiö hyvinvointialueelle vuokrattavien kiinteistöjen hallinnointiin. Tämä tulee lisäämään hallinnollista työtä kuntakonsernissa.

Vuokrataloyhtiö on suunnitellut saneeraustarpeessa olevien asuntojen remontointia. Yhtiössä on tehty suunnitelma myös purkukuntoisten kohteiden poistamiseen ja kulurakenteen keventämiseen sen myötä.

Ki Oy Kangasniemen kunnantalon vesikatteen ja julkisivun saneeraus toteutetaan kevään ja kesän 2025 aikana. Kustannus on noin 300 t€.

Kuntakonsernissa otetaan käyttöön konsernitili, jonka käyttöä ohjataan sisäisen pankin säännöillä. Konsernitilillä haetaan tehokkuutta konsernin rahavarojen käyttöön. Konsernitililimiitillä varmistetaan kohtuullinen tarvittavan käyttöpääoman korkotaso kaikille sisäisen pankin jäsenille.

1.3.5. Selonteko konsernivalvonnan järjestämisestä

Hallintosäännön mukaan kunnan konsernijohtoon kuuluvat kunnanhallitus, kunnanjohtaja sekä talous- ja hankepäällikkö. Kunnanjohtajan sekä talous- ja hankepäällikön tehtävänä on aktiivisella omistajaohjauksella myötävaikuttaa ohjattavakseen määrättyjen yhtiöiden hallintoon ja toimintaan.

Konsernijohdon tehtävät ja toimivalta on määritelty kunnanhallituksen osalta siten, että kunnanhallitus

1. vastaa omistajapolitiikan, omistajaohjauksen periaatteiden ja konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta valtuustolle
2. vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja organisoi konsernijohtamisen ja konsernivalvonnan
3. määrää konsernijohtoon kuuluvien viranhaltijoiden tytäryhteisö- ja osakkuusyhteisökohtaisen työnjaon
4. antaa valtuustolle kolmannesvuosittain raportin yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymisestä sekä arvion tulevasta kehityksestä ja riskeistä
5. arvioi vuosittain omistajaohjauksen tuloksellisuutta kuntakonsernin kokonaisedun toteutumisen, riskienhallinnan ja menettelytapojen kannalta ja teettää ulkopuolisen arvioinnin kerran valtuustokaudessa sekä
6. käsittelee arvioinnin tulokset ja johtopäätökset valtuuston puheenjohtajiston kanssa
7. käyttää osakkeenomistajalle kuuluvaa päätösvaltaa silloin, kun päätös tehdään yhtiökousta pitämättä.

Kunnanjohtaja

- 1 vastaa omistajaohjauksen toteuttamisesta ja konsernivalvonnasta kunnanhallitukselle
2. seuraa ja arvioi yhtiöiden tavoitteiden toteutumisesta ja taloudellisen aseman kehittymistä ja tekee niiden perusteella tarvittaessa esityksiä kunnanhallitukselle
3. antaa kunnan ennakkokannan konserniohjeen edellyttämistä asioista
4. valmistelee konserniohjeessa tarkoitetun ennakkohyväksynnän antamisesta tytäryhteisöille ja lausuu tarvittaessa tytäryhtiöille ja lausuu tarvittaessa tytäryhteisöille näiden taloussuunnitelmista ja -arvioista
5. tekee vaatimuksen ylimääräisen yhtiökokouksen tai vastaavan koolle kutumisesta

6. valmistelee kunnanhallitukselle yhtiöiden ja muiden yhteisöjen perustamista, osakkeiden ja osuuksien ostamista ja myymistä sekä säätiöiden perustamista koskevista asioista
7. valmistelee kunnanhallitukselle perustamisen jälkeen, osakassopimuksen ja muihin vastaaviin asiakirjoihin tehtävistä muutoksista
8. tekee vaatimuksen erityistilintarkastuksen järjestämiseksi
9. vastaa konserniohjeen kehittämisestä ja valmistelusta
10. valmistelee kunnanhallitukselle keskeisimmät elinvoimahankkeet
11. edistää ja kehittää kuntakonsernin ja elinkeinotoimijoiden välistä yhteistyötä
12. vastaa elinvoimaa tukevien kumppanuuksien kehittämisestä
13. edistää ja kehittää osaltaan kuntamarkkinointia.

Kunnan tytäryhtiön ja kuntayhtymän on annettava kunnanhallitukselle kuntakonsernin taloudellisen aseman arvioimiseen ja sen toiminnan tuloksen laskemiseen tarvittavat tiedot. Konsernijohto ja kunnan luottamuselimet seuraavat säännöllisesti tytäryhtiöiden toiminnan tuloksellisuutta. Tytäryhtiön tulee antaa seurantaan varten kunnalle raportti sille asetettujen tavoitteiden toteutumisesta, toiminnan ja talouden kehitymisestä sekä arvio niihin liittyvistä riskeistä kunnan talousarvion täytäntöönpano-ohjeen raportointiohjeistuksen mukaisesti. Tytäryhteisöllä tulee olla tätä varten riittävät talouden ja toiminnan seuranta- ja mittausjärjestelmät sekä yhteisön hallituksen hyväksymät sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toimintaohjeet. Todennäköisesti realisoituvasta riskistä on raportoitava viipymättä konsernijohtolle. Talouden ja toiminnallisten tavoitteiden seurannan osalta konserniohje on toteutunut hyvin.

Hallintosäännön mukaan kunnanhallitus päättää ehdokkaisen nimeämisestä tytäryhtiöiden hallituksiin. Tarkastuslautakunta laatii suunnitelman konserniyhteisöjen tilintarkastuksen järjestämisestä ja huolehtii tilintarkastuksen kilpailutuksesta.

Sisäisellä tarkastuksella on oikeus saada tytäryhteisöltä sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan arviointi- ja kehittämistoiminnan sekä muun tarkastustoiminnan edellyttämät tiedot.

Tytäryhteisöjen tulee noudattaa soveltuvin osin kunnan hankintaohjeita. Konserniohjeen mukaan tytäryhteisöjen kilpailuttamisrajaksi hyväksytään 15 000 euroa.

Konsernin toiminnasta raportoidaan kunnan osavuositarkastusten yhteydessä neljännesvuosittain osavuositarkastusten yhteydessä.

1.3.6. Konsernituloslaskelma ja sen tunnusluvut

KONSERNITULOSLASKELMA

		1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Toimintatuotot	+	5 109 729	5 005 873
Toimintakulut	-	17 494 384	17 747 477
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappiosta) +/-		25 732	-617
TOIMINTAKATE		-12 358 923	-12 742 222
Verotulot	+	13 005 610	12 932 302
Valtionosuudet	+	1 762 620	1 977 487
Rahoitustuotot ja -kulut			0
Korkotuotot	+	4 169	21 798
Muut rahoitustuotot	+	511 531	277 461
Korkokulut	-	470 857	408 204
Muut rahoituskulut	-	3 908	8 556
VUOSIKATE		2 450 242	2 050 066
Poistot ja arvonalentamiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-	1 951 712	1 352 013
Arvonalentumiset	-	150 000	150 000
Omistuksen eliminointi ero		0	0
TILIKAUDEN TULOS		348 530	548 053
Tilinpäätössiirrot	+/-	6 443	-6 120
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ		354 973	541 933

KONSERNITULOSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toimintatuotot / Toimintakulut, %	29	28
Vuosikate / Poistot, %	117	136
Vuosikate, €/asukas	484	401
Asukasmäärä	5063	5115

1.3.7. Konsernin rahoituslaskelma ja sen tunnusluvut

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

		2024	2023
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	+/-	2 450 242	2 050 066
Satunnaiset erät	+/-	0	0
Tilikauden verot		0	0
Tulorahoituksen korjauserät	+/-	-40 894	-162 430
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-	1 296 116	902 903
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutust	+	145 000	178 965
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 258 232	1 163 698
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-	0	0
Antolainasaamisten vähennykset	+	18 000	142 167
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	0	0
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	1 497 695	-1 742 281
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-	-576 815	1 526 615
Oman pääoman muutokset	+/-	0	1 000
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muuto	+/-	-95 228	-113 902
Vaihto-omaisuuden muutos	+/-	1 365	-390
Saamisten muutos	+/-	5 348	394 251
Korottomien velkojen muutos	+/-	608 371	-1 256 830
Rahoituksen rahavirta		-1 536 655	-1 049 369
Rahavarojen muutos		-278 422	114 329
Rahavarojen muutos		-278 422	114 329
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		809 362	1 087 785
Rahavarat 1.1.		1 087 785	973 456
		-278 422	114 329

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMAN TUNNUSLUVUT

Toiminnan ja investointien rahavirran kertymä		
5 vuodelta, €	9 287	7 596
Investointien tulorahoitus, %	189	227
Pääomamenojen tulorahoitus, %	88	78
Lainanhoitokate	1,5	1,1
Kassan riittävyys	14	19
Asukasmäärä	5063	5115

1.3.8. Konsernitase ja sen tunnusluvut

KONSERNITASE

Vastaavaa	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	166 802	126 080
Aineettomat oikeudet	166 802	126 080
Muut pitkävaikutteiset menot	0	0
Ennakkomaksut	0	0
Aineelliset hyödykkeet	29 641 879	30 636 659
Maa- ja vesialueet	4 770 126	4 470 126
Rakennukset	16 096 818	16 983 563
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 542 182	8 917 552
Koneet ja kalusto	87 286	119 951
Muut aineelliset hyödykkeet	140 030	140 030
Keskeneräiset hankinnat	5 438	5 438
Sijoitukset	909 101	950 115
Osakkuusyhteisöosuudet	155 050	129 332
Muut osakkeet ja osuudet	576 560	561 292
Joukkovelkakirjasaamiset	0	0
Muut lainasaamiset	168 960	250 960
Muut saamiset	8 531	8 531
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	406 390	322 058
Valtion toimeksiannot	398 776	313 011
Lahjoitusrahastojen erityiskatteet	0	0
Muut toimeksiantojen varat	7 613	9 048
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	45 352	46 717
Saamiset	1 098 352	1 641 209
Pitkäaikaiset saamiset	0	505 282
Lyhytaikaiset saamiset	1 098 352	1 135 927
Rahoitusarvopaperit	0	0
Rahat ja pankkisaamiset	809 362	1 087 785
VASTAAVAA YHTEENSÄ	33 077 239	34 810 623

KONSERNITASE

Vastattavaa	2024	2023
OMA PÄÄOMA	17 760 299	17 405 339
Peruspääoma	16 723 902	16 723 902
Arvonkorotusrahasito	0	0
Muut omat rahastot	431 071	431 071
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	250 353	-291 567
Tilikauden yli-/alijäämä	354 973	541 933
VÄHEMMISTÖOSUUDET	18 743	28 541
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero		
Vapaaehtoiset varaukset		
PAKOLLISET VARAUKSET	0	0
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	0	0
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	818 467	829 364
Valtion toimeksiannot	0	0
Lahjoitusrahaston pääomat	0	0
Muut toimeksiantojen pääomat	818 467	829 364
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	5 270 969	6 750 330
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5 033 141	6 512 836
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Lainat muilta luotonantajilta	0	0
Laskennalliset verovelat	0	0
Muut pitkäaikaiset velat	237 828	237 494
Lyhytaikainen	9 208 761	9 797 048
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	6 693 855	7 300 313
Lainat julkisyhteisöiltä	0	0
Saadut ennakot	26 815	14 874
Ostovelat	1 158 990	1 116 390
Muut lyhytaikaiset velat	190 572	212 933
Siirtovelat	1 138 530	1 152 539
Laskennalliset verovelat	0	0
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	33 077 239	34 810 623

KONSERNITASEEN TUNNUSLUVUT	2024	2023
Omavaraisuusaste, %	54	50
Suhteellinen velkaantuneisuus, %	73	84
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, 1000 €	605	250
Kertynyt ylijäämä/alijäämä, €/asukas	120	49
Konsernin lainakanta 31.12., 1000 €	11 727	14 151
Konsernin lainat, €/asukas	2 316	2 766
Lainat ja vastuut 31.12. 1000 €	11 902	16 942
Lainat ja vastuut 31.12. euroa/asukas	2 351	2 824
Konsernin lainasaamiset 31.12., 1000 €	169	251
Kunnan asukasmäärä	5 063	5 115

1.4. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestäminen

Erillinen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan raportti on laadittu osana tilinpäätösasiakirjoja. Sisäinen valvonta on osa kunnan johtamisen kokonaisuutta ja se sisältyy kunnan normaaliin toimintaan eikä näin ollen ole kyse erillisestä prosessista. Käytännössä tämä tarkoittaa jatkuvaa toiminnan arviointia annettujen ohjeiden mukaisesti. Kunnanhallitus vastaa kokonaisvaltaisen sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä hyväksyy sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevat ohjeet ja menettelytavat. Kunnanhallitus valvoo, että sisäinen valvonta ja riskienhallinta toimeenpannaan ohjeistuksen mukaisesti ja tuloksellisesti sekä antaa toimintakertomuksessa tiedot sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja keskeisistä johtopäätöksistä sekä selvityksen konsernivalvonnasta ja merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä. Kunnanvaltuusto on kokouksessaan 14.12.2020 hyväksynyt sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteet. Sisäisen valvonnan ohjeen valmistelussa on noudatettu Kuntaliiton suositusta Kuntalain sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa koskevien säännösten toimeenpanosta.

Kuntalain 14 §:n mukaan valtuusto päättää kunnan ja kuntakonsernin sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan perusteista. Valtuusto päättää kunnan hallinnon järjestämisestä hallintosäännöllä. Kunnanhallitus vastaa kunnan hallinnosta ja taloudenhoidosta sekä valtuuston päätösten valmistelusta, täytäntöönpanosta ja laillisuuden valvonnasta. Kunnan hallintoa, taloudenhoitoa sekä muuta toimintaa johtaa kunnanhallituksen alaisena kunnanjohtaja. Operatiivinen sisäisen valvonnan ja riskien hallinnan järjestäminen on siten osa kunnanhallitukselle ja kunnanjohtajalle säädettyä hallinnon ja taloudenhoidon tehtävää. Kunnanhallitus hyväksyi sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeen kokouksessaan 10.5.2021. Ohje on voimassa 1.6.2021 alkaen kumoten samalla vanhat sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeet.

Hallintosäännön luvussa 10 on säädetty sisäisen valvonnan vastuista. Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohje oli viimeksi hyväksytty vuonna 2012. Päivitetyt ohjeen liitteenä on Excel-pohjainen riskienarviointilomake. Lomake on seurannan työkalu, jolla sisäistä valvontaa ja riskienhallintaa voidaan arvioida. Tiedostoon on eri välilehdille jaettu sisäisen valvonnan pääkohteet ja se toimii johdon työkaluna sisäisen valvonnan toteutumisen ja riskienarvioinnin seurannassa. Tuloksia tulee käsitellä säännöllisesti johto- ja esimiestasoilla ja niiden pohjalta kunnanhallitus tekee vuosittain selkoa toimintakertomuksessa. Toimintakertomuksessa kunnanhallitus raportoi, miten sisäinen valvonta ja riskienhallinta on järjestetty, onko valvonnassa havaittu puutteita kuluneella tilikaudella ja miten sisäistä valvontaa on tarkoitus kehittää kulloinkin voimassa olevalla suunnitelmakaudella.

Hallitus antaa toimintakertomuksessa arvion merkittävimmistä riskeistä ja epävarmuustekijöistä, sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä ja toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi sekä konsernivalvonnasta. Hallituksen selonteko perustuu sen alaisten toimielinten ja konserniyhteisöjen laatimiin selontekoihin. Hallituksen alaisten toimielinten ja konsernijohtoon alaisten toimijoiden tulee käsitellä oman tehtäväalueen selonteko merkittävimmistä riskeistä ja sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan järjestämisestä sekä toimenpiteistä havaittujen puutteiden korjaamiseksi. Selontekojen tulee perustua dokumentoituun aineistoon.

Mikäli tilikaudella havaitaan merkittäviä riskejä, tulee kunnanhallituksen alaisten toimielinten ja viranhaltijoiden sekä konserniyhteisöjen raportoida niistä ja niiden hallintakeinoista välittömästi konsernijohtolle. Valvontavastuussa olevien tulee raportoinnin perusteella ryhtyä tarvittaviin toimenpiteisiin.

Sisäinen valvonta on oleellinen osa kunnassa tehtävää normaalia johtamistyötä ja siitä vastaavat ennen kaikkea esimiesasemassa olevat työntekijät. Säännölliseen valvontaan kuuluvat muun muassa talousarvion toteutumisen seuranta, toimintaperiaatteiden ja ohjeiden noudattamisen valvonta, viranhaltijoiden ja toimielinten päätösten seuranta, toiminnan ja toimintapoikkeamien seuranta osavuositarkastusten yhteydessä sekä osto- ja myyntilaskutuksen tarkastus- ja hyväksymisjärjestelmän ylläpitäminen

Organisaation tehtävät ja päätösvalta on vahvistettu hallintosäännössä. Tehtäväalueiden tavoitteet on asetettu talousarviossa ja niiden toteutumista seurataan johtoryhmässä sekä kunnanhallituksessa ja toimialojen lautakunnissa. Toimintaa ja taloutta koskevista tavoitteista raportoidaan kunnanvaltuustolle kolmannesvuosiraportoinnin yhteydessä sekä tilinpäätöksessä. Kunnanhallitus saa raportin taloustilanteesta kuukausittain. Talouden seuranta ja analysointi toimialoilla on jatkuvaa, jotta poikkeamiin on mahdollista reagoida riittävän ajoissa.

Kaikille toimialoille ulottuvan riskienhallintaprosessin toteutumiseksi tulee edelleen jatkaa yhteisten toimintamallien kehittämistä ja jalkauttamista. Työsuojeluriskit työpaikoilla arvioidaan yhteistyössä työterveyshuollon kanssa kolmen vuoden välein. Sekä henkilöstöä että omaisuutta turvaavien vakuutusten kattavuus arvioidaan systemaattisesti vuosittain. Myös talousarviovuoden aikana vakuutusturvaan on tehty tarvittavia päivityksiä.

Keskitetysti ja läpi organisaation toteutuvia kontroleja ovat muun muassa taloushallinnon prosessit sekä hankintoihin, maksamiseen, sopimushallintaan, tietoturvaan ja omaisuuden valvontaan liittyvät ohjeiden mukaiset menettelyt. Viime aikoina sopimusten toteutumisen valvontaan on kiinnitetty enenevässä määrin huomioita.

Sisäisellä valvonnalla estetään myös epäeettistä toimintaa ja väärinkäytöksiä. Ohjeisen mukaisesti jokaisella kunnan palveluksessa olevalla henkilöllä, joka työtehtäviensä hoidon yhteydessä havaitsee kunnan toiminnassa epäasianmukaisia menettelytapoja, mahdollisia laiminlyöntejä tai väärinkäytösepäilyjä, on velvollisuus ilmoittaa havainnoistaan välittömästi esimiehelleen tai toimialajohtajalle.

Raportoinnista annetaan tarkemmat ohjeet sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan ohjeessa. Sisäisen valvonnan raportit laaditaan vuosittain hallintokunnittain ja esitetään tilinpäätöksen yhteydessä.

1.5. Tilikauden tuloksen käsittely

1.5.1. Tilikauden tuloksen käsittely

Vuosikate on ylijäämäinen 2 260 684,00 €. Suunnitelman mukaiset poistot ovat 1 474 641,54 €. Lisäksi tehtiin ylimääräisiä poistoja 450 000,00 € sekä Ki Oy Kunnantalon osakkeiden alaskirjausta 200 000,00 €. Tilikauden tulos poistojen ja arvonalentumisien jälkeen on 136 043,46 € ylijäämäinen. Kunnan taseessa ei ole kattamatonta alijäämää. Kunnanhallitus esittää kunnanvaltuustolle, että vuoden 2024 ylijäämä kirjataan omaan pääomaan tilikauden yli- ja alijäämätileille.

2. Talousarvion toteutuminen

2.1. Käyttötalous- ja tuloslaskelmaosan sekä tavoitteiden toteutuminen

2.1.1. Hallintopalvelut

KUNNANHALLITUS

Tehtävän nimi: KONSERNI- JA ELINKEINOPALVELUT

Vastuuhenkilö: kunnanjohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

Elinkeinopalvelujen tavoitteena on paikallisen elinkeinoelämän toimintaedellytysten turvaaminen ja kehittäminen. Elinkeinopalvelujen yleistavoitteisiin liittyvät yritysten tukeminen ja neuvontapalvelun kehittäminen, kuntamarkkinoinnin uudistaminen sekä matkailun ja tapahtumatuotannon edistäminen.

Toiminnan painopisteitä ovat

- aloittavien yritysten neuvontapalvelut ja yritysten omistajanvaihdoksen tukeminen
- elinkeinotoimintaa ja kunnan elinvoimaa edistävien hankkeiden suunnittelu ja toteutus
- yritysten työvoiman saatavuuden turvaaminen
- luontoon ja kulttuuriin perustuvien tapahtumien ja aktiviteettien kehittäminen
- uusien matkailun palvelukokonaisuuksien suunnittelu ja toteutus
- kuntabrändin ja sen markkinoinnin uudistaminen
- korkeakoulu- ja oppilaitosyhteistyön kehittäminen
- paikallisten yritysten ja kunnan vuorovaikutuksen edistäminen.

Yleisenä tavoitteena on uusien yrittäjien houkuttelu alueelle sekä uusien yrittäjien ja työpaikkojen määrän kasvu ja kunnan kokonaisvetovoiman lisääminen.

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.
2.1 Olemme yritysten vahva ja haluttu kumppani. Tuemme tarpeen vaatiessa yritysten kasvua ja innovaatiotoimintaa.	Kunnan henkilöstön säännöllisten yritysvierailujen toteutus. Vähintään kolmen yritystapahtuman toteutus yhteistyössä kunnan kanssa Yritysten kasvun ja innovaatiotoiminnan tukeminen tarvittaessa hankkeiden ja oppilaitosyhteistyön avulla. Tavoite: vähintään yksi hanke käynnissä	Yritysvierailuja toteutettu ja yritystapahtumia järjestetty tavoitteen mukaisesti. Yrityksille suunnattu hankintailta järjestetty. Lapaskankaan yritysten energiatuotannon kehittämistilaisuus järjestetty. Kehitysalustoilla innovaatioita ja elinvoimaa

		Kangasniemelle hankkeen toimenpiteitä toteutettu. Yrityksille suunnattua rekry-koulutusta valmisteltu. Matkailuilta matkailuyrityksille toteutettu. VisitKangasniemi-hanke on toteutettu yhteistyössä yritysten kanssa. PuulaToursin kanssa yhteistyönä on toteutettu maanantai-risteilyjä koskeva pilotti. Tuulivoimatuotantoa koskeva yleisötilaisuus järjestetty yrityskumppanin kanssa. Tuulivoimaa, osayleiskaavaa ja 4.vaihemaakuntakaavaa koskeviin tilaisuuksiin on osallistuttu ja kuntalaisten palautteisiin vastattu. Karhuvuorelta rantatorille –hankkeen projektipäällikkö on rekrytoitu ja hankkeen toiminta on käynnistetty.
2.2 Tarjoamme yrityksille neuvontaa asiakaslähtöisesti alueellisen yhteistyöverkoston puitteissa niin omistajavaihdoksissa, yrityksen perustamisessa kuin muissa yrittäjän arjen haasteissa	Yhteistyö Mikkelin seudun uusyrityskeskuksen kanssa Tavoite: vähintään 12 uutta yritystä perustettu	Uusia rekisteröityjä yrityksiä perustettu Kangasniemelle 20 kpl, lopetettuja yrityksiä 25 kpl. Yhteensä Mikkelin seudulle rekisteröity 291 uutta yritystä. Yritysten omistajanvaihdoksia edistetty (mm. Läsäkosken Kartano Oy ja Kukka Elisa). Myytin Murtajat – yrityskauppaa koskevan neuvontatilaisuus järjestetty Yrittäjät ry:n ja Uusyrityskeskuksen kanssa. Nuorille suunnatuista 4H yrityssetelien toimintamallista on

		sovittu ja yhteistyösopimus tehty.
2.3 Pidämme yritysten tarpeiden tunnistamista ensiarvoisen tärkeänä kunnan kehittämisen kannalta. Ylläpidämme säännöllistä vuoropuhelua yrittäjien ja kunnan välillä.	Kunnan ja yritysten yhteisten keskustelutilaisuuksien järjestäminen säännöllisesti (vähintään kerran kuukaudessa yhteiset aamukahvit) Kehitysalustoilla innovaatioita ja elinvoimaa Kangasniemelle -hankkeen tavoitteiden toteuttaminen yhteistyössä paikallisten yritysten kanssa	Yrittäjien ja kunnan aamukahvitilaisuuksia järjestetty säännöllisesti. Kaikille avoimia Torilla tavataan – kansalaiskeskusteluja on järjestetty kunnanjohtajan johdolla kuukausittain Kangasniemen rantatorilla. Kehitysalustoilla innovaatioita ja elinvoimaa Kangasniemelle ja Karhuvuorelta rantatorille –hankkeita on toteutettu
2.4 Valmistaudumme työvoimapalveluiden siirtoon kunnille. Kehitämme uusia kustannustehokkaita työllisyydenhoidon malleja yhteistyössä paikallisten yritysten, järjestöjen ja alueellisen kumppaniverkoston kanssa.	TE25 –uudistuksen valmistelu yhteistyössä perustettavan työvoimapalvelualueen jäsenkuntien kanssa. Palvelusuunnitelman täsmäntäminen siten, että Kangasniemen edut turvataan kustannustehokkaan työllisyyden hoidon osalta. Tavoite: Kangasniemi on aktiivisena toimijana mukana TE25 –uudistuksen valmisteluhankkeessa Paikallisten yritysten rekrytoinnin tukeminen Kehitysalustoilla innovaatioita ja elinvoimaa Kangasniemelle –hankkeen tavoitteiden mukaisesti. Tavoite: Yritysten rekrytoinnin tukeminen oppilaitosyhteistyön ja yhteismarkkinoinnin avulla	TE25 -uudistuksen valmisteluryhmien työskentely jatkunut. Duunituvan tulevaisuuden toimintamallia suunniteltu. Elinvoimakoordinaattorin rekrytointi on toteutettu valmisteltu osana TE-uudistukseen valmistautumista. Kehityshankkeiden toimenpiteitä on toteutettu.
2.5 Hyödynnämme mahdollisimman monipuolisesti paikallisia yrityksiä kunnan palvelutuotannossa, hankinnoissa sekä kehittämistoiminnassa.	Hankintoja ohjataan kriteereillä, jotka mahdollistavat pienten paikallisten yritysten osallistumista kilpailutuksiin. Kriteereissä huomioidaan lain ja hankintasääntöjen vaatimukset.	Yrityksille suunnattu hankintailta järjestetty. Paikalliset yritykset on huomioitu hankintaohjeen ja -lain sallimissa puitteissa.
2.6 Etsimme toimintamalleja, joiden avulla tuetaan paikallisten tuotteiden ja palvelujen tunnettuutta.	Toimintamalleja kehitetään yhteistyössä paikallisen yritysverkoston kanssa sekä Kehitysalustoilla innovaatioita ja elinvoimaa Kangasniemelle -hankkeen avulla. Paikallisten tuotteiden esille nostaminen huomioidaan kunnan digimarkkinoinnissa ja monikanavaisessa viestinnässä. Tavoite: 2 uutta markkinoinnin toimintamallia	Paikallisille matkailuyrityksille suunnattu VisitKangasniemi – yritysryhmähanke on saanut rahoituksen ja hanke on toteutettu. Karhuvuorelta rantatorille –hankehakemus on viimeistelty ja toimitettu rahoittajalle. Etelä-Savon maakuntaliitto on tehnyt

		hankkeesta myönteisen rahoituspäätöksen (JTF-hanke) Paikallisten yritysten avoimia työpaikkoja on julkaistu kunnan digitaalisessa viestinnässä. Kunnan digimarkkinointia kehitetty erityisesti sosiaalisessa mediassa
--	--	--

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.
3.1 Tarjoamme houkuttelevia tontteja ja luonnonläheisiä asumisratkaisuja, ja tuomme niitä aktiivisesti esille kuntamarkkinoinnissa	Vähintään yhden tonttikampanjan toteutus osana kuntamarkkinointia	Digitaalinen tonttimarkkinointikampanja toteutettu
3.4 Luomme uusia palvelumalleja monipaikkaisuuden ja etätyön mahdollistamiseksi.	Kehitysalustoilla innovaatioita ja elinvoimaa Kangasniemelle -hankkeen toteutus Tavoite: yksi uusi palvelumalli	Elinvoima-hanketta on toteutettu.
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteiden toteutumisen seuranta	Kangasniemen ilmasto-ohjelman seurantamittareiden tiedot toimitettu vuoden 2023 osalta Mikkelin seudun ympäristöpalveluille.
3.8 Huomiomme kunnan omassa toiminnassa luonnon monimuotoisuuden merkityksen paitsi luonnon itseisarvon näkökulmasta myös virkistystoiminnan ja alueen vetovoiman kannalta.	Luonnon monimuotoisuuden huomiointi eri toimialojen päätöksenteossa mm. vapaa-ajan palvelujen kehittämisen yhteydessä ja kaavoituksessa Tavoite: Karhuvuoren virkistys- ja vapaa-ajan alueen kehittäminen investointisuunnitelman mukaisesti	Karhuvuorelta rantatorille – Kangasniemen luonto- ja hyvinvointimatkailun kehittämis- ja investointihankkeen rahoitushakemus on laadittu ja jätetty rahoittajalle (JTF-rahoitus). Yrityskumppaneita hankittu hankkeeseen. Etelä-Savon maakuntaliitto on myöntänyt hankkeelle rahoituksen. Kankaistenlammen kosteikkohankkeen rakentamisesta ja ylläpidosta on tehty suunnitelma ja yhteistyösopimus.
3.10 Kehitämme omaleimaisia ja vetovoimaisia luontoon ja kulttuuriin perustuvia aktiviteetteja, tapahtumia sekä elämyspalveluja yhteistyössä matkailuyritysten ja muiden sidosryhmien kanssa.	Kehitysalustoilla innovaatioita ja elinvoimaa Kangasniemelle hankkeen tavoitteiden toteuttaminen Karhuvuoren virkistysalueen palvelujen kehittäminen yhteistyössä paikallisten palveluyritysten ja muiden sidosryhmien kanssa	Karhuvuorelta rantatorille –hanketta on valmisteltu ja se painottuu luontoon perustuvien aktiviteettien ja tapahtumien tuotteistamiseen yhteistyössä matkailuyritysten kanssa.

	Tavoite: kyselyjen ja yhteisten työpajojen toteuttaminen Karhuvuoren alueen kehittämiseksi	VisitKangasniemi-hanke on toteutettu. Hankkeessa kehitettiin matkailuyritysten yhteistä brändiä, palvelukokonaisuuksia ja matkailun markkinointia. Puula Forum –tapahtuma on järjestetty Kangasniemi-salissa 3.7.2024.
3.11 Panostamme kuntamarkkinoinnissa digitaaliseen ja monikanavaiseen viestintään sekä omaleimaiseen sisällön tuotantoon.	Digimarkkinointisuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen Tavoite: vähintään 1 hanke käynnissä, jolla asiaa edistetään Kunnan digitaalisen näkyvyyden seurannan kehittäminen osana kuntamarkkinointia	Yksi kuntamarkkinointikampanja (banneri-mainokset lehdissä) on toteutettu. Kampanjassa on hyödynnetty uutta JS-Suomen tuottamaa Kangasniemi-esitettä.
3.12 Kirkastamme kunnan brändityötä ja markkinointisuunnitelmaa.	Uuden kuntabrändin ja sen visuaalisen ilmeen laaja-alainen jalkauttaminen kunnan toimialojen sekä myös paikallisten yritysten, järjestöjen ja muiden sidosryhmien viestintään. Markkinointisuunnitelman teemoitus vuosikellon mukaisesti kohderyhmäajattelun mukaisesti Tavoite: kohderyhmäkohtaisen digimarkkinointisuunnitelman laatiminen ja toteuttaminen	Digimarkkinointia on kehitetty mm. Kunnan näkyvyyden seurannan osalta

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Elinkeinojen ja kunnan elinvoiman kehittämisen riippuvuus hankerahoituksen saatavuudesta.

Muuttoliike ja ikääntyvä väestö rakenne.

Yritysten työvoiman saatavuus.

Kunnan elinkeinotoimen resurssien rajallisuus.

Kansallisten ja kansainvälisten suhdanteiden vaikutus yleiseen talouskehitykseen; inflaation, korkotason ym. vaikutukset yritysten toimintaedellytyksiin

Arvio riskien toteutumisesta

Elinkeinojen ja elinvoiman kehittämiseksi kunta on saanut hankerahoitusta, minkä turvin on voitu edistää ja lisätä yritys yhteistyötä. Jatkossakin hanketoiminta mahdollistaa kunnan vetovoiman lisäämisen ja palvelumallien kehittämisen mm. Rantatorin ja Karhuvuoren alueiden uudistamisen osalta.

Kunnan nettomuutto on ollut vuoden 2024 kuluessa positiivinen, vaikka väkiluku on kokonaisuudessaan laskenut.

Yleinen talouden suhdannekehitys on heijastunut mm. Kangasniemen teollisten yritysten toimintaedellytyksiin, mikä on näkynyt erityisesti rakennusalan alihankintaverkostoissa.

00013104 KONSERNI- JA ELINKEINOPALVELUT 2023 - Ulkoiset ja sisäiset	Toteuma TP 2023	TA + Muutos 2024	Toteuma 1-12/2024	Toteuma-%	Ero Toteuma vs. TA	Muutos % edelliseen vuoteen
Toimintatuotot	512583	470356	665853	142 %	195497	130 %
Toimintakulut	-1010593	-936831	-966033	103 %	29202	96 %
YHTEENSÄ	-498010	-466475	-300180	64 %	166295	60 %

Tehtävän nimi:
HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT

Vastuuhenkilö: Hallintojohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

Hallinto- ja talouspalvelut tuottavat keskitetysti kunnan hallinto- ja henkilöstöpalvelut, talouspalvelut, tietohallintopalvelut, sekä asiantuntijapalveluita eri hallintokunnille päätöksenteon tueksi sekä vastaa kunnanhallituksen ja -valtuuston kokousten valmistelusta ja täytäntöönpanosta.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12
1.1 Panostamme ennalta ehkäisevässä terveyden edistämisessä kunnan ja uuden hyvinvointialueen yhteistyöhön ja yhteisten palvelumallien kehittämiseen	Hyvinvointialueen ja kunnan välisen yhteistyön kehittäminen ja järjestöjen työllistämisedellytysten turvaaminen hyvinvointialueen otettua vastuun kuntoutukselta työtoiminnasta.	Yhteistyöpalaveri pidetty hyvinvointialueen kanssa. Hyvinvoinnin kokonaisuutta suunniteltu poikkihallinnollisesti.
1.4 Huolehdimme yhdistysten ja järjestöjen toimintaedellytyksistä. Tuemme ja arvostamme vapaaehtoistyötä. Kannustamme omaehtoiseen ja asukaslähtöiseen kunnan kehittämiseen	Panostamme kunnan sähköisten palveluiden kehittämiseen kuntalaisille.	Toteutuu suunnitelman mukaisesti.
1.5 Kehitämme Kangasniemeä ikäystävällisenä kuntana yhteistyössä uuden hyvinvointialueen kanssa.	Vanhus- ja vammaisneuvoston aktiivisen toiminnan tukeminen.	Vanhus- ja vammaisneuvoston toiminta aktiivista.
1.7 Pidämme huolta siitä, että Kangasniemen lukio on ajanmukainen houkutteleva oppilaitos, joka kehittyy edelleen.	Tietohallintopalvelut huolehtivat siitä, että lukiolla on käytettävissä ajanmukaiset ICT-laitteet ja niiden määrä on riittävä.	Toteutuu suunnitelman mukaisesti
1.8 Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja keskustelevaa toiminta- ja johtamiskulttuuria. Huolehdimme kunnan työyhteisön hyvinvoinnista, kehitämme ja tuemme työyhteisötaitoja sekä panostamme henkilöstön yhdenvertaisuuteen.	Kunta on arvostettu ja tavoiteltu työnantaja. Kunnan henkilöstöjohtamisessa ja työsuojelussa korostuvat työyhteisötaidot, työntekijätaidot ja esimiestaidot. Toteutamme uuden henkilöstön Intran tiedottamiseen ja jatkamme perehdyttämisen kehittämistä turvataksemme yhdenvertaisen tiedonsaannin jokaiselle kunnan työntekijälle.	Toteutuu suunnitelman mukaisesti. Intra (Hiski) aktiivisessa käytössä. Uusi hallintojohtaja on rekrytoitu.

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12
2.1 Olemme yritysten vahva ja haluttu kumppani. Tuemme tarpeen vaatiessa yritysten kasvua ja innovaatiotoimintaa.	Työllisyyspalveluiden toiminnan kehittäminen vastaamaan yritysten työvoiman saatavuuden tarpeita.	Toteutuu suunnitelman mukaisesti
2.4 Valmistaudumme työvoimapalveluiden siirtoon kunnille. Kehitämme uusia kustannustehokkaita työllisyydenhoidon malleja yhteistyössä paikallisten yritysten, järjestöjen ja alueellisen kumppaniverkoston kanssa.	Työllisyyspalveluiden kehittäminen vastaamaan tulevaa kunnille siirtyvää järjestämisvastuuta. Vahva yhteistyö eri toimijoiden kanssa.	Toteutui suunnitelman mukaisesti. Työllisyyslautakunta on perustettu ja aloittanut toimintansa kesäkuussa. Kangasniemellä varapuheenjohtajan paikka.
2.5 Hyödynnämme mahdollisimman monipuolisesti paikallisia yrityksiä kunnan palvelutuotannossa, hankinnoissa sekä kehittämistoiminnassa.	Hankintoja ohjataan kriteereillä, jotka mahdollistavat pienten paikallisten yritysten osallistumista kilpailutuksiin. Kriteereissä huomioidaan lain ja hankintasääntöjen vaatimukset.	Toteutuu suunnitelman mukaisesti. Hankintavuoropuhelua tehty paikallisesti mm. Hankintaillalla keväällä.

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12
3.4 Luomme uusia palvelumalleja monipaikkaisuuden ja etätyön mahdollistamiseksi.	Kunta tukee edelleen Laajakaistahankkeen toteutumista. Langaton vierailijaverkkohankkeen toteutusta jatketaan kunnan kiinteistöihin keskustan alueella.	Toteutuu suunnitelman mukaisesti.
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Talouspalvelut vastaavat siitä, että kuntatalouden tasapainon edellyttämät tehokkaat taloushallintoprosessit ja järjestelmät edustavat kehityksen kärkeä ja mahdollistavat tarkan, läpinäkyvän ja ajantasaisen talouden seurannan kustannustehokkaasti.	Toteutuu suunnitelman mukaisesti. Accunan käyttö aktiivista sekä budjetoinnissa että raportoinnissa.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Tietohallintopalveluiden tietomurrot sekä laiminlyönnit tietosuojan osalta.

Järjestämisvastuumuutokset hyvinvointialueen ja työllisyydenhoidon osalta eivät toteudu kunnan edun mukaisesti.

Henkilöstövahinko, jossa jaksaminen tai työkyky vaarantuu.

Työhyvinvoinnin tai työsuojelun laiminlyönti.

Taloushallinnon kasvavat järjestelmäkustannukset ja raportointivelvoitteiden lisääntyminen.

Arvio riskien toteutumisesta

Kuntaan ei kohdistunut vuoden aikana tietomurtohyökkäyksiä, jotka olisivat vaarantaneet kunnan tietoturvan. Muutama lievä tietosuojatapaus kirjattiin vuoden aikana, mutta yleisesti tietosuojan taso toteutui hyvin. Työllisyysalueen yhteistoimintasopimus laadittiin vuoden aikana ja kunta liittyi Mikkelin seudun työllisyysalueeseen. Kunnassa säilyi toimipiste ja yksi työntekijä siirtyi työllisyysalueelle.

Henkilöstöön kohdistuvia vahinkoilmoituksia kirjattiin 4 kappaletta vakuutusyhtiölle ja korvauksia maksettiin 5 474,94 euroa. Työsuojelussa toteutettiin kaksi työsuojelutarkastusta ja vuoden aikana ei kirjattu yhtään työsuojelutapausta. Taloushallinnon osalta järjestelmäkustannukset kasvoivat ja kuntien uudet raportointivelvollisuudet kuormittavat henkilöstöä.

00013304 HALLINTO- JA TALOUSPALVELUT 2023 - Ulkoiset ja sisäiset	Toteuma TP 2023	TA + Muutos 2024	Toteuma 1-12/2024	Toteuma-%	Ero Toteuma vs. TA	Muutos % edelliseen vuoteen
Toimintatuotot	255103	116150	308829	266 %	192679	121 %
Toimintakulut	-2257101	-2217935	-2317038	104 %	137103	103 %
Toimintakate	-2001997	-2101785	-2008209	96 %	55576	100 %

00013004 KUNNANHALLITUS 2023 - Ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2023	TA + Muutos 2024	Muutos 2024	Toteuma 01-12/2024	Toteuma-%	Muutos € 23/24	Muutos % 23/24
Myyntituotot	1021256	1255631	0	1407523	112 %	386267	27,4
Maksutuotot	0	0	0	300	0 %	300	100,0
Tuet ja avustukset	303335	157506	0	333922	212 %	30587	9,2
Muut toimintatuotot	241071	62000	0	121571	196 %	-119500	-98,3
TOIMINTATUOTOT	1565663	1475137	0	1863315	126 %	297652	16,0
Henkilöstökulut	-1495800	-1399235	-38000	-1441997	103 %	53803,00	-3,7
Palvelujen ostot	-1331536	-1311490	0	-1586598	121 %	-255062,00	16,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-36386	-35300	0	-38416	109 %	-2030,00	5,3
Avustukset	-291004	-270000	0	-138124	51 %	152880,00	-110,7
Muut toimintakulut	-333651	-355111	0	-309110	87 %	24541,00	-7,9
TOIMINTAKULUT	-3488377	-3371136	-38000	-3514244	104 %	-25867,00	0,7
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-1922714	-1895999	-38000	-1650929	87 %	271785,00	-16,5

2.1.2. Sivistys- ja hyvinvointipalvelut

TOIMINNALLISET VALTUUSTOTASON TAVOITTEET VASTUUALUEITTAIN SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT

Tehtävän nimi:

SIVISTYS/ HALLINTO- JA LAUTAKUNTAPALVELUT

Vastuuhenkilö: Sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Sivistys- ja hyvinvointitoimen hallinto ohjaa toimialaa kohti kuntastrategiassa määriteltyjä tavoitteita. Tavoitteena on tuottaa sivistys- ja vapaa-ajan palveluita kustannustehokkaasti sekä edistää niiden avulla kuntalaisten hyvinvointia. Hallinto- ja lautakuntapalveluiden osalta pääpaino on kuntalaisten hyvinvointiin liittyvien suunnitelmien työstämisessä ja seurannassa sekä yhteistyökumppanien toiminnan toteutumisen seurannassa.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.
1.1 Panostamme ennalta ehkäisevässä terveyden edistämisessä kunnan ja uuden hyvinvointialueen yhteistyöhön ja yhteisten palvelumallien kehittämiseen	Toimialan edustajat osallistuvat hyvinvointialueen terveyttä edistävien toimielimien toimintaan ja yhteensovittavat maakunnallisia tavoitteita kunnan eri suunnitelmiin. Kunnallisten ja maakunnallisten hyvinvointisuunnitelmien tavoitteiden yhteensovittaminen on osoitettavissa konkreettisesti kunnan suunnitelmissa.	Toteutunut suunnitelman mukaisesti.
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Toimialan valmiussuunnitelma ja sen yksikkökohtaiset alasuunnitelmat päivitetään vuoden 2024 aikana.	Valmisteilla, valmiussuunnitelma päivitetty, tehtäväkorttien pohjat tehty ja esimiehet ovat alkaneet täyttää tehtäväkortteja.
1.3 Tuemme lähiyhteisöllisyyttä ja ehkäisemme yksinäisyyttä sekä syrjäytymistä. Edistämme kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden sekä kyläyhteisöjen osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia.	Edistämme kuntalaisten keskinäistä yhteistyötä ja osallisuutta ottamalla siihen liittyviä konkreettisia tavoitteita hyvinvointisuunnitelmaan.	Toteutunut suunnitelman mukaisesti.
1.4 Huolehdimme yhdistysten ja järjestöjen toimintaedellytyksistä. Tuemme ja arvostamme vapaaehtoistyötä. Kannustamme omaehtoiseen ja asukaslähtöiseen kunnan kehittämiseen	Järjestöjä tuetaan sivistys- ja hyvinvointilautakunnan myöntämin avustuksin. Järjestöavustuksiin kohdennetut varat käytetään kokonaisuudessaan.	Toteutunut suunnitelman mukaisesti.
1.5 Kehitämme Kangasniemeä ikäystävällisenä kuntana yhteistyössä uuden hyvinvointialueen kanssa.	Ikääntyvän väestön uusi suunnitelma otetaan käyttöön ja arvioidaan suunnitelman toteutumista.	Toteutunut suunnitelman mukaisesti.
1.7 Pidämme huolta siitä, että Kangasniemen lukio on ajanmukainen houkutteleva oppilaitos, joka kehittyy edelleen.	Lukion toimintaedellytyksiä sekä vetovoimaisuutta pyritään lisäämään toimintoja kehittämällä sekä aktiivisella markkinoinnilla.	Toteutunut suunnitelman mukaisesti.

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Sivistys- ja hyvinvointitoimen hallinto huolehtii palveluverkon vuosittaisesta seurannasta. Palveluverkkoa tarkastellaan ja kehitetään suhteessa palvelujen tarpeeseen. Asia todentuu lautakunnan päätöksenteossa.	Toteutettu suunnitelman mukaisesti.

3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Sivistys- ja hyvinvointitoimen hallinnossa kiinnitetään huomiota ilmasto-ohjelman edellyttämiin toimenpiteisiin. Hallinnossa mahdollistetaan osittainen etätyö ja suositaan etäkokouksia ja -koulutuksia muille paikkakunnille matkustamisen sijasta. Asia todentuu matkalaskutuksessa.	Toteutettu suunnitelman mukaisesti.
---	---	-------------------------------------

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Kansainvälisen tilanteen kiristyminen siten, että toiminnan painopisteitä joudutaan muuttamaan akuutisti eikä suunnitelmien yksilöityjä tavoitteita ole mahdollista saavuttaa. Virus pandemian paheneminen niin, että toimintaa ei voida järjestää normaalilla tavalla.

Toiminnan vakiintumista on vaikeuttanut henkilövaihdokset

Arvio riskien toteutumisesta

Kansainvälisen toiminnan kiristyminen ei ole aiheuttanut akuutteja toimenpiteitä, eikä viruspandemiaa ole ollut havaittavissa.

Toiminnan vakiintumista on haastanut henkilöstön vaihdokset mutta niistä on selvitty hyvällä perehdytyksellä sekä aktiivisella vuoropuhelulla.

Sivistys- ja hyvinvointi/Hallinto- ja lautakuntapalvelut				
Suoritteet/tunnusluvut	TP23	TA24	TP24	Poikkeama TA24/ TP24
Seutuopiston opetustunnit	4320	4800	4231	-569
Musiikkiopiston oppilaat	50	46	46	0
Avustukset yhteisöille, €	40000	40000	40000	0
Talous (ulkoiset ja sisäiset)				
Toimintatuotot	248595	176500	294895	118395
Toimintakulut	-986750	-900038	-1068604	-168566
Toimintakate	-738155	-723538	-773709	-50171
Muutos % edelliseen			-4,8	

Tehtävän nimi:
VARHAISKASVATUS

Vastuuhenkilö:
Varhaiskasvatusjohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Varhaiskasvatuksen keskeinen tehtävä on kehittää kunnan toteuttamaa varhaiskasvatusta huomioiden varhaiskasvatussuunnitelma sekä kuntastrategian mukaiset tavoitteet lapsiperheiden palveluiden järjestämisessä sekä kirkonkylällä että haja-asutusalueella. Varhaiskasvatusta järjestetään päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja ryhmäperhepäiväkodissa.

Varhaiskasvatuksella tarkoitetaan lapsen suunnitelmallista ja tavoitteellista kasvatuksen, opetuksen ja hoidon muodostamaa kokonaisuutta, jossa painottuu erityisesti pedagogiikka. Varhaiskasvatuksen tarkoituksena on tukea lapsen kasvua, kehitystä ja oppimista sekä edistää hyvinvointia.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.
1.1. Panostamme ennalta ehkäisevässä terveyden edistämässä kunnan ja uuden hyvinvointialueen yhteistyöhön ja yhteisten palvelumallien kehittämiseen	Varhaiskasvatus tekee aktiivista yhteistyötä hyvinvointialueen toimijoiden kanssa, yhteisiä toimintamalleja kehittäen. Varhaiskasvatus järjestää yhteistyössä Eloisan kanssa koulutustilaisuuden varhaiskasvatuksen henkilökunnalle lapsiperheiden tuen saannin edistämiseksi.	Yhteistyö sosiaalitoimen, neuvolan ja terapeuttien kanssa on ollut sujuvaa. Jatkettu keskustelua varhaiskasvatuksen työntekijöiden kanssa varhaisen tuen merkityksestä.
1.2. Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin.	Pelastussuunnitelmat pidetään ajan tasalla kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä ja ne käydään henkilökunnan kanssa läpi. Työntekijät todentavat tutustuneensa yksikkönsä pelastussuunnitelmaan allekirjoittamalla suunnitelman. Kaikissa varhaiskasvatuksen yksiköissä järjestetään poistumisharjoitukset.	Turvallisuuden toteutumiseen kiinnitetty huomiota mm. Retkisuunnitelman laadinnalla. Pelastussuunnitelmia päivitetään edelleen. Ryhmäkohtaisia poistumisharjoituksia toteutettu.
1.3. Tuemme lähiyhteisöllisyyttä ja ehkäisemme yksinäisyyttä sekä syrjäytymistä. Edistämme kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden sekä kyläyhteisöjen osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia	Varhaiskasvatus järjestää perhekahvila-toimintaa lapsiperheille yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa. Varhaiskasvatus toteuttaa perhekahvilassa kaikille avoimen keskustelutilaisuuden varhaiskasvatuksen toiminnasta ja varhaiskasvatukseen hakemisesta kevät- ja syyskauden alussa. Tilaisuudessa kuullaan ja kerätään lapsiperheiden toiveita.	Varhaiskasvatus on jatkanut perhekahvilayhteistyötä Eloisan ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Keskusteltu perhekahvilan vastuun jakamisesta ja toiminnan kehittämisestä Eloisan kanssa. Varhaiskasvatuksen johtaja on vieraillut Koittilan kyläkahvilassa.
1.8. Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja keskustelevaa toiminta- ja johtamiskulttuuria. Huolehdimme kunnan työyhteisön hyvinvoinnista, kehitämme ja tuemme työyhteisötaitoja sekä panostamme henkilöstön yhdenvertaisuuteen	Varhaiskasvatuksen esihenkilöt järjestävät kolme kertaa kevät- ja syyskaudella "kuulumisvartit" kaikkien lapsiryhmien tiiminvetäjien kanssa.	Kalliolan päiväkodin johtaja on pitänyt kuulumisvartit päiväkodin lapsiryhmien tiiminvetäjille. Vs, varhaiskasvatuksen johtaja on vieraillut säännöllisesti kaikissa Kangasniemen varhaiskasvatuksen yksiköissä. Perhepäivähoitajien ja ryhmäperhepäivähoidon kanssa jatketaan "perhopalavereja".

		Tiimi-palaverien toteuttamisessa ollut haasteita ja erilaisia toteutustapoja on kokeiltu. Pääsääntöisesti tiimipalaverit toteutuneet. Kalliolan päiväkodin palaverit toteutuneet joka toinen viikko. Muistio lähetetään kaikille varhaiskasvatuksen työntekijöille. Peda-palaverit toteutetaan kerran kuukaudessa ja muistio kaikkien luettavissa. Luotu ajankohtaisten asioiden tiedottamiseen whatsapp-ryhmiä. Helpotettu tiedon jakamista ja etsimistä teams-kansioilla. Tulevana toimintakautena vahvistetaan työyhteisön keskinäistä vuorovaikutusta ja yhteisöllisyyttä.
--	--	--

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.
3.7. Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä.	Kaikissa varhaiskasvatusyksiköissä toimii kierrätysvastaava, joka huolehtii ja opastaa muuta henkilökuntaa kierrätykseen liittyvissä asioissa ja viestii esihenkilölle mahdollisista puutteista kierrätyksessä.	Kierrätysvastaavat nimeämättä. Huomioimme toiminnassamme kestävän kehityksen (lölujen hankinta ja kierrätys, askartelumateriaalit).
3.8. Huomioimme kunnan omassa toiminnassa luonnon monimuotoisuuden merkityksen paitsi luonnon itseisarvon näkökulmasta myös virkistystoiminnan ja alueen vetovoiman kannalta	Kaikki varhaiskasvatusryhmät toteuttavat retkiä lähiluontoon vähintään kerran kuukaudessa. Lähiluonnon tarjoamia ulkoilu- ja liikuntamahdollisuuksia hyödynnetään monipuolisesti ympäri vuoden.	Lapsiryhmät toimivat lähiluonnossa aktiivisesti. Vuojalahden päiväkodilla ja Koittilan ryhmäperhepäivähoidossa lähiluonto on luonteva osa arkea. Kalliolan päiväkodilta tehdään retkiä mm. metsään. Perhepäivähoitajat liikkuvat ja retkeilevät lasten kanssa päivittäin lähiympäristössä ja – luonnossa.
3.11. Panostamme kuntamarkkinoinnissa digitaaliseen ja monikanavaiseen viestintään sekä omaleimaiseen sisällön tuotantoon.	Varhaiskasvatus näkyy ja viestii positiivisesti ulospäin sosiaalisessa mediassa. Yhteistyössä henkilökunnan kanssa kehitetään varhaiskasvatuksen näkyvyyttä ja aktiivista viestintää. Varhaiskasvatus ottaa käyttöönsä vähintään yhden sosiaalisen median viestintäkanavan, perehtyen ja sitoutuen tietoturvalliseen viestintään.	Varhaiskasvatuksen palaverissa on työntekijöiden kanssa keskusteltu sosiaalisen median hyödyntämisestä varhaiskasvatuksen markkinoinnissa. Selkeytetään varhaiskasvatuksen viestintää huoltajien kanssa. Luodaan materiaalia varhaiskasvatuksesta digitaaliseen kuntamarkkinointiin

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Henkilöstöresurssien vaihtelut. Työtehtävien kasautuminen. Priorisoinnin vaikeus.

Arvio riskien toteutumisesta

Vuoden 2024 aikana suurin haaste tavoitteiden toteutumiselle on ollut henkilöstöresurssien vaihtelun tuomat haasteet sekä työtehtävien kasaantuminen. Pääsääntöisesti asetetut tavoitteet on saavutettu ja toimintaa on voitu kehittää ja vahvistaa tulokorttien ohjaamaan suuntaan.

Varhaiskasvatus 2024				
Suoritteet/tunnusluvut	TP23	TA24	TP24	Poikkeama TA24/ TP24
Läsnäolopäivät, kokopäiväiset				
Päiväkodit	16873	17670	17634	-36
Perhepäivähoito	2154	2470	2333	-137
Läsnäolopäivät, osapäiväiset				
Päiväkodit	6709	6650	4953	-1697
Perhepäivähoito	539	570	428	-142
Kunnassa 0-6 v lapsia 31.10.24	205	165	160	-5
Lapsia hoitoaikaperusteinen 31.	146	144	175	31
Lapsia subjektiivinen oikeus	0	0	0	0
Lapsia yht.	146	144		-144
Lapset/kotihoidon tuki	17	18	32	14
Lapset/yks. hoidon tuki	1	1	1	0
Joustava/osittainen tuki	11	7	20	13
Toimintakate/lapsi				
Talous (ulkoiset ja sisäiset)				
Toimintatuotot	265193	140000	134306	-5694
Toimintakulut	-2335949	-2192565	-2247689	-55124
Toimintakate	-2070756	-2052565	-2113383	-60818
Muutos % edelliseen			-2,1	

Tehtävän nimi:
Opetus/Alakoulut

Vastuuhenkilöt: alakoulujen rehtori

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Alakouluissa toteutetaan tasalaatuisesti opetussuunnitelman mukaista opetusta sekä kyläkouluissa että kirkonkylän kouluissa. Erityisen tuen toteuttamiseksi kaikissa kouluissa järjestetään laaja-alaista erityisopetusta. Luokkamuotoista erityisopetusta järjestetään Beckerin koulussa. Alaluokkien oppilaille tarjotaan iltapäivätoimintaa niissä kouluissa, joissa hakijoita on riittävästi, ja kaikilla kouluilla pyritään järjestämään kerhotoimintaa koulupäivien yhteydessä. Alakoulujen oppilashuoltotyö järjestetään yhdessä hyvinvointialueen kanssa.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.
1.1 Panostamme ennalta ehkäisevässä terveyden edistämisessä kunnan ja uuden hyvinvointialueen yhteistyöhön ja yhteisten palvelumallien kehittämiseen	Alakouluissa edistetään liikunnallisuutta ja tuetaan yhdessä tekemistä yhteistyössä hyvinvointialueen oppilashuollon henkilöstön kanssa. Alakoulut toteuttavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseen liittyen vuonna 2024 liikuntahaasteen, johon osallistuvien lapsien ja aikuisten määrä sekä liikkeiden määrä tilastoidaan.	Toteutunut suunnitellusti. Oppituntien toiminnallistaminen sekä liikkumisen lisääminen koulupäivän aikana ovat konkreettisia asioita, joihin koulun arjessa on kiinnitetty huomiota. Alkuvuodesta 2024 järjestetty alakoulujen liikuntahaaste, sekä syyskuussa liikunnallinen Kodin ja koulun -päivä.
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Alakouluissa rakennetaan luottamusta eri toimijaryhmien välille kaikissa vuorovaikutustilanteissa, jotta toiminta myös häiriötilanteissa sujuisi jouhevasti. Lukuvuosikyselyä päivitetään mittaamaan, miten luottamuksen rakentaminen on onnistunut.	Toteutunut suunnitellusti. Turvallisuuteen liittyviä toimia alakouluissa: turvallisuuskävelyt, pelastautumisharjoitukset, toimintaohjeiden päivitys turvallisuutta uhkaavissa tilanteissa (esim. Väkivallan uhka). Alakouluille perustettu turvallisuustiimi, joka koordinoi alakoulujen kokonaisturvallisuutta.
1.3 Tuemme lähiyhteisöllisyyttä ja ehkäisemme yksinäisyyttä sekä syrjäytymistä. Edistämme kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden sekä kyläyhteisöjen osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia.	Alakouluissa aloitetaan yhteisöllisyyttä tukeva ikäihmisen osallistaminen koulujen toimintaan. Oppilaiden osalta oppilasagenttitoiminta eri luokka-asteiden välillä jatkuu. Ikäihmisten osallistaminen koulun toimintaan ja oppilasagenttitoiminta kirjataan koulujen lukuvuosisuunnitelmiin ja toiminta raportoidaan lukuvuosikertomuksessa.	Toteutunut suunnitellusti. Esimerkiksi työelämästä pois siirtynyt henkilö kävi pitämässä satuhetken Kodin ja koulun -päivässä yhdessä koulun rehtorin kanssa. Lisäksi koululaiset ovat käyneet kutsuttuina esimerkiksi Eläkeliiton tai Sydänliiton järjestämissä juhlissa. Kummioppilas- ja oppilasagenttitoimintaa toteutettu suunnitellusti. Alakoulujen rehtori vierailut paikallisen

		eläkeliiton viikkotapaamisessa, ja käynyt kertomassa alakoulujen kuulumisista.
1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Alakouluissa pyritään laadukkaaseen ja innostavaan perusopetukseen. Oppilaiden saattamiseen yli nivelvaiheiden kiinnitetään erityistä huomiota. Koulujen toimintaa arvioivia lukuvuosikyselyitä päivitetään siten, että opetuksen innostavuuteen ja nivelvaiheisiin kiinnitetään aiempaa enemmän huomiota.	Toteutunut suunnitellusti. Nivelvaiheissa (2. --> 3.lk) esimerkiksi sama luokanopettaja jatkanut ryhmän mukana. Esiopetuksesta 1.luokalle siirtyneiden oppilaiden ryhmäytymiseen ja tiedonsiirtoon kiinnitettiin erityistä huomiota. Koulutyytyväisyyskysely toteutettu keväällä 2024 2.,4. ja 6.vuosiluokan oppilaille.
1.8 Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja keskustelevaa toiminta- ja johtamiskulttuuria. Huolehdimme kunnan työyhteisön hyvinvoinnista, kehitämme ja tuemme työyhteisötaitoja sekä panostamme henkilöstön yhdenvertaisuuteen.	Toimintakulttuurin kehittämisessä kiinnitetään huomiota luottamuksen rakentamiseen esimerkiksi kiireettömyyteen pyrkimällä. Asia todentuu työhyvinvointikyselyissä.	Toteutunut osittain. Yritysten kanssa on tehty yhteistyötä, ja yritykset ovat mm. lahjoittaneet oppimateriaaleja sekä huomioliivejä koululaisille ja tukeneet yhteistyötoimikunnan kahvilaa. Jukurien kouluvierailu Beckerin koululla marraskuussa.

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.
2.3 Pidämme yritysten tarpeiden tunnistamista ensiarvoisen tärkeänä kunnan kehittämisen kannalta. Ylläpidämme säännöllistä vuoropuhelua yrittäjien ja kunnan välillä.	Alakouluissa luodaan yhteyksiä paikallisiin yrityksiin. Asia kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan.	Toteutunut osittain. Yhteyksiä paikallisiin yrityksiin on luotu, mutta kehittämisen varaa toiminnassa on.

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Alakouluissa kiinnitetään huomiota ruokahävikin määrän vähentämiseen osana ilmasto-ohjelmaa. Asia ja toimenpiteet kirjataan lukuvuosisuunnitelmaan.	Toteutunut suunnitellusti. Keväällä suoritettiin ruokahävikkimittaus Vihreän raadin toimesta Kalliolan koulussa. Vihreän raadin toiminta jatkunut aktiivisena Kalliolan

		koulussa syyslukukaudella 2024.
--	--	---------------------------------

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Koronavirusepidemian jatkumisen aiheuttamat vaikutukset kouluyhteisöjen hyvinvointiin, tilojen riittävyyteen liittyvät kysymykset etenkin Kalliolan koulussa.

Arvio riskien toteutumisesta

Koronavirusepidemia ei ole vaikuttanut suoranaisesti kouluyhteisöjen hyvinvointiin vuonna 2024. Kouluissa on pystytty työskentelemään normaalisti, eivätkä henkilöstön tai oppilaiden poissaoloseurannat aiheuta huolta. Tilat ovat olleet Kalliolan koulussa pääosin riittävät, mutta iso oppilasmäärä sekä vuosittain vaihtuvat luokkakoot esiopetuksessa vaikuttavat opetustilasuunnitteluun. THL:n Oppilaitosympäristön terveellisyyden, turvallisuuden ja työyhteisön hyvinvoinnin –tarkastukset syksyllä 2024 toteutettu kaikissa alakoulun yksiköissä, ja Kalliolan koulun osalta tilat todettiin pääosin hyviksi.

Alakoulut 2024				
Suoritteet/tunnusluvut	TP23	TA24	TP24	Poikkeama TA24/TP24
Oppilaat/alakoulut	294	278	268	-10
josta esioppilaat	32	35	33	-2
toimintakate/oppilas	10711	7708	8756	1048
Tuntikehys	661	639	639	0
Keskimääräinen ryhmäkoko	17,29	16,05	15,76	-0,29
Talous (ulkoiset ja sisäiset)				
Toimintatuotot	24652	16000	43637	27637
Toimintakulut	-2435291	-2424214	-2420546	3668
Toimintakate	-2410639	-2408214	-2376909	31305
Muutos % edelliseen			1,4	

Opetus/Yläkoulu

Vastuuhenkilöt: lukion- ja yläkoulun rehtori

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kankaisten koulussa järjestetään perusopetuksen vuosiluokkien 7. - 9. opetussuunnitelman mukaista opetusta. Yleisopetuksen lisäksi Kankaisten koulussa järjestetään laaja-alaista erityisopetusta sekä luokkamutoista erityisopetusta. Opinto-ohjauksella pyritään löytämään kullekin koulunsa päättävälle nuorelle sopiva jatko-opiskelupaikka toisen asteen koulutuksessa. Kankaisten koulussa järjestetään koulupäivien yhteydessä kerhotoimintaa. Yläkoulun oppilashuoltotyö järjestetään yhdessä hyvinvointialueen kanssa.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12
1.1 Panostamme ennalta ehkäisevässä terveyden edistämisessä kunnan ja uuden hyvinvointialueen yhteistyöhön ja yhteisten palvelumallien kehittämiseen	Terveyden edistämiseen liittyviä asioita mitataan kouluviihtyvyyksikyselyssä ja valtakunnallisella kouluterveyskyselyllä. Konkreettisenä esimerkkinä kunnan ulkopuolisten tukijaksien määrän väheneminen.	Valtakunnalliseen kouluterveyskyselyyn on osallistuttu keväällä 2025 aikataulun mukaisesti. Yläkoululaisten tukijaksot ovat vähentyneet kunnan ulkopuolella.
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Palo- ja turvallisuusharjoitusten toteutuminen todetaan lukuvuosisuunnitelman arvioinnin yhteydessä.	Toteutetaan vuosisuunnitelman mukaisena keväällä 2025.
1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Kouluissa järjestetään säännöllisesti terveys- ja turvallisuustarkastukset. Opintojen edistymistä sekä perusopetuksesta valmistumista seurataan.	THL:n terveys- ja turvallisuuskierrokset toteutuneet lokakuussa 2024 eri opetusyksiköissä. Opetushenkilöstö varmistaa jokaisen oppilaan etenemisen opinnoissaan ikätason mukaisesti.

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12
2.3 Pidämme yritysten tarpeiden tunnistamista ensiarvoisen tärkeänä kunnan kehittämisen kannalta. Ylläpidämme säännöllistä vuoropuhelua yrittäjien ja kunnan välillä.	Koulussa järjestetään yrittäjien ja vierailijoiden käyntejä oppitunneilla. Yrittäjyyteen ja taloustaitoon liittyviä valinnaiskursseja toteutetaan valintojen perusteella.	Taloustaitojen valinnainen oppiaine toteutunut suunnitellusti.

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Kestävän kehityksen periaatteiden, kierrätyksen ja lajittelun toteuttaminen opetuksessa. Kimppakyyditykset työmatkoilla sekä siirtymiset oppitunneille lihasvoimin.	Toteutunut suunnitellusti.

3.10 Kehitämme omaleimaisia ja vetovoimaisia luontoon ja kulttuurin perustuvia aktiviteetteja, tapahtumia sekä elämyspalveluja yhteistyössä matkailuyritysten ja muiden sidosryhmien kanssa.	Hyvinvointi- ja liikuntatapahtumat koulupäivinä, kuten jalkapallo-, frisbeegolf-turnaukset, opintoretket metsä- ja muussa lähiluontoympäristössä.	Toteutuneet vuosisuunnitelman mukaisina.
--	---	--

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Opiskeluhuollon ja sosiaalitoimen henkilöitä ei resursoida riittävästi Kangasniemelle uudella hyvinvointialueella. Kunnan teknisen toimen henkilöstö ei osallistu kouluyksiköiden henkilöstön turvakävelykierroksille. Rehtorilla eikä opetushenkilöstöllä ole kulkuoikeutta talotekniikan ohjaustiloihin ja veden katkaisuun.

Arvio riskien toteutumisesta

Kunnan kiinteistövahtimestari osallistui syyskuun turvakävelykierrokselle vetovastuulla.

Opiskeluhuollon vakituisen henkilökunnan löytämisessä edelleen haasteita.

Opetushenkilöstön avaimilla ei pääse kaikkiin turvallisuuden kannalta oleellisiin tiloihin Kansiksella. Sähkölukkojen toiminnassa vikoja, joita ei kaikkia ole pystytty ratkaisemaan. Palohälytys ei kuulu opetusluokkiin.

Yläkoulu 2024				
Suoritteet/tunnusluvut	TP2022	TA24	TP24	Poikkeama TA24/TP24
Oppilaat/yläkoulu	138	149	147	-2
Toimintakate/oppilas	14596	14020	14054	34
Tuntikehys/vvvt	11410	11500	11798	298
Kuljetusoppilaat	78	78	78	0
Vieraskuntalaiset	0	0	3	3
Talous (ulkoiset ja sisäiset)				
Toimintatuotot	17561	0	18467	18467
Toimintakulut	-1403425	-1344466	-1390690	-46224
Toimintakate	-1385864	-1344466	-1372223	-27757
Muutos % edelliseen			1,0	

Opetus/Lukio

Vastuuhenkilöt: lukion- ja yläkoulun rehtori

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kangasniemen lukiossa tarjotaan lukiolain mukaista lukiokoulutusta. Kangasniemen lukio on yleislukio, joka tarjoaa hyvän oppimisympäristön ja mahdollisuuden suorittaa monipuoliset lukio-opinnot kotipaikkakunnalla. Lukiolla on hyvät yhteydet muihin alueen lukioihin ja korkeakouluihin. Lukiossamme tehdään yritys yhteistyötä ja tarjotaan mahdollisuus kansainvälisyystoimintaan. Lukion opiskelijoille on tarjolla erityisopetusta, tukea ja opinto-ohjausta, joka auttaa jokaista opiskelijaa hakeutumaan itselleen sopivalle uralle / jatko-opintopaikkaan. Lukion opiskelijahuolto toteutetaan yhdessä hyvinvointialueen kanssa.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12
1.1 Panostamme ennalta ehkäisevässä terveyden edistämisessä kunnan ja uuden hyvinvointialueen yhteistyöhön ja yhteisten palvelumallien kehittämiseen	Opiskeluhoitopalvelut ovat opiskelijoiden saatavilla. Kouluviihtyvyys. Alakysely ja valtakunnallinen kouluterveyskysely mittaavat toteutumista.	Valtakunnalliseen kouluterveyskyselyyn osallistutaan keväällä 2025. Lukion ryhmäohjaajien haastattelut ja kyselyt toteutuneet. Kouluterveydenhoitajan työn vakituinen jatkaja vielä kysymysmerkki.
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Palo- ja turvallisuusharjoitusten toteutuminen toimintasuunnitelman arvioinnin yhteydessä.	Paloharjoitus suunniteltu toteutettavaksi osana vuosisuunnitelmaa.
1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Terveys- ja turvallisuustarkastukset oppimisympäristöissä. Opintojen edistymisen ajantasainen seuraaminen sekä riittävä resurssointi opetuksen järjestämiseksi oppilasaines huomioon ottaen. Ylioppilastutkinnon suorittaneiden määrä.	THL:n terveys- ja turvallisuuskierrokset tehty syksyllä 2024 eri opetusyksiköissä. Sisäilmatyöryhmä perustettu ilmanvaihtoon ja puhtauteen liittyen. Opetushenkilöstö varmistaa jokaisen opiskelijan etenemisen opinnoissaan opiskelusuunnitelman mukaisesti. Lukion oppimäärän suorittaneiden ja yo-tutkinnon suorittaneiden määrä odotetun mukainen.
1.7 Pidämme huolta siitä, että Kangasniemen lukio on ajanmukainen houkutteleva oppilaitos, joka kehittyy edelleen.	Lukion vuosisuunnitelmaan asetetaan ajanmukaiset toiminnallisten tavoitteet, joiden toteutumista arvioidaan lukuvuosikertomuksessa. Lukion opiskelijamäärä ei laske.	Opiskelijamäärä on lähes optimaalinen. Toiminnallisissa tavoitteissa työskennellään edelleen kv-opiskelijoiden kotouttamiseksi.

1.8 Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja keskustelevaa toiminta- ja johtamiskulttuuria. Huolehdimme kunnan työyhteisön hyvinvoinnista, kehitämme ja tuemme työyhteisötaitoja sekä panostamme henkilöstön yhdenvertaisuuteen.	Työnantajan järjestämään työhyvinvointikyselyyn osallistumiseen kannustetaan, koulussa järjestetään tiimi- ja yksilökehityskeskusteluja. Terveysteen- ja turvallisuuteen liittyvien tarkastuskierrosten koonneissa todettujen riskien poistamista seurataan.	Tva-, tsa- ja kehityskeskustelut ovat toteutuneet suunnitellusti. Terveys- ja turvallisuusriskien poistamisessa edistytty vain joltain osin mutta asioiden käsittely vielä kesken.
---	--	--

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12
2.3 Pidämme yritysten tarpeiden tunnistamista ensiarvoisen tärkeänä kunnan kehittämisen kannalta. Ylläpidämme säännöllistä vuoropuhelua yrittäjien ja kunnan välillä.	Yrittäjyys - ja taloustaito kurssien ja valinnaismoduulien toteutuminen. Yrittäjien ja vierailijoiden käynnit oppitunneilla. Opiskelijoiden tet-jaksot paikallisissa yrityksissä.	Yrittäjyysopinnot eivät ole innostaneet opiskelijoita osallistumaan. Oppilaanohjauksessa työelämäpäivän toteutus.

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Kestävän kehityksen periaatteiden, kierrätyksen ja lajittelun toteuttaminen opetuksessa. Kimppakyyditykset työmatkoilla sekä siirtymiset oppitunneille lihasvoimin.	Toteutuneet suunnitellusti.
3.10 Kehitämme omaleimaisia ja vetovoimaisia luontoon ja kulttuurin perustuvia aktiviteetteja, tapahtumia sekä elämyspalveluja yhteistyössä matkailuyritysten ja muiden sidosryhmien kanssa.	Hyvinvointi- ja liikuntatapahtumat koulupäivinä, kuten frisbeegolf ja salibändy turnaukset ja opintoretet metsä- ja luontoympäristössä. Kirjattuina lukuvuosi – ja toimintasuunnitelmiin ja arviointi lukuvuoden päätteeksi.	Toteutuneet lukuvuosisuunnitelman mukaisina lukion henkilökunnan ja opiskelijoiden yhteistyöllä. Hankerahoituksen puuttuessa ei yhteistyötä paikallisten yritysten kanssa.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Riittävät opiskeluhuollon palvelut ja yleinen valtakunnallinen terveystilanne. Riittävä investointirahoitus lukion sisäilman laadun parantamiseksi.

Arvio riskien toteutumisesta:

Opiskeluhuollon henkilöstössä haastetta löytää vakituinen kouluterveydenhoitaja. Lukiokiinteistön vesieristuksen uusiminen on nostettu investointilistalle (2025) ja ilmanvaihtoa tullaan tehostamaan kevään 2025 aikana. Rehtori työskentelee toimistotiloja vaihdellen eri vastuuyksiköissään. Lukiorakennuksen hätäkuulutus on edelleen opettajakunnan puhelinten varassa.

Lukio 2024				
Suoritteet/tunnusluvut	TP23	TA24	TP24	Poikkeama TA24/ TP24
Oppilaat/lukio	86	85	86	1
Toimintakate/oppilas	-11112	-11644	-11583	61
Tuntikehys/vvvt	3160	3250	3360	110
Kuljetusoppilaat	39	41	32	-9
Vieraskuntalaiset	6		10	
Talous (ulkoiset ja sisäiset)				
Toimintatuotot	84453	30000	76171	46171
Toimintakulut	-823768	-797950	-838498	-40548
Toimintakate	-739315	-767950	-762327	5623
Muutos % edelliseen			-3,1	

Tehtävän nimi:

HYVINVOINTI JA VAPAA-AIKA

Vastuuhenkilöt: Kirjastonjohtaja/hyvinvointikoordinaattori ja sivistys- ja hyvinvointijohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Vapaa-aikatoimi käsittää kirjastotoimen, liikuntatoimen, nuorisotoimen ja kulttuuritoimen.

Kirjasto tuottaa kuntalaisille monipuolisia kirjastopalveluita. Kirjaston toiminta on monipuolista ja eri ikäryhmiä osallistavaa. Kirjasto mahdollistaa myös omatoimikäytön lukusalin osalta. Kirjaston hanketoiminnalla pyritään systemaattisesti edistämään paikkakuntalaisten monipuolista lukuharrastusta ja monipuolistamaan kirjaston toimintaa kattaen kaikki ikä- ja käyttäjäryhmät.

Kulttuuritoimi huolehtii, että kunnassa on tarjolla monipuolista kulttuuritarjontaa sekä kulttuurin harrastusmahdollisuuksia eri ikäryhmille uuden kuntastrategia mukaisesti, jossa kulttuuri nähdään osana laajempaa hyvinvointi- ja asumisviihtyvyysskokonaisuutta.

Nuorisotoimi tarjoaa kunnan nuorille monipuolista ohjattua toimintaa. Tavoitteena on tavoittaa paikkakunnan nuoret ja ohjata heitä harrastusten ja toiminnan pariin sekä tehdä päihteidenvastaista työtä. Nuorisotoimeen kuuluvat myös etsivä nuorisotyö ja erityisnuorisotyö, joiden tehtävänä on löytää ja ohjata syrjäytymisvaarassa olevia nuoria opiskelemaan sekä auttaa heitä työllistymään ja löytämään oman urapolkunsaa. Etsivä nuorisotyö sekä erityisnuoristyö on toteutettu osaltaan hankkeiden avulla.

Liikuntapalveluiden keskeinen tavoite on kuntalaisten hyvinvoinnin edistäminen ylläpitämällä turvallisia ja hyviä liikuntapaikkoja sekä tarjoamalla ohjattua opastusta liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi. Liikuntatoimi järjestää lapsille ja nuorille suunnattua ohjattua toimintaa leirien ja retkien muodossa. Hanketoiminnalla pyritään saamaan käyntiin hankkeita, jotka saavat aikaan ohjattua käytännön toimintaa. Toiminnan näkökulma on ennen kaikkea ennaltaehkäisevän hyvinvoinnin kehittämisessä, unohtamatta kilpaurheiluun tähtäävää toimintaa.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Pelastussuunnitelmat pidetään ajan tasalla ja ne käydään henkilökunnan kanssa läpi.	Toteutunut suunnitellusti.
1.3 Tuemme lähiyhteisöllisyyttä ja ehkäisemme yksinäisyyttä sekä syrjäytymistä. Edistämme kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden sekä kyläyhteisöjen osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia.	Kirjaston aukioloajat ja kävijämäärät. Kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden osallistaminen avointen keskustelutilaisuuksien ja muiden vaikuttamiskanavien kautta. Perusnuorisotyössä ja nuorisovaltuustoin toiminnassa osallistetaan nuoria koko ajan.	Kirjaston aukiolotunnit 1892 h/49772 kävijää ja omatoimi 2570 h/1567 kävijää. Avoimia keskustelutilaisuuksia ei ole järjestetty. Nuorisovaltuusto on kokoontunut 8 kertaa sekä osallistunut 3 tapahtuman suunnitteluun ja järjestämiseen.
1.4 Huolehdimme yhdistysten ja järjestöjen toimintaedellytyksistä. Tuemme ja arvostamme vapaaehtoistyötä. Kannustamme omaehtoiseen ja asukaslähtöiseen kunnan kehittämiseen	Toiminta- ja kohdeavustukset.	Toiminta- ja kohdeavustuksia on jaettu määrärahojen puitteissa.
1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Nuorisotilan säännölliset aukiolopäivät / tunnit, toimintaan osallistuvien nuorten määrä. Koulunuorisotyöhön käytetty aika ja siihen osallistuneiden määrä. Kirjaston järjestämät oppitunnit ja varhaiskasvatuksen tuokioiden määrä ja niihin osallistuneiden määrä.	Nuorisotoimi on ollut avoinna 87 pv ja osallistuvia nuoria on ollut 2550. Koulunuorisotyöhön on käytetty 192 h ja siihen on osallistunut 1431 nuorta. Osa koulunuorisotyöstä on toteutettu välituntityönä syksy 2024 alkaen, avoimia kohtaamisia n. 300. Kirjaston tuokioita / oppitunteja on ollut 102 ja niihin on osallistunut 1577 hlöä.
1.7 Pidämme huolta siitä, että Kangasniemen lukio on ajanmukainen houkutteleva oppilaitos, joka kehittyy edelleen.	Lukion koulunuorisotyö käytetty aika ja osallistuneiden määrä.	Lukiolla koulunuorisotyötä on tehty 32 h ja niihin on osallistunut 104 nuorta.
1.8 Edistämme vuorovaikutteista, avointa ja keskustelevaa toiminta- ja johtamiskulttuuria. Huolehdimme kunnan työyhteisön hyvinvoinnista, kehitämme ja tuemme työyhteisötaitoja sekä panostamme henkilöstön yhdenvertaisuuteen.	Työyhteisöille koulutusta ja säännölliset työyhteisöpalaverit.	Koulutuksiin on osallistuttu suunnitellusti ja työyhteisöpalaverit ovat toteutuneet.
1.9 Aktivoimme kuntalaisia harrastustoimintaan. Kehitämme kuntalaislähtöisesti eri väestöryhmille kohdennettuja innostavia ja helposti saavutettavia kulttuuritapahtumia ja vapaa-ajanpalveluja	Liikunnan ohjauksen määrä ja liikuntapaikkojen käyttöaste / kävijämäärä. Nuorisotoimen järjestämät tapahtumat ja niiden kävijämäärät. Kirjaston tapahtumat ja kävijämäärät. Hanketoiminnan ylläpitäminen kuntalaisten osallisuuden ja hyvinvoinnin tukemiseksi. Kulttuuritoimen tapahtumat ja kävijämäärät. Elokuvateatteri Kangastuksen näytösmäärät ja kävijämäärät.	Ohjattu liikuntaryhmiä 3-4/vko sekä yläkoulun liikuntavälitunnit 3-5/vko. Liikuntapaikkojen kävijämäärät 133000. Nuorisotoimen tapahtumia on ollut 9 ja niihin on osallistunut 980 nuorta. Kirjaston kulttuurituokioita/tapahtumia on ollut 73 ja niihin on osallistunut 3610 hlöä. Vapaa-aikatoimen hanketoiminta kokonaisuudessaan ylläpitää kuntalaisten hyvinvointia ja

		tukee osallisuutta. Käynnissä olevia hankkeita on neljä. Kulttuuritoimen tapahtumia on ollut 14, joissa kävijöitä 1080. Elokuvateatterissa on näytöksiä ollut 95, joissa kävijöitä yhteensä 2848.
--	--	---

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.
2.3 Pidämme yritysten tarpeiden tunnistamista ensiarvoisen tärkeänä kunnan kehittämisen kannalta. Ylläpidämme säännöllistä vuoropuhelua yrittäjien ja kunnan välillä.	Käytämme hankinnoissa ja asiantuntijapalveluissa mahdollisimman paljon paikallisia yrittäjiä esim. harrastamisen Suomen malli	Toteutunut suunnitellusti.

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Tarjoamme monipuolisia harrastusmahdollisuuksia kaikille kuntalaisille ja kesäasukkaille budjetin sallimissa rajoissa.	Vapaa-aikatoimi tarjoaa monipuolista toimintaa ja harrastamahdollisuuksia kaikille kuntalaisille. HSM-hankkeen puitteissa on järjestetty perusopetuksen oppilaille keväällä 6 (12 ryhmää) ja syksyllä 5 (9 ryhmä) erilaista kerhoa viikoittain. Kokoontumisia on ollut yht. 358 ja jokaisessa kokoontumisessa on ollut keskimäärin 11-15 oppilasta.
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Suosimme mahdollisuuksien mukaan hiilineutraaleja vaihtoehtoja.	Osallistumme pääasiallisesti paikkakunnan ulkopuolisiin kokouksiin teamsin välityksellä.
3.10 Kehitämme omaleimaisia ja vetovoimaisia luontoon ja kulttuurin perustuvia aktiviteetteja, tapahtumia sekä elämyspalveluja yhteistyössä matkailuyritysten ja muiden sidosryhmien kanssa.	Vapaa-aikatoimi tekee yhteistyötä eri toimijoiden kanssa.	Vapaa-aikatoimi tekee laajasti yhteistyötä sivistystoimen, yrittäjien, hyvinvointialueen, seurakunnan sekä kolmannen sektorin kanssa.
3.11 Panostamme kuntamarkkinoinnissa digitaaliseen ja monikanavaiseen viestintään sekä omaleimaiseen sisällön tuotantoon.	Panostamme digitaaliseen viestintään.	Toteutunut suunnitellusti
3.12 Kirkastamme kunnan brändityötä ja markkinointisuunnitelmaa.	Viestimme vain positiivisesti.	Toteutunut

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Hankerahoitteisen toiminnan osuuden epävarmuus.

Arvio riskien toteutumisesta

Vuoden 2024 hankerahoitus on toteutunut pääasiallisesti toivotusti. Uusia rahoituksia ei saatu koulunuorisotyön hankkeeseen (AVI), lukutaitotyöhön (OPH) sekä ikäihmisten avoimeen toimintaan (THL).

Hyvinvointi ja vapaa-aika				
Suoritteet/tunnusluvut	TP23	TA24	TP24	Poikkeama TA24/ TP24
Kirjaston kävijämäärä	49752	42000	51339	9339
Kirjaston tapahtumien ja käyttäjäkoulutusten kävijämäärä	4550	2500	5167	2667
Liikuntapaikat, kävijämäärä	146000	125000	133000	8000
Elokuvat kävijämäärä	2553	2500	2848	348
Elokuvat, näytösmäärä	109	100	95	-5
Kulttuuritapahtumien määrät	17	25	14	-11
Nuorisotilan ja tapahtumien kävijämäärät	3211	2300	3530	1230
Hankkeiden määrä	4	4	4	0
Talous (ulkoiset ja sisäiset)				
Toimintatuotot	214508	141278	158693	17415
Toimintakulut	-703337	-568418	-595581	-27163
Toimintakate	-488829	-427140	-436888	-9748
Muutos % edelliseen			10,6	

00030002 SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT 2021-							
Ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2023	TA + Muutos 2024	Muutos 2024	Toteuma 01-12/2024	Toteuma-%	Muutos € 23/24	Muutos % 23/24
Myyntituotot	70709	40500	0	48135	119 %	-22574	-46,9
Maksutuotot	220019	175000	0	193590	111 %	-26429	-13,7
Tuet ja avustukset	533332	275278	0	459732	167 %	-73600	-16,0
Muut toimintatuotot	31252	13000	0	41299	318 %	10047	24,3
TOIMINTATUOTOT	855313	503778	0	742756	147 %	-112557	-15,2
Henkilöstökulut	-6305444	-6181329	-167000	-6233864	101 %	71580	-1,1
Palvelujen ostot	-3114531	-2856424	0	-3207491	112 %	-92960	2,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-298245	-235815	0	-255482	108 %	42763	-16,7
Avustukset	-172841	-180000	0	-165495	92 %	7346	-4,4
Muut toimintakulut	-1563255	-1475029	0	-1482725	101 %	80530	-5,4
TOIMINTAKULUT	-11454316	-10928597	-167000	-11345058	104 %	109258	-1,0
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-10599004	-10424819	-167000	-10602302	102 %	-3298	0,0

2.1.3. Tekniset palvelut

Tehtävän nimi:

TEKNINEN/ HALLINTO- JA LAUTAKUNTAPALVELUT

Vastuhenkilö

Tekninen johtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

Hallinto ja lautakuntapalvelut pitävät sisällään lautakuntatyöskentelyn, kaavoituksen ja maankäytön, kunnan investointien rakennuttamistoiminnan, rakennusvalvonnan, vesihuoltolaitoshallinnon sekä romuajoneuvovalvonnan. Edellisten lisäksi toimintaan kuuluu myös kiinteistökartoitus-projekti.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Toimialan varautumissuunnitelma päivitetään valtuustokausittain.	Tavoite toteutuu, Teknisten palveluiden valmiussuunnitelma on päivitetty 2022 ja uusi päivitys on käynnissä.

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12
2.1 Olemme yritysten vahva ja haluttu kumppani. Tuemme tarpeen vaatiessa yritysten kasvua ja innovaatiotoimintaa.	Kaavoitukseen varautuminen, sopivaa maa-aluetta kaavoitettavaksi ha	Tavoite toteutuu, raakamaata n. 65 ha
2.5 Hyödynnämme mahdollisimman monipuolisesti paikallisia yrityksiä kunnan palvelutuotannossa, hankinnoissa sekä kehittämistoiminnassa.	Hankintaportaalin kautta tehdyt hankinnat kpl	Tavoite toteutuu, hankintatiimi on kokoontunut kertaalleen, hankintatilaisuus pidetty yrittäjille, Kilpailutukset tehty pääsääntöisesti Cloudian kautta

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12
3.1 Tarjoamme houkuttelevia tontteja ja luonnonläheisiä asumisratkaisuja, ja tuomme niitä aktiivisesti esille kuntamarkkinoinnissa	Tonttivaranto eri toimintoihin kpl/ha	Tavoite toteutuu elinkeinotoimintaan n. 6 ha, asuintontteja 40 kpl
3.2 Laadimme Kangasniemelle uuden maankäyttöpoliittisen ohjelman	Laaditaan maankäyttöpoliittinen ohjelma kahdelle valtuustokaudelle. Kirkonkylän yleiskaavan ajantasaisuutta tarkastellaan valtuustokausittain.	Tavoite toteutuu, Maapoliittinen ohjelma valmistelussa, yleiskaavan ehdotusvaihe valmistelussa

3.3 Uudistamme kiinteistöstrategian. Huomioimme kiinteistöratkaisuissa kuntalaisten palvelutarpeet sekä matkailijoiden ja kausiasukkaiden lähtökohdat.	Päivitetään kiinteistöstrategia 10 vuoden välein (n. joka toinen valtuustokausi)	Strategian laatiminen valmistelussa, tiedot skenarios ohjelmassa
3.4 Luomme uusia palvelumalleja monipaikkaisuuden ja etätyön mahdollistamiseksi.	Sähköiset lupapalvelut, haetut sähköiset luvat %	Tavoite toteutuu 98% luvista haettu sähköisesti
3.5 Edistämme matkaketjujen toimivuutta ja joukkoliikenteen saavutettavuutta. Mahdollistamme sujuvan asioinnin, opiskelun ja työmatkat lähikuntiin ja sieltä Kangasniemelle.	Pyritään pitämään yllä nykyinen joukkoliikenteen taso, osallistutaan seudulliseen joukkoliikennetyöhön (kokoukset kpl)	Tavoite toteutuu osallistuttu seudulliseen joukkoliikennetyöhön, yksi kokous ollut
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Kiinteistökartoitusprojektin läpi vieminen, kartoitetut kiinteistöt %	Tavoite toteutuu 83,2% kartoitettu
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Ilmasto-ohjelman mittarit	Mittareiden raportointi Mikkelin seudun ympäristöpalveluille tehdään, kun kysely tulee.
3.9 Etsimme uusia energiatuotannon vaihtoehtoja, esimerkiksi aurinko- ja tuulivoima sekä biokaasu	Kaavoituksessa varaudutaan uusien energian tuotannon vaihtoehtoihin, tehdyt selvitykset.	Tuulivoimakaavoitus käynnissä. Kaavassa luonnosvaihe valmistelussa ja hankkeeseen liittyvä YVA menettely on valmistelussa.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Kaavoituksen ja investointien rakennuttamisen osalta henkilöstö- ja ostopalveluresurssit ovat merkittävin tekijä tavoitteiden toteutumisen varmistamisessa. Suurin riski kiinteistökartoitus-projektin osalta on henkilöstö ja taloudellisten resurssien riittäminen ja saatavuus. Lupapalveluissa henkilöstönmäärä on rajallinen, yhden henkilön poissaolo voi halvaannuttaa tilapäisesti koko toiminnan.

Riskien toteutuminen:

Resurssien osalta ei ole ollut ylipääsemättömiä ongelmia. Kaavoitus, investoinnit kiinteistökartoitus-projekti ovat edenneet suunnitellusti, samoin lupapalvelut.

Tekla/Hallinto- ja lautakuntapalvelut 2024 Suoritteet/tunnusluvut	TP23	TA24	TP24	Poikkeama TA24/TP24
Asemakaavoitettua/siihen rinnastettavaa maapohjaa	120	120	125	5
Kiinteistövero-proj. kartoitetut kiinteistöt %	67,1	75	83,2	8,2
Rakennus- ja toimenpideluvat kpl	98	130	65	65

Tehtävän nimi:

RUOKA- JA PUHTAUSPALVELUT

Vastuuhenkilö

Ruoka- ja puhtauspalvelupäällikkö

Palvelusuunnitelman kuvaus

Tuotamme ravitsemussuosituksia noudattavia laadukkaita ja sydänystävällisiä aterioita päivähoitoon, kouluihin ja henkilöstölle käyttäen kotimaisia raaka-aineita. Tuotamme puhtaanapito palveluita kunnan omiin kiinteistöihin kustannustehokkaasti ja pidämme huolta kiinteistöistä puhtaanapidon avulla.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Valmiussuunnitelman päivitys, valtuustokausittain	Toteutuu, suunnitelma päivitetty 2024
1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Ravitsemussuosituksen mukaiset ateriat ja puhdas oppimisympäristö.	Toteutuu.

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12
2.5 Hyödynnämme mahdollisimman monipuolisesti paikallisia yrityksiä kunnan palvelutuotannossa, hankinnoissa sekä kehittämistoiminnassa.	Kotimaisuus aste 85%, raaka-ainehankinnoissa lähiruuan huomioiminen saatavuuden mukaan ja hävikin hallinta.	Toteutuu, kotimaisuusaste n.91%

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Kustannustehokas työ ja henkilöstön monipuolinen osaaminen sekä joustavuus ruoka- ja puhtauspalveluissa. Siivoustyön suunnittelu Atop-ohjelmalla, ateriasuoritteiden seuranta €/annos.	Toteutuu, suoritteet ovat seurannassa. Atop siivous päivitys tehty.
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Hankintarenkaassa huomioitu vastuullisuusperiaate. Ateriakohtaisesti kotimaisuusasteen laskeminen, hävikin seurantajaksot (kg) ja toimenpiteet.	Toteutuu, panostettu hävikin seurantaan. Ateriakohtaiset kotimaisuusasteet laskettu.
3.11 Panostamme kuntamarkkinoinnissa digitaaliseen ja monikanavaiseen viestintään sekä omaleimaiseen sisällön tuotantoon.	Ruokapalvelun nettisivujen päivitys lukukausittain, sisällön lisääminen	Toteutuu, sisältöä lisätty

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Kotimaan ruokatuotannon haasteet; satokaudet, sääolosuhteet ja energiaratkaisut. Tarvikkeiden toimitusvarmuus. Raaka-aineiden ja palveluiden hintojen korotukset. Henkilöstöressurssien riittävyys.

Arvio riskien toteutumisesta

Syksyä kohti kotimaisten vihannesten saatavuus heikentynyt. Tarvikkeita saatu hyvin. Hinnat kohonneet. Henkilöstöä on saatu riittävästi.

Ruoka- ja puhtauspalvelut 2024				Poikkeama
Suoritteet/tunnusluvut	TP23	TA24	TP24	TA24/TP24
Raaka-aineiden kotimaisuusaste %	90	85	91	6
Ateria suorittemäärä kpl	176540	168500	171524	3 024
Kustannukset/suorite €	3,53	3,53	3,53	0
TALOUS sisäiset ja ulkoiset	TP23	TA24	TP24	Poikkeama TA24/TP24
toimintatuotot	1 157 822	1 045 308	1 131 451	86 143
toimintakulut	-1 102 316	-1 115 042	-1 101 083	13 959
toimintakate	55 506	- 69 734	30 367	100 101
Muutos-% edelliseen			2 931	

Tehtävän nimi:
RAKENNUS- JA ALUETEKNIikka

Vastuuhenkilö Kunnaninsinööri

Palvelusuunnitelman kuvaus

Luodaan rakenteelliset edellytykset sivistys ja hyvinvointipalveluiden tarpeisiin. Ylläpidetään ja kehitetään viihtyisää, terveellistä ja turvallista ympäristöä asumisen ja elinkeinotoiminnan tarpeisiin.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Kaavateiden kunnossapito, ei poikkeamia laatuvaatimuksista Katuvalaistus, 95 % toimivia	Tavoite toteutuu, tarkastelujaksolla ei suurempia poikkeamia. Katuvalojen toimivuus 92,6%
1.3 Tuemme lähiyhteisöllisyyttä ja ehkäisemme yksinäisyyttä sekä syrjäytymistä. Edistämme kuntalaisten ja vapaa-ajan asukkaiden sekä kyläyhteisöjen osallisuutta ja vaikutusmahdollisuuksia.	Liikuntapaikkojen mahdollistaminen yhdistyksille yhteistyöllä kpl ja €	Tavoite toteutuu, yhteensä 30 liikuntapaikkaa, joihin käytetty 398990 €
1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Kiinteistönhoito, asiakaskysely Investoinnit €	Tavoite toteutuu edellisessä kyselyssä arvosana 3,6/5 Päiväkodin sisäilmakorjausten ensimmäinen vaihe valmistunut.

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.
1.6 Varmistamme, että jokaisella lapsella ja nuorella on oikeus ja rauha kasvuun, kehitykseen ja oppimiseen laadukkaassa koulu- ja varhaiskasvatusympäristössä.	Laadukas kiinteistöhuolto, huoltokirjan ohjaama toiminta	Tavoite toteutuu, Palvelupyynnöt 458 kpl. Huoltokirjan kiinteistökohtaiset tehtävät määritetty.

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.
3.3 Uudistamme kiinteistöstrategian. Huomioimme kiinteistöratkaisuissa kuntalaisten palvelutarpeet sekä matkailijoiden ja kausiasukkaiden lähtökohdat.	Kiinteistöstrategian runko on laadittu. Kiinteistökohtaiset PTS:t kahteen kiinteistöön vuodessa.	Tavoite toteutuu Skenarios ohjelma otettu käyttöön. Kuntokartoitus on tehty Männikköön.

3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Puistojen ja yleisten alueiden siisteys ja kunnossapito, puistot kpl, leikkivälineet kpl, nurmialueet ha, HTV, €, laatu kysely kuntalaisille (puistot, kunnan kiinteistöjen viheralueet, leikkipuistot, tori, kukkaistutukset)	Tavoite toteutuu. Puistot 2kpl, Leikkivälineet 83 kpl, nurmialueet 8,43 ha, yhteensä 1,83 htv, yhteensä 165 400 € Asiakaskyselyjä ei ole tällä neljänneksellä tehty. Edellisessä kyselyssä kesäkukat 4,061/5.
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Kiinteistöjen sähkön-, veden- ja lämmön kulutus, vertaaminen kiinteistöittäin Energiansäästötoimenpiteet	Tavoite toteutuu, kulutukset jatkuvassa seurannassa. Säästöpotentiaalien kartoitusta tehty.
3.8 Huomiomme kunnan omassa toiminnassa luonnon monimuotoisuuden merkityksen paitsi luonnon itseisarvon näkökulmasta myös virkistystoiminnan ja alueen vetovoiman kannalta.	Luonnon hyödyntäminen liikuntapaikkana, ladut km, retkisatamat kpl Investoinnit €, asiakastytyvyisyys kyselyt	Tavoite toteutuu. Latuja 31 km, retkisatamia 10 kpl. Investointeja varten saatu JTF-rahoitusta. Retkisatama kysely 3,87/5

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

Riskinä on kiinteistöjen käyttäjien tarpeiden muutokset ja niihin vastaaminen. Kiinteistön hoidon henkilöstöresurssien riittävyys 24/7 päivystyskiertoon. Muilta osin toiminnassa ei ole merkittäviä riskejä. Taloudellisen riskin aiheuttaa talven kesto sekä kylmyys/lumen määrä.

Arvio riskien toteutumisesta

Riskit eivät ole toteutuneet. Vuoden 2024 loppu oli leudohko ja vähäluminen.

Rakennus ja aluetekniikka 2024				
Suoritteet/tunnusluvut	TP23	TA24	TP24	Poikkeama TA24/TP24
Kiinteistöjen palvelupyynnöt kpl	953	850	986	136
Katuvalaistus, toimivat polttimot %	91,2	95	92,6	2,4
Kadut, päällystetyt kadut km	18,1	18,1	18,1	0
Kadut, sorapintaiset kadut km	11,6	11,6	11,6	0
Kadut, kevyenliikenteen väylät km	10	10	10	0
Ladut km	31	31	31	0
Jäähallikausi vk	30	30	30	0
TALOUS sisäiset ja ulkoiset	TP23	TA24	TP24	Poikkeama TA24/TP24
toimintatuotot	2 737 364	1 257 641	1 310 444	52 803
toimintakulut	-2 867 731	-2400 700	-2 530 159	129 459
toimintakate	- 130 367	-1 143 059	-1 219 715	76 656
Muutos-% edelliseen			10,4	

Tehtävän nimi:
VESIHUOLTOLAITOS

Vastuhenkilö
Tekninen johtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

Vesilaitoksen tehtävänä on toimittaa asiakkailleen keskeytyksettä asetukset täyttävää vettä sekä vastaanottaa jätevettä ja käsitellä sitä ympäristöluvan mukaisesti.

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.
1.1 Panostamme ennalta ehkäisevässä terveyden edistämisessä kunnan ja uuden hyvinvointialueen yhteistyöhön ja yhteisten palvelumallien kehittämiseen	Käyttöveden laatu, käyttövesi on asetusten mukaista.	Toteutuu, näytteet ovat olleet talousvesiasetuksen mukaiset
1.2 Huolehdimme kuntalaisten kokonaisturvallisuudesta varautuen myös häiriötilanteisiin	Varautumissuunnitelma ajan tasalla, päivitetään vähintään valtuustokausittain. Palvelun häiriöiden määrän minimointi. Tavoite ei häiriötä.	Toteutuu. Varautumissuunnitelmaa päivitetään säännöllisesti. Kolme vesijohtovuotoa, joilla ei ollut merkittävää haittaa käyttäjille.

		Vesiosuuskunnalla neljä vesijohto vuotoa.
--	--	---

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Vesihuoltolaitoksen kannattavuus, katetaan tuloilla menot, poistot, sekä 1% tuotto sijoitetulle pääomalle.	Ei toteudu kokonaisuudessaan, veden kulutus pienentynyt tp2023 verrattuna ja veden hinnan korotus ei ollut riittävän suuri. Tulos on ylijäämäinen, mutta 1% tuotto sijoitetulle pääomalle ei vielä toteudu kokonaisuudessaan.
3.8 Huomiomme kunnan omassa toiminnassa luonnon monimuotoisuuden merkityksen paitsi luonnon itseisarvon näkökulmasta myös virkistystoiminnan ja alueen vetovoiman kannalta.	Jäteveden puhdistamon toiminta, puhdistetun jäteveden laatu on ympäristöluvanmukaista.	Toteutuu, Yksi poikkeama puhdistetun jäteveden laadussa, jaksoraportointi kuitenkin kunnossa.
3.9 Etsimme uusia energiatuotannon vaihtoehtoja, esimerkiksi aurinko- ja tuulivoima sekä biokaasu	Kuivatun lietteen jatkokäsittelyjärjestelmä, selvitys jatkokäsittely mahdollisuuksista	Liete kuljetetaan muualle käsiteltäväksi kokeiluluontoisesti. Kilpailutetaan keväällä 2025 useampivuotinen sopimus.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Kunnan vesihuoltoverkostot ovat pääsääntöisesti rakennettu 1970-80 -luvuilla. Vaikka saneerauksia tehdäänkin vuosittain, niin ongelmia verkoston osalta tulee joka vuosi. Ongelmia on ollut myös tarjousten saamisessa investointeihin. Talouden osalta vedenkulutus joko vähenee tai pysyy ennallaan, vaikkakin uusia liittyjiä tulee vuosittain. Veden käyttö tottumukset ovat muuttuneet. Kulurakenne kuitenkin kasvaa tarvikkeiden ja palveluiden kallistuessa. Tämä asettaa korotuspaineita veden ja jäteveden hintaan, joka on tällä hetkellä samassa tasossa, kuin verrokkikuntien veden hinnat. Tulevaisuudessa merkittävimpiä riskejä on osaavan henkilöstöresurssin saatavuus.

Arvio riskien toteutumisesta

Muutamia vuotoja vesijohtoverkostossa toteutui. Investointeihin saatiin hyvin tarjouksia. Veden- ja jätevedenhintoja nostettiin, mutta tämä ei riittänyt, koska kulutus putosi tp2023 tasosta, jota käytettiin talousarvion laadinnassa. Veden ja jäteveden hinnan korotus oli liian maltillinen, jotta olisi tavoitettu talousarvion myyntituottotaso. Veden ja jäteveden hintaa nostettiin uudelleen 1.1.2025 alkaen.

Taseyksikkö vesihuoltolaitos 2024 Suoritteet/tunnusluvut	TP23	TA24	TP24	Poikkeama TA24/TP24
Laskutettu vesi m3	188 671	190 000	189988	- 12
Laskutettu jätevesi m3	133 034	137 000	134307	- 2 693
TALOUS sisäiset ja ulkoiset	TP23	TA24	TP24	Poikkeama TA24/TP24
toimintatuotot	662 600	770 636	739 307	31 329
toimintakulut	-533 830	-469 503	-510 062	40 559
toimintakate	128 769	301 132	229 245	-71 887
Muutos-% edelliseen			78,0	

TEKNINEN OSASTO YHTEENSÄ

Suoritteet/tunnusluvut	TP2023	TP2024	Muutos TP23/TP24
Henkilöstö	39	39,5	0,5
* vakituiset	37,5	37,5	0
* tilapäiset	1,5	2	0,5
			0
Toimintamenot €/asukas	1016,42	1004,38	-12,04
Toimintaulot €/asukas	915,61	937,56	21,95
Toimintakate €/asukas	-100,81	-66,82	33,99
Asukasluku (ennakko 31.12.2024)	5115	5063	-52

00050002 TEKNISET PALVELUT 2021-							
Ulkoiset ja sisäiset	Tilinpäätös 2023	TA + Muutos 2024	Muutos 2024	Toteuma 01-12/2024	Toteuma-%	Muutos € 23/24	Muutos % 23/24
Myyntituotot	1878695	1825694	-60000	1950934	107 %	72239	3,7
Maksutuotot	102201	75450	0	84331	112 %	-17870	-21,2
Tuet ja avustukset	16334	10000	0	26107	261 %	9773	37,4
Muut toimintatuotot	2698152	2673681	0	2685495	100 %	-12657	-0,5
TOIMINTATUOTOT	4695382	4584825	-60000	4746866	104 %	51484	1,1
Henkilöstökulut	-1802952	-1856307	0	-1821282	98 %	-18330	1,0
Palvelujen ostot	-1070907	-1062345	0	-1164897	110 %	-93990	8,1
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1679150	-1413616	0	-1416636	100 %	262514	-18,5
Avustukset	-101113	-60000	0	-59996	100 %	41117	-68,5
Muut toimintakulut	-544847	-567819	0	-622375	110 %	-77528	12,5
TOIMINTAKULUT	-5198969	-4960087	0	-5085185	103 %	113784	-2,2
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-503588	-375262	-60000	-338319	90 %	165269	-48,9

2.1.4. Kuntakonserni

TOIMINNALLISET TAVOITTEET 2023

Tehtävän nimi:
KANGASNIEMEN VUOKRATALOT OY

Vastuuhenkilö
Kunnanhallitus/kunnanjohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus

1 Turvallista arkea: Toimivat lähipalvelut ja hyvinvoivat kangasniemeläiset		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.
1.5 Kehitämme Kangasniemeä ikäystävällisenä kuntana yhteistyössä uuden hyvinvointialueen kanssa.	Vuokratalojen muuntaminen palveluasumiseen sopivaksi	Ei toteutunut. Teema ei tällä hetkellä ajankohtainen

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.
2.3 Pidämme yritysten tarpeiden tunnistamista ensiarvoisen tärkeänä kunnan kehittämisen kannalta. Ylläpidämme säännöllistä vuoropuhelua yrittäjien ja kunnan välillä.	Huolehdimme siitä, että kunnan vuokra-asuntotarjonta vastaa kysyntää ja tukee näin yritysten työvoiman saantia. Asuntojen muuntojoustavuus	Asuntoja on ollut tarjolla. Ei ole ollut tarvetta muutoksille. Haasteena yhtiön heikko kassatilaanne. Ei ole pystytty tekemään korjauksia.
2.5 Hyödynnämme mahdollisimman monipuolisesti paikallisia yrityksiä kunnan palvelutuotannossa, hankinnoissa sekä kehittämistoiminnassa.	Huomioimme hankintojen kriteereissä paikallisten yritysten tarjonnan noudattaen kuitenkin lakia ja hankintaohjeita.	Toteutunut.

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö		
Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12.
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Sopivien vuokra-asuntojen riittävyys ja niiden käyttöaste. Tavoite 90 %.	Asunnot riittäneet. Käyttöaste n. 83 %, ei tavoitteessa.
3.7 Edistämme kunnan ilmasto-ohjelman tavoitteita ja tavoittelemme hiilineutraalisuutta vuoteen 2035 mennessä	Talojen lämmitysmuotojen muutokset hiilineutraaliin suuntaan. Sähkösovimusten ympäristövaikutusten arviointi.	Kaukolämpöön siirretty osoitteissa Alhontie 1, Ketotie 1 ja 3. Sähkösovimusten arviointia ei ole tehty.

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle

- Asukasmäärän väheneminen kunnassa
- Työpaikkojen väheneminen kunnassa
- Väestön ikääntyminen (asunnoista iso osa sijaitsee liian kaukana vanhuksille)
- Yksin asuvien lisääntyminen, pienten asuntojen puute
- Luotonhallinnan menettäneiden määrän lisääntyminen
- Ennalta arvaamattomat vahinkotapahtumat; vesivahinko, tulipalo, ilkivalta
- Vastaanottokeskuksen toiminnan muutokset

Arvio riskien toteutumisesta

- Vastaanottokeskuksen toiminnan muutokset pienensivät käyttöastetta
- Muutkin riskit eivät toteutuneet

Tehtävän nimi:

KIINTEISTÖ OY KANGASNIEMEN TEOLLISUUSTALO

Vastuhenkilö

Kunnanhallitus/kunnanjohtaja

Palvelusuunnitelman kuvaus:

Kangasniemen kunnan omistaman kiinteistöyhtiö Kiinteistö Oy Kangasniemen Teollisuustalon tehtävänä on teollisuus- ja liiketilojen omistus, hallinta, rakentaminen, myynti/vuokraus erityisesti kasvaville (toimiville) ja uusille, uutta henkilöstöä merkittävästi työllistäville ja palkkaaville yrityksille. Lisäksi Kiinteistö Oy Kangasniemen Teollisuustalo vastaa yhdessä kunnan teknisen toimen kanssa kiinteistöyhtiön omistamien teollisuuskiinteistöjen teknisestä isännöinnistä.

2 Elinvoimaa ja toimeentuloa: Yrittäjyyttä ja työpaikkoja

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12
2.1 Olemme yritysten vahva ja haluttu kumppani. Tuemme tarpeen vaatiessa yritysten kasvua ja innovaatiotoimintaa.	Vuokraamme Kangasniemen yrityksille toimitiloja yritysten tarpeet huomioiden. (vuokratut neliöt)	Toteutuu, vuokrattuna 800 m2

3 Kirkkaan Puulan rannalla: Kestävä ja vetovoimainen luonto- ja asuinympäristö

Strategian tavoite	Toteutumisen arviointi	Toteutuminen 31.12
3.6 Vahvistamme kunnan kokonaisvetovoimaa ja ylläpidämme kuntatalouden tasapainoa.	Kannattava toiminta, kattaa vuokratuloilla kiinteistöjen hoito- ja pääomakulut	Toteutuu, talousarvio on ylijäämäinen

Keskeisimmät riskit tavoitteiden saavuttamiselle:

Tiloja vuokranneiden yritysten heikon taloustilanteen takia kasvavat vuokrasaamiset.

Arvio riskien toteutumisesta

Riskit eivät ole toteutuneet.

2.2. Talousarvion tuloslaskelmaosan toteutumisvertailu

00000005 KANGASNIEMEN KUNTA 2023 - Ulkoiset ja sisäiset	Talousarvio 2024	Muutos 2024	TA + Muutos 2024	Toteuma 01-12/2024	Poikkeama, €	Toteuma-%
Myyntituotot	3 181 825	- 60 000	3 121 825	3 406 591	284 766	109,1
Maksutuotot	250 450	-	250 450	278 221	27 771	111,1
Tuet ja avustukset	442 784	-	442 784	819 761	376 977	185,1
Muut toimintatuotot	2 748 681	-	2 748 681	2 848 365	99 684	103,6
TOIMINTATUOTOT	6 623 740	- 60 000	6 563 740	7 352 938	789 198	112,0
Palkat ja palkkiot	- 7 438 740	- 183 660	- 7 622 400	- 7 670 781	- 48 381	100,6
Eläkekulut	- 1 565 543	- 12 769	- 1 578 312	- 1 599 243	- 20 931	101,3
Muut henkilösivukulut	- 262 588	- 8 571	- 271 159	- 227 119	- 44 040	83,8
Henkilöstökulut	- 9 231 871	- 205 000	- 9 436 871	- 9 497 142	- 60 271	100,6
Palvelujen ostot	- 5 230 259	-	- 5 230 259	- 5 958 986	- 728 727	113,9
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 684 731	-	- 1 684 731	- 1 710 534	- 25 803	101,5
Avustukset	- 510 000	-	- 510 000	- 363 614	- 146 386	71,3
Vuokrat	- 2 342 669	-	- 2 342 669	- 2 315 098	- 27 571	98,8
Muut toimintakulut	- 55 290	-	- 55 290	- 99 184	- 43 894	179,4
<i>Muut toimintakulut</i>	<i>- 2 397 959</i>	<i>-</i>	<i>- 2 397 959</i>	<i>- 2 414 282</i>	<i>- 16 323</i>	<i>100,7</i>
TOIMINTAKULUT	- 19 054 820	- 205 000	- 19 259 820	- 19 944 559	- 684 739	103,6
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	- 12 431 081	- 265 000	- 12 696 081	- 12 591 621	- 104 460	99,2
Verotulot	12 185 000	598 000	12 783 000	13 005 610	222 610	101,7
Valtionosuudet	1 528 132	124 000	1 652 132	1 649 889	- 2 243	99,9
Korkotuotot	10 000	-	10 000	22 980	12 980	229,8
Rahoitustuotot ja -kulut	6 000	99 000	105 000	196 806	91 806	187,4
VUOSIKATE	1 288 051	556 000	1 844 051	2 260 684	416 633	122,6
Poistot ja arvonalentumiset	- 1 596 656	-	- 1 596 656	- 2 124 641	- 527 985	133,1
TILIKAUDEN TULOS	- 308 605	556 000	247 395	136 043	- 111 352	55,0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	- 308 605	556 000	247 395	136 043	- 111 352	55,0

Verotulot	Talousarvio 2024	Muutos	TA+muutos 2024	Toteuma 01-12/2024	Poikkeama, €	Toteuma-%
5000 Kunnan tulovero	7933000	598000	8531000	8614200	83200	101 %
5100 Kiinteistövero	2303000		2303000	2392908	89908	104 %
5200 Osuus yhteisöveron tuotosta	1949000		1949000	1998502	49502	103 %
Verotulot	12185000	598000	12783000	13005610	222610	102 %

Valtionosuudet	Talousarvio 2024	Muutos	TA+muutos 2024	Toteuma 01-12/2024	Poikkeama, €	Toteuma-%
5500 Kunnan peruspalv. valtionos. (ilman tas.)	754050	0	754050	760301	6251	101 %
5501 Verotuloihin perust. valtionos. tasaus	0	0	0	0	0	0 %
5600 Opetus- ja kultt.toimen muut valtionos.	-344908	124000	-220908	-220712	196	100 %
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus	409142	124000	533142	539589	6447	101 %
5890 Verotulomenetysten kompensatio	1118990	0	1118990	1110300	-8690	99 %
Muut valtionosuudet	1118990	0	1118990	1110300	-8690	99 %
Valtionosuudet	1528132	124000	1652132	1649889	-2243	100 %

2.3. Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu

Talousarvion rahoitusosan toteutumisvertailu	TA2024	Muutos	TA+muutos	Toteuma2024	Poikkeama, €	Käyttö-%
Toiminnan rahavirta						
Vuosikate	1 408 000,00	556 000,00	1 964 000,00	2 260 684,00	296 684,00	15,1
Satunnaiset erät	-			-		
Tulorahoituksen korjauserät	-			- 11 806,73	- 11 806,73	100,0
Investointien rahavirta						
Investointimenot	- 1 784 000,00	-	- 1 784 000,00	- 1 296 115,65	487 884,35	-27,3
Rahoitusosuudet investointeihin	200 000,00	-	200 000,00	-	200 000,00	-100,0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	-		-	145 000,00	145 000,00	
Toiminnan ja investointien rahavirta	- 176 000,00		380 000,00	1 097 761,62	717 761,62	288,9
Rahoituksen rahavirta						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaamisten lisäykset						
Antolainasaamisten vähennykset			-	18 000,00	18 000,00	
Lainakannan muutokset						
Pitkäaikaisten lainojen lisäys						
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	- 1 500 000,00		- 1 500 000,00	- 1 463 340,00	36 660,00	97,6
Lyhytaikaisten lainojen muutos	- 500 000,00		- 500 000,00	- 446 283,09	53 716,91	89,3
Oman pääoman muutokset						
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos			-	95 228,24	1 364,61	
Vaihto-omaisuuden muutos			-	1 364,61	1 364,61	
Pitkäaikaisten saamisten muutos						
Lyhytaikaisten saamisten muutos			-	607 136,19	607 136,19	
Korottomien velkojen muutos			-	58 359,97	- 58 359,97	
Rahoituksen rahavirta	- 2 000 000,00		- 2 000 000,00	- 1 436 710,50	659 882,35	71,8
Rahavarojen muutos	- 2 176 000,00		- 1 620 000,00	- 338 948,88	- 1 958 948,88	20,9

2.4. Investointien toteutuminen

KIINTEÄ OMAISUUS	TA-2024	TA2024+siirrot	Toteuma	Ennuste	Erotus
Kiinteän omaisuuden osto	200 000	300 000	300 000	300 000	0
Kiinteän omaisuuden myynti	200 000	200 000	133 193	133 193	66 807
Kiinteä omaisuus yhteensä	0	100 000	166 807	166 807	66 807

TALONRAKENNUS	TA-2024	TA2024+siirrot	Toteuma	Ennuste	Erotus
Beckerin koulu					
- Rakennesaneeraus	280 000	280 000	232 720	232 720	47 280
Lukio					
- Invahissit	65 000	53 000	41 477	41 477	11 523
Yritystilojen kunnostus	17 000	29 000	28 679	28 679	321
Päiväkoti					
- Toimistotilajärjestelyt	20 000	6 000	0	0	6 000
- Rakennesaneeraus	180 000	180 000	159 069	159 069	20 931
Palveluasunnot A ja B					
- Sokkeli ja sadevesisaneeraus	10 000	10 000	7 050	7 050	2 950
Hyvinvointikeskus					
- Viemärisaneeraus	50 000	64 000	42 969	42 969	21 031
Kunnanvarikko					
- Lämmitysjärjestelmä	20 000	20 000	18 250	18 250	1 750
Sähköautojen latauspisteet	40 000	40 000	16 691	16 691	23 309
Rakennusautomaation saneeraus	50 000	10 000	2 763	2 763	7 237
Kiinteistöjen peruskorjaus, erikseen nimetyt kohteet	10 000	10 000	0	0	10 000
Talonrakennus yhteensä	742 000	702 000	549 668	549 668	152 332
Valtionosuudet + investointituki					
TALONRAKENNUS NETTO	742 000	702 000	549 668	549 668	152 332

LIIKUNTA-ALUEET	TA-2024	Sis. Siirrot	Toteuma	Ennuste	Erotus
Jäähalli					
- Lämmitysjärjestelmä saneeraus	20 000	7 000	0	0	7 000
Liikuntapuisto	90 000	30 000	926	926	29 074
Liikunta-alueet yhteensä	110 000	37 000	926	926	36 074
Valtionosuudet + investointituki	0				
LIIKUNTA-ALUEET NETTO	110 000	37 000	926	926	36 074

KAAVATIET	TA-2024	Sis. Siirrot	Toteuma	Ennuste	Erotus
Päällystyssaneeraukset	50 000	50 000	47 781	47 781	2 219
Katuvalaistus					
- Valaistuksen muutos LED tekniikkaan	30 000	30 000	26 681	26 682	3 318
Liikenneturvallisuuskohteet	20 000	33 000	32 730	32 730	270
Kaavatiet yhteensä	100 000	113 000	107 192	107 193	5 807
Valtionosuudet + investointituki	0				
KAAVATIET NETTO	100 000	113 000	107 192	107 193	5 807

PUISTOT JA YLEISET ALUEET	TA-2024	Sis. Siirrot	Toteuma	Ennuste	Erotus
Torin kehittäminen	10 000	10 000	9 075	9 075	925
Kiviniemen leirintäalueen kehittäminen	80 000	80 000	20 089	20 089	59 911
Luotsilahden laiturin saneeraus	15 000	15 000	13 532	13 532	1 468
Puistot ja yleiset alueet yhteensä	105 000	105 000	42 696	42 696	62 304
Valtionosuudet + investointituki	0				
PUISTOT JA YLEISET ALUEET NETTO	105 000	105 000	42 696	42 696	62 304

IRTAIMISTO	TA-2024	Sis. Siirrot	Toteuma	Ennuste	Erotus
Kameravalvonnat	30 000	30 000	0	5 000	25 000
Siivouskoneet	10 000	10 000	10 008	10 008	-8
Kalustehankinnat yhteensä	40 000	40 000	10 008	15 008	24 992
Valtionosuudet + investointituki	0				
KALUSTEHANKINNAT YHTEENSÄ	40 000	40 000	10 008	15 008	24 992

ICT-HANKINNAT	TA-2024	Sis. Siirrot	Toteuma	Ennuste	Erotus
Verkkopalvelut					
Viestintä	10 000	10 000	0	0	10 000
Järjestelmät	30 000	30 000	9 571	12 571	17 429
Infra	130 000	130 000	64 250	64 250	65 750
ICT-hankinnat yhteensä	170 000	170 000	73 821	76 821	93 179
Valtionosuudet + investointituki	0				
ICT-HANKINNAT YHTEENSÄ	170 000	170 000	73 821	76 821	93 179
Irtaimistohankinnat yhteensä	210 000	210 000	83 829	91 829	118 171
Valtionosuus	0				
Irtaimistohankinnat netto	210 000	210 000	83 829	91 829	118 171

AINEETON KÄYTTÖOMAISUUS	TA-2024	Sis. Siirrot	Toteuma	Ennuste	Erotus
Meitan osakkeet	16 500	16 500	15 268	15 268	1 232
Aineeton käyttöomaisuus yhteensä	16 500	16 500	15 268	15 268	1 232
INVESTOINNIT YHTEENSÄ	1 483 500	1 483 500	1 099 579	1 107 580	375 920
Valtionosuudet+myyntitulot+investointitu	200 000	200 000	133 193	133 193	66 807
INVESTOINNIT NETTO	1 283 500	1 283 500	966 386	974 387	309 113

VESI- JA VIEMÄRILAITOS	TA-2024	Sis. Siirrot	Toteuma	Ennuste	Erotus
Linjaverkostojen saneeraus	250 000	250 000	180 038	180 038	69 962
Vesitornin saneeraus	20 000	20 000	16 498	16 498	3 502
Puhdistamon saneeraus					
- hajukaasujen poisto	30 000	30 000	0	0	30 000
Vesi- ja viemärlaitos yhteensä	300 000	300 000	196 536	196 536	103 464
Valtionosuudet	0				
VESI- JA VIEMÄRILAITOS NETTO	300 000	300 000	196 536	196 536	103 464

	TA-2024	Sis. Siirrot	Toteuma	Ennuste	Erotus
KAIKKI INVESTOINNIT YHTEENSÄ	1 783 500	1 783 500	1 296 115	1 304 116	479 384
Valtionosuudet+myyntitulot+investointituki	200 000	200 000	133 193	133 193	66 807
INVESTOINNIT NETTO	1 583 500	1 583 500	1 162 922	1 170 923	412 577

2.5. Yhteenvedo valtuuston hyväksymien määrärahojen ja tuloarvioiden toteutumisesta

Ulkoiset ja sisäiset	TA 2024	Muutos	TA2024 + muutos	Toteuma 2024	Poikkeama €	Käyttö-%
KUNNANHALLITUS						
MENOT	- 3 333 136	- 38 000	- 3 371 136	- 3 514 244	- 143 108	104
TULOT	1 475 137		1 475 137	1 863 315	388 178	126
NETTOMENOT	- 1 857 999	- 38 000	- 1 895 999	- 1 650 929	245 070	87
SIVISTYS- JA HYVINVOINTIPALVELUT						
MENOT	- 10 761 597	- 167 000	- 10 928 597	- 11 345 058	- 416 461	104
TULOT	503 778		503 778	742 756	238 978	147
NETTOMENOT	- 10 257 819	- 167 000	- 10 424 819	- 10 602 302	- 177 483	102
TEKNISET PALVELUT						
MENOT	- 4 960 087		- 4 960 087	- 5 085 185	- 125 098	103
TULOT	4 644 825	- 60 000	4 584 825	4 746 866	162 041	104
NETTOMENOT	- 315 262	- 60 000	- 375 262	- 338 319	36 943	90
KANGASNIEMEN KUNTA						
MENOT	- 19 054 820	- 205 000	- 19 259 820	- 19 944 559	- 684 739	104
TULOT	6 623 740	- 60 000	6 563 740	7 352 938	789 198	112
NETTOMENOT	- 12 431 080	- 265 000	- 12 696 080	- 12 591 621	104 459	99

3. Tilinpäätöslaskelmat

3.1. Tuloslaskelma

	1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023	
3 TULOSLASKELMA ulkoinen			
33000 Toimintatuotot			
33010 Myyntituotot	1 343 315,37	987 862,85	
33200 Maksutuotot	276 740,41	319 727,49	
33300 Tuet ja avustukset	819 760,73	853 001,16	
33400 Muut toimintatuotot			
33410 Vuokratuotot	1 357 516,52	1 337 691,50	
33420 Muut tuotot		22 292,46	
33400 Muut toimintatuotot	55 895,21	200 056,00	
33000 Toimintatuotot	3 853 228,24	3 698 339,30	
34000 Toimintakulut			
34010 Henkilöstökulut			
34050 Palkat ja palkkiot	- 7 670 780,56	-7 677 415,86	
34100 Henkilösivukulut			
34110 Eläkekulut	- 1 599 243,25	-1 643 612,52	
34150 Muut henkilösivukulut	- 227 118,57	-283 168,15	
34100 Henkilösivukulut	- 1 826 361,82	-1 926 780,67	
34010 Henkilöstökulut	- 9 497 142,38	-9 604 196,53	
34300 Palvelujen ostot	- 3 947 511,49	-3 580 649,81	
34500 Aineet, tarvikkeet ja tavarat	- 1 658 733,17	-1 964 816,00	
34700 Avustukset	- 363 614,22	-564 958,17	
34800 Muut toimintakulut	- 977 848,17	-1 009 024,71	
34000 Toimintakulut	- 16 444 849,43	-16 723 645,22	
34999 Toimintakate	- 12 591 621,19	-13 025 305,92	
35000 Verotulot	13 005 610,34	12 932 301,95	
35500 Valtionosuudet	1 649 889,00	1 871 827,00	
36000 Rahoitustuotot ja -kulut			
36010 Korkotuotot	22 979,50	24 484,78	
36100 Muut rahoitustuotot	510 876,09	275 633,78	
36200 Korkokulut	- 335 777,69	-279 744,66	
36300 Muut rahoituskulut	- 1 272,05	-1 451,69	
36000 Rahoitustuotot ja -kulut	196 805,85	18 922,21	
36999 Vuosikate	2 260 684,00	1 797 745,24	
37000 Poistot ja arvonalentumiset			
37100 Suunnitelman mukaiset poistot	- 1 924 640,54	-1 472 462,33	
37230 Arvonalentumiset	- 200 000,00	-200 000,00	
37000 Poistot ja arvonalentumiset	- 2 124 640,54	-1 672 462,33	
38499 Tilikauden tulos	136 043,46	125 282,91	
39999 Tilikauden ylijäämä (alijäämä)	136 043,46	125 282,91	

3.2. Rahoituslaskelma

RAHOITUSLASKELMA

	1 000 €	2024	2023
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate		2 260 684,00	1 797 745,24
Satunnaiset erät		-	-
Tulorahoituksen korjauserät	-	11 806,73	163 047,40
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-	1 296 115,65	868 262,68
Rahoitusosuudet investointeihin			-
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		145 000,00	178 964,96
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 097 761,62	945 400,12
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset			
Antolainasaamisten vähennykset		18 000,00	142 166,64
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys			
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	1 463 340,00	1 463 340,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	-	446 283,09	1 500 000,00
Oman pääoman muutokset			
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutos	-	95 228,24	113 902,36
Vaihto-omaisuuden muutos		1 364,61	389,73
Pitkäaikaisten saamisten muutos		607 136,19	993 970,16
Lyhytaikaisten saamisten muutos			
Korottomien velkojen muutos	-	58 359,97	1 898 059,22
Rahoituksen rahavirta	-	1 436 710,50	839 554,51
Rahavarojen muutos	-	338 948,88	105 845,61
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		37 985,81	376 934,69
Rahavarat 1.1.		376 934,69	271 089,08
	-	338 948,88	105 845,61

3.3. Tase

TASE €	2024	2023
VASTAAVAA		
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	107.128,17	66.405,98
Aineelliset hyödykkeet		
Maa- ja vesialueet	4.419.660,76	4.119.660,76
Rakennukset	16.020.129,58	16.739.436,68
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8.539.353,91	8.913.780,60
Koneet ja kalusto	61.212,16	85.186,72
Muut aineelliset hyödykkeet	140.029,83	140.029,83
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat		
Keskeneräiset hankinnat	5.438,00	5.438,00
Ennakkomaksut ja keskeneräiset hankinnat	5.438,00	5.438,00
Aineelliset hyödykkeet	29.185.824,24	30.003.532,59
Sijoitukset		
Osakkeet ja osuudet		
Osakkeet ja osuudet tytäryhteisöissä	5.641.429,42	5.841.429,51
Kuntayhtymäosuudet	2.919,24	2.919,24
Osakkeet ja osuudet osak.ja omist.yht.	84.606,27	84.606,28
Muut osakkeet ja osuudet	575.015,34	559.747,24
Osakkeet ja osuudet	6.303.970,27	6.488.702,27
Muut lainasaamiset	751.4356,10	769.436,10
Muut saamiset	8.530,50	8.530,50
Sijoitukset	7.063.936,87	7.266.668,87
PYSYVÄT VASTAAVAT	36.356.889,28	37.336.607,44
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	7.613,31	9.047,59
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	45.352,40	46.717,01
Saamiset		
Pitkäaikaiset saamiset		
Muut saamiset	0	505.282,00
Pitkäaikaiset saamiset		505.282,00
Lyhytaikaiset saamiset		
Myyntisaamiset	419.395,22	412.416,13
Lainasaamiset	133.420,00	135.420,00
Muut saamiset	156.187,10	247.082,60
Siirtosaamiset		
Siirtyvät korot		45.462,73
Muut siirtosaamiset		279.008,57
Siirtosaamiset	308.533,52	324.471,30
Lyhytaikaiset saamiset		1.119.390,03
Saamiset	1.017.535,84	1.624.672,03
Rahat ja pankkisaamiset	37.985,81	376.934,69
VAIHTUVAT VASTAAVAT	1.100.874,05	2.048.323,73
VASTAAVAA	37.465.376,64	39.393.978,76

VASTATTAVAA**OMA PÄÄOMA**

Peruspääoma	16.723.901,64	16.723.901,64
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	8.760.262,28	8.634.979,37
Tilikauden yli-/alijäämä	136.043,46	125.282,91
OMA PÄÄOMA	25.620.207,38	25.484.163,92

TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT**419.691,15****516.353,67****VIERAS PÄÄOMA****Pitkäaikainen**

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	2.413.784,00	3.877.124,00
Saadut ennakot	8.550,00	8.550,00
Muut velat	229.278,07	228.943,99
Pitkäaikainen	2.651.612,07	4.114.617,99

Lyhytaikainen

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta	5.053.716,91	5.500.000,00
Lainat muilta luotonantajilta	1.463.340,00	1.463.340,00
Ostovelat	1.045.158,06	1.063.553,70
Muut velat	147.230,13	168.765,37
Siirtovelat	1.064.420,94	1.083.184,11
Lyhytaikainen	8.773.866,04	9.278.843,18

VIERAS PÄÄOMA**11.425.478,11****13.393.461,17****VASTATTAVAA****37.465.376,64****39.393.978,76**

3.4. Konsernin tuloslaskelma

KONSERNITULOSLASKELMA

		1.1.-31.12.2024	1.1.-31.12.2023
Toimintatuotot	+	5 109 728,65	5 005 872,51
Toimintakulut	-	17 494 384,05	17 747 477,49
Osuus osakkuusyhteisöjen voitosta (tappio) +/-		25 732,09	-617,00
TOIMINTAKATE		-12 358 923,31	-12 742 221,98
Verotulot	+	13 005 610,34	12 932 301,95
Valtionosuudet	+	1 762 619,93	1 977 487,23
Rahoitustuotot ja -kulut			
Korkotuotot	+	4 169,48	21 798,40
Muut rahoitustuotot	+	511 531,17	277 461,06
Korkokulut	-	470 857,49	408 204,38
Muut rahoituskulut	-	3 908,21	8 556,16
VUOSIKATE		2 450 241,90	2 050 066,11
Poistot ja arvonalentumiset			
Suunnitelman mukaiset poistot	-	1 951 712,02	1 352 012,71
Arvonalentumiset	-	150 000,00	150 000,00
Satunnaiset erät		0,00	0,00
TILIKAUDEN TULOS		348 529,88	548 053,40
Tilinpäätössiirrot	+/-	6 443,25	-6 119,97
TILIKAUDEN YLIJÄÄMÄ		354 973,13	541 933,43

3.5. Konsernin rahoituslaskelma

KONSERNIN RAHOITUSLASKELMA

		2024	2023
Toiminnan rahavirta			
Vuosikate	+/-	2 450 241,90	2 050 066,11
Satunnaiset erät	+/-	0,00	0,00
Tilikauden verot	+/-	0,00	0,00
Tulorahoituksen korjauserät	+/-	-40 894,07	-162 430,40
Investointien rahavirta			
Investointimenot	-	1 296 115,65	902 902,62
Rahoitusosuudet investointimenoihin	+	0,00	0,00
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutust	+	145 000,00	178 964,96
Toiminnan ja investointien rahavirta		1 258 232,18	1 163 698,05
Rahoituksen rahavirta			
Antolainauksen muutokset			
Antolainasaamisten lisäykset	-	0,00	0,00
Antolainasaamisten vähennykset	+	18 000,00	142 166,64
Lainakannan muutokset			
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	+	0,00	0,00
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-	1 497 694,95	-1 742 281,00
Lyhytaikaisten lainojen muutos	+/-	-576 815,07	1 526 615,34
Oman pääoman muutokset	+/-	0,00	1 000,00
Muut maksuvalmiuden muutokset			
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muuto	+/-	-95 228,24	-113 902,36
Vaihto-omaisuuden muutos	+/-	1 364,61	-389,73
Saamisten muutos	+/-	5 347,99	394 251,14
Korottomien velkojen muutos	+/-	608 371,15	-1 256 829,50
Rahoituksen rahavirta		-1 536 654,51	-1 049 369,46
Rahavarojen muutos		-278 422,33	114 328,58
Rahavarojen muutos		-278 422,33	114 328,58
Rahavarojen muutos			
Rahavarat 31.12.		809 362,21	1 087 784,54
Rahavarat 1.1.		1 087 784,54	973 455,96
		-278 422,33	114 328,58

3.6. Konsernitase

KONSERNITASE

Vastaavaa	2024	2023
PYSYVÄT VASTAAVAT		
Aineettomat hyödykkeet	166 802,40	126 080,21
Aineettomat oikeudet	166 802,40	126 080,21
Muut pitkävaikutteiset menot	0,00	0,00
Ennakkomaksut	0,00	0,00
Aineelliset hyödykkeet	29 641 879,34	30 636 659,17
Maa- ja vesialueet	4 770 125,81	4 470 125,81
Rakennukset	16 096 817,88	16 983 562,54
Kiinteät rakenteet ja laitteet	8 542 182,19	8 917 551,64
Koneet ja kalusto	87 285,63	119 951,35
Muut aineelliset hyödykkeet	140 029,83	140 029,83
Keskeneräiset hankinnat	5 438,00	5 438,00
Sijoitukset	909 101,28	950 114,92
Osakkuusyhteisöosuudet	155 050,35	129 331,98
Muut osakkeet ja osuudet	576 560,44	561 292,44
Joukkovelkakirjasaamiset	0,00	0,00
Muut lainasaamiset	168 959,99	250 960,00
Muut saamiset	8 530,50	8 530,50
TOIMEKSIANTOJEN VARAT	406 389,60	322 058,39
Valtion toimeksiannot	398 776,29	313 010,80
Lahjoitusrahastojen erityiskatte	0,00	0,00
Muut toimeksiantojen varat	7 613,31	9 047,59
VAIHTUVAT VASTAAVAT		
Vaihto-omaisuus	45 352,40	46 717,01
Saamiset	1 098 351,77	1 641 208,71
Pitkäaikaiset saamiset	0,00	505 282,00
Lyhytaikaiset saamiset	1 098 351,77	1 135 926,71
Rahoitusarvopaperit	0,00	0,00
Rahat ja pankkisaamiset	809 362,21	1 087 784,54
VASTAAVAA YHTEENSÄ	33 077 239,01	34 810 622,94

KONSERNITASE

Vastattavaa	2024	2023
OMA PÄÄOMA	17 760 298,85	17 405 339,44
Peruspääoma	16 723 901,64	16 723 901,64
Arvonkorotusrahasto	0,00	0,00
Muut omat rahastot	431 071,22	431 071,22
Edellisten tilikausien yli-/alijäämä	250 352,86	-291 566,85
Tilikauden yli-/alijäämä	354 973,13	541 933,43
VÄHEMMISTÖOSUUDET	18 742,75	28 541,25
POISTOERO JA VAPAAEHTOISET VARAUKSET		
Poistoero	0,00	0,00
Vapaaehtoiset varaukset		
PAKOLLISET VARAUKSET	0,00	0,00
Eläkevaraukset		
Muut pakolliset varaukset	0,00	0,00
TOIMEKSIANTOJEN PÄÄOMAT	818 467,44	829 364,47
Valtion toimeksiannot	0,00	0,00
Lahjoitusrahaston pääomat	0,00	0,00
Muut toimeksiantojen pääomat	818 467,44	829 364,47
VIERAS PÄÄOMA		
Pitkäaikainen	5 270 969,05	6 750 329,91
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksil	5 033 140,98	6 512 835,92
Lainat julkisyhteisöiltä	0,00	0,00
Lainat muilta luotonantajilta	0,00	0,00
Laskennalliset verovelat		
Muut pitkäaikaiset velat	237 828,07	237 493,99
Lyhytaikainen	9 208 760,90	9 797 047,84
Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksil	6 693 855,14	7 300 312,71
Joukkovelkakirjalainat	0,00	0,00
Saadut ennakot	26 814,81	14 873,53
Ostovelat	1 158 989,84	1 116 390,38
Muut lyhytaikaiset velat	190 571,55	212 932,71
Siirtovelat	1 138 529,56	1 152 538,51
Laskennalliset verovelat	0,00	0,00
VASTATTAVAA YHTEENSÄ	33 077 239,01	34 810 622,94

3.7. Kirjanpidollisesti eriytetty taseyksikkö: Vesihuoltolaitos

VESIHUOLTOLAITOS

TULOSLASKELMA

	Vuosi 2024	Vuosi 2023
Liikevaihto	791 107,72 €	711 212,97 €
Varastojen lisäys/vähennys(-)		
Valmistus omaan käyttöön		
Liiketoiminnan muut tuotot		
Tulot yhteensä	791 107,72 €	711 212,97 €
 Materiaalit ja palvelut		
Aineet ja tarvikkeet	-160 531,75 €	-196 374,44 €
Palvelujen ostot	-121 271,32 €	-102 310,36 €
	,	,
Henkilöstökulut		
Palkat ja palkkiot	-205 634,48 €	-200 862,67 €
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	-43 088,22 €	-42 267,69 €
Muut henkilösivukulut	-5 215,38 €	-6 457,43 €
Henkilöstökulut yhteensä	-253 938,08 €	-249 587,79 €
 Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-213 940,48 €	-214 001,98 €
Liiketoiminnan muut kulut	-17 846,96 €	-12 891,32 €
Menot yhteensä	-767 528,59 €	-775 165,89 €
 Liikeylijäämä(-alijäämä)		
 Rahoitustuotot ja -kulut		
Korkokulut	0,00 €	0,00 €
 Ylijäämä ennen satunnaisia eriä		
Satunnaiset tuotot ja -kulut		
Tilikauden ylijäämä	23 579,13 €	-63 952,92 €

VESIHUOLTOLAITOS**VASTAAVAA****PYSYVÄT VASTAAVAT****Tase
31.12.2024****Tase
31.12.2023**

Aineettomat hyödykkeet

Aineettomat oikeudet

0,00

0,00

Aineettomat hyödykkeet yht.**0,00****0,00**

Aineelliset hyödykkeet

Maa- ja vesialueet

60 467,65

60 467,65

Rakennukset

0,00

0,00

Kiinteät rakenteet ja laitteet

4 464 031,23

4 481 435,75

Koneet ja kalusto

10 125,97

10 125,97

Aineelliset hyödykkeet yht.**4 534 624,85****4 552 029,37****PYSYVÄT VASTAAVAT YHTEENSÄ****4 534 624,85****4 552 029,37****VAIHTUVAT VASTAAVAT**

Saamiset

Lyhytaikaiset saamiset

Myyntisaamiset

207 345,29

151 141,80

Korottomat saamiset kunnalta

-15 219,84

31 679,02

Saamiset yhteensä**192 125,45****182 820,82****VAIHTUVAT VASTAAVAT YHTEENSÄ****192 125,45****182 820,82****VASTAAVAA YHTEENSÄ****4 726 750,30****4 734 850,19****VASTATTAVAA****Tase
31.12.2024****Tase
31.12.2023****OMA PÄÄOMA****Peruspääoma****4 400 606,23****4 402 524,19**

Liittymismaksurahasto

0,00

0,00

Ed. tilikauden ylijäämä (alijäämä)

55 486,51

119 439,43

Tilikauden ylijäämä (alijäämä)

23 579,13

-63 952,92

OMA PÄÄOMA YHTEENSÄ**4 479 671,87****4 458 010,70****VIERAS PÄÄOMA****Pitkäaikainen**

Liittymismaksuvelat

229 278,07

228 943,99

Korottomat velat kunnalta

Pitkäaikainen vieras pääoma yhteensä**229 278,07****228 943,99****Lyhytaikainen**

Lainat rahoitus- ja vakuutuslaitoksilta

0,00

0,00

Ostovelat

17 800,36

47 895,50

Lyhytaikainen vieras pääoma yhteensä**17 800,36****47 895,50****Vieras pääoma yhteensä****247 078,43****276 839,49****4 726 750,30****4 734 850,19**

VESIHUOLTOLAITOS

RAHOITUSLASKELMA

2024

2023

Toiminnan rahavirta

Vuosikate	237 519,61	150 049,06
Liikelyljäämä (-alijäämä)	23 579,13	-63 952,92
Poistot ja arvonalentumiset	213 940,48	214 001,98
Rahoitustuotot ja -kulut		
Satunnaiset erät		
Tuloverot		
Tulorahoituksen korjauserät		

Investointien rahavirta

Investointimenot	-196535,96	-159 150,78 €
Rahoitusosuudet investointimenoihin		
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot		

Toiminnan ja investointien rahavirta

40 983,65 -9 101,72

Rahoituksen rahavirta

Antolainauksen muutokset		
Antolainasaamisten lisäykset		
Antolainasaamisten vähennykset		
Lainakannan muutokset		
Pitkäaikaisten lainojen lisäys		
Pitkäaikaisten lainojen vähennys		
Lyhytaikaisten lainojen muutos		
Oman pääoman muutokset		
Muut maksuvalmiuden muutokset		
Toimeksiantojen varojen ja pääomien muutokset		
Vaihto-omaisuuden muutos		
Saamisten muutos	56 203,49	-22 577,30
Korottomien velkojen muutos	-15 219,84	31 679,02
Rahoituksen rahavirta	40 983,65	9 101,72

3.8. Kilpailulain 30 d §:n edellyttämä tuloslaskelma taloudellisesta toiminnasta, joka tapahtuu kilpailulla markkinalla

	2024	2023
Tehomet II -halli		
TULOSLASKELMA, €		
Liikevaihto	86 946	105 861,60
Menot		
Palvelujen ostot	-1807	-1645,27
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-45	0
Vuokrat	-97	
Poistot ja arvonalentumiset		
Suunnitelman mukaiset poistot	-84767,28	-84767,28
Menot yhteensä	-86716,28	-86412,55
Rahoitustuotot- ja kulut	0	0
Ylijäämä ennen satunnaisia eriä	229,72	19 449,05
Satunnaiset tuotot ja kulut		0
Tilikauden alijäämä	229,72	19 449,05

Vuokra muodostuu noteerauspäivän koron mukaisesti teollisuuskiinteistön tasearvosta laskettuna 4,5 %. Tarkistus tehdään puolen vuoden välein.

Vuokralainen hoitaa kaikki kiinteistöön kohdistuvat käyttö- ja ylläpitokustannukset.

4. Liitetiedot

1 TILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Tilinpäätöstä laadittaessa noudatetut arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja -menetelmät

Pysyvien vastaavien aineettomat ja aineelliset hyödykkeet on merkitty taseeseen hankintamenoon vähennettynä suunnitelman mukaisilla poistoilla ja investointimenoihin saaduilla rahoitusosuuksilla. Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu ennalta laaditun poistosuunnitelman mukaisesti. Poistosuunnitelman mukaiset suunnitelmapoistojen laskentaperusteet on esitetty tuloslaskelman liitetiedoissa kohdassa suunnitelman mukaisten poistojen perusteet.

Pysyvien vastaavien sijoitukset on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan arvoon. Arvostuksen perusteena on ollut hyödykkeen todennäköisesti tulevaisuudessa kerryttämä tulo tai sen arvo palvelutuotannossa.

Pysyvien vastaavien sijoitusluonteiset erät on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Vaihto-omaisuus on merkitty taseeseen FIFO-periaatteen mukaisesti hankintameno tai sitä alemman todennäköisen hankintameno tai todennäköisen luovutushinnan määräisenä.

Saamiset on merkitty taseeseen nimellisarvoon tai sitä alempaan todennäköiseen arvoon.

Rahoitusomaisuusarvopaperit on merkitty taseeseen hankintamenoon tai sitä alempaan todennäköiseen luovutushintaan.

Pysyvien vastaavien aineellisten hyödykkeiden hankintaan saadut rahoitusavustukset on merkitty ao. hyödykkeen hankintameno vähennykseksi.

2 KUNNAN TILINPÄÄTÖKSEN ESITTÄMISTAPAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Perustelu, jos tuloslaskelman tai taseen esittämistapaa on muutettu edellisestä tilikaudesta tai yleisohjeesta poikkeavaksi, sekä muutoksen vaikutukset: ei ilmoitettavaa

Oikaisu, jotka on tehty edelliseltä tilikaudelta esitettäviin tietoihin: ei ilmoitettavaa

Selvitys, jos edellistä tilikautta koskevat tiedot eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa: edellisen tilikauden liitetietoja on muutettu niiltä osin, kun huomattu niissä korjattavaa.

Aikaisempiin tilikausiin kohdistuvat tuotot ja kulut sekä virheiden korjaukset, jos ne eivät ole merkitykseltään vähäisiä: ei ilmoitettavaa

3 KONSERNITILINPÄÄTÖKSEN LAATIMISTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Konsernitilinpäätöksen laajuus: Konsernitilinpäätökseen on yhdistelty kaikki tytäryhteisöt ja kaikki kuntayhtymät, joissa kunta on jäsenenä.

Sisäiset liiketapahtumat ja sisäiset katteet: Konserniyhteisöjen keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty siltä osin kuin konserniyhteisöiltä on saatu tiedot em. eristä. Konserniyhteisöjen ja kunnan omistamien kuntayhtymien keskinäiset tuotot ja kulut sekä saamiset ja velat on vähennetty

vähäisiä liiketapahtumia lukuun ottamatta. Olennaiset pysyviin vastaaviin sisältyvät sisäiset katteet on vähennetty. Konserniyhteisöjen maksamia kiinteistöveroja ei ole eliminoitu konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Poistoero ja vapaaehtoiset varaukset: Konsernitaseessa vapaaehtoiset ja verotusperusteiset varaukset sekä poistoero on jaettu vapaaseen omaan pääomaan ja laskennalliseen verovelkaan. Jako on otettu huomioon omistuksen eliminoinnissa, vähemmistöosuuksien erottamisessa sekä osakkuusyhteisöjen yhdistelemissä.

Konserniyhteisöjen maksamia kiinteistöveroja ei ole eliminoitu konsernitilinpäätöstä laadittaessa.

Keskinäisen omistuksen eliminointi: Kunnan ja sen tytäryhteisöjen keskinäinen omistus on eliminoitu.

Vähemmistöosuudet on erotettu konsernin ylijäämästä konsernituloslaskelmassa sekä konsernin omasta pääomasta konsernitaseessa.

Suunnitelmapoistojen oikaisuja on tehty.

Osakkuusyhteisöt: As Oy Tukihaka (omistusosuus 34,29 %) ja As Oy Kangasniemen Jokipelto (omistusosuus 25,54 %)

Poikkeavat arvostus- ja jaksotusperiaatteet ja menetelmät: ei ole käytetty

Poikkeavat tilikaudet: ei ole

TULOSLASKELMAA KOSKEVAT LIITETIEDOT

6 Toimintatuotot tehtäväalueittain	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Ulkoiset erät				
Kunnanhallitus (sis.sos. ja terv.palv)	1 071 525	855 004	974 682	767 687
Sivistystoimi	870 222	984 125	726 168	854 961
Tekniset palvelut	3 167 982	3 166 744	2 152 378	2 075 692
Toimintatuotot yhteensä	5 109 729	5 005 873	3 853 228	3 698 340

7	Kunta	
	2024	2023
Verotulojen erittely		
Kunnallisvero	8614200	8 460 869
Kiinteistövero	2392908	2 130 229
Yhteisövero	1998502	2 341 204
Verotulot yhteensä	13005610	12 932 302

8	Kunta	
	2024	2023
Valtionosuudet ja verotulomenetysten korvaukset		
Valtionosuudet		
Kunnan peruspalvelujen valtionosuus ml. tasaukset	760 301	1 001 978
Verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus		
Harkinnanvarainen valtionosuuden korotus		
Opetus- ja kulttuuritoimen muut valtionosuudet	-220 712	-256 819
Verotulomenetysten kompensaatio	1 110 300	1 126 668
Valtionosuudet yhteensä	1 649 889	1 871 827

9		Kunta	
	Palvelujen ostot, ulkoiset	2024	2023
	Asiakaspalvelujen ostot	574 935	543 112
	Muiden palveluiden ostot	3 372 577	3 037 538
		3 947 512	3 580 650

10 Valtuustoryhmille toimintaedellytysten tukemiseksi annetut tuet

Ei ilmoitettavaa

11 Selvitys suunnitelmanmukaisten poistojen perusteista ja niiden muutoksista

Vuoden 2012 poistoajoissa on huomioitu Kirjanpitolautakunnan kuntajaoston 15.11.2011 antama yleisohje.

Käyttöomaisuuden poistojen määrittämisessä on käytetty ennalta laadittua poistosuunnitelmaa.

Poistosuunnitelma hyväksytty kunnanvaltuustossa 4.3.2013.

Suunnitelman mukaiset poistot on laskettu käyttöomaisuuden hankintamenoista arvioidun taloudellisen käyttöiän mukaan.

Arvioidut poistoaajat ja niitä vastaavat poistomenetelmät ovat:

Rakennukset	tasapoisto	25-40 vuotta
Kadut ja tiet	tasapoisto	20 vuotta
Muut kiinteät rakenteet	tasapoisto	10-40 vuotta
Autot ja kuljetusvälineet	tasapoisto	5 vuotta
ATK-laitteet ja ohjelmat	tasapoisto	3 vuotta
Koneet ja kalusto	tasapoisto	3-5 vuotta

12 Selvitys tuottoihin ja kuluihin sisältyvistä pakollisten varausten muutoksista

Ei ilmoitettavaa.

13. Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutusvoitot- ja tappiot

	Kunta	
	2024	2023
Muut toimintatuotot		
Maa- ja vesialueiden luovutusvoitot	11 807	177 764
Rakennusten luovutusvoitot		
Muut luovutusvoitot		
Luovutusvoitot yhteensä	11 807	177 764
Muut toimintakulut		
Kiinteistön luovutustappio	0	14 716
Luovutustappiot yhteensä	0	14 716

14 Satunnaisiin tuottoihin ja kuluihin sisältyvät erät

Ei ilmoitettavaa

15 Yhteismäärät muihin rahoitustuottoihin sisältyvistä tuotoista, jotka on saatu osuuksist.

Osinkotuottojen ja peruspääoman korkotuottojen erittely		
	2024	2023
Osinkotuotot saman konsernin yhteisöistä	0	0
Osinkotuotot muista yhteisöistä	289 250	264 633
Peruspääoman korot kuntayhtymiltä	0	0
Yhteensä	289 250	264633

16 Erittely poistoeron muutoksista

Ei muutoksia.

17 Lainan liikkeeseen laskemisesta aiheutuneet kuluksi kirjaamattomat menot ja pääoma-alennukset, jos tällaisia menoja on aktivoitu: Ei ilmoitettavaa**18 Arvonkorotusten periaatteet ja arvonmäärittämenetelmät**

Ki Oy Kunnantalon osakkeiden arvostukseen on tehty 200 000 euron suuruinen arvonalennuskirjaus. Kunnanhallituksen 4.9.2023 § 180 päätöksellä hyväksytty alaskirjausohjelma on tehty kiinteistön käyttöarvosta johtamalla. Tavoitteena on saavuttaa 2,6 miljoonan euron käypä käyttöarvo vuoteen 2032 mennessä.

TASETTA KOSKEVAT LIITETIEDOT

Taseen vastaavia koskevat liitetiedot

20-22 OMISTUKSET MUISSA YHTEISÖISSÄ

Kuntakonsernin osuus (euroa)

	Kotipaikka	Omistus- osuus	Omasta pääomasta	Vieraasta pääomasta	Tilikauden voitosta/ tappiosta	
Tytäryhteisöt						
Kangasniemen Vuokratalot Oy	K-niemi	100 %	324 377		3 741 075	-93 281
Ki Oy Kangasniemen Kunnantalo	K-niemi	100 %	2 906 503		15 188	-219 255
Ki Oy Kangasniemen Teollisuustalo	K-niemi	100 %	158 012		167 356	13 330
Kangasniemen Matkakiinteistö	K-niemi	60 %	419 295		2 549	-14 698
Kuntayhtymät						
Etelä-Savon Maakuntaliitto	Mikkeli	3,79 %	36 473		37 002	-1 294
Sateenkaaren koulun kuntayhtymä	Pieksämäki	11,11 %	120 990		26 233	38 743
Osakkuusyhteisöt						
As Oy Tukihaka 14 huoneistoa	K-niemi	34,29 %	95 847		236 028	25 952
As Oy Kangasniemen Jokipelto 3 huon	K-niemi	25,54 %	59 203		923	-220
Asunto-osakkeet		Omistus- osuus	Osakkeet kunta kpl	Osakepääoma yhteensä	Huoneisto	
As Oy Kanerva	K-niemi	7,53 %	650		8634	1
As Oy Kangasniemen Mäkirinne	K-niemi	2,53 %	38		1503	1
As Oy Puulavedenkatu	K-niemi		74			1
As Oy Majalanhovi	K-niemi		570			1
As Oy Kangasniemen Kotikangas	K-niemi		2070			1
Muut osakkeet						
As Oy Ainolanhaka	K-niemi		89			
Jyvässeudun Ajoharjoittelurata Oy	Jyväskylä		4			
Nordic Baltinc Holding FDR			1189			
Metsä Board Oyj			411			
Suur-Savon Sähkö Oy			2514			
Puula Golf	K-niemi		4			
Kuntarahoitus Oy	Helsinki		5000			
Etelä-Savon tietohallinto OY/ICT KPK	Mikkeli		6024			

Kunnalla on Ki Oy Kunnantalon osakkeita sijoituksissa 4,2 miljoonan euron arvosta. Kiinteistö on pääosin kunnan omassa käytössä. Kunnalla ei ole tilinpäätöksen laatimishetkellä suunnitelmia luopua kunnantalon käytöstä. Kunta on määritellyt kiinteistön käyttöarvon osalta arvonalennusohjelman, jonka mukaan on vuonna 2024 tehty alaskirjausta osakkeista 200 000 euroa. Ohjelman mukaan vastaava alaskirjaus tehdään vuosittain vielä 2025-2032 välisen ajan.

	Osakkeet ja osuudet				
	Tytäryhteisö osakkeet	Kuntayhtymä- osuudet	Osakkuus- yhteisöosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	6 041 429,51	1 696 918,11	84 606,28	531 324,93	8 354 278,83
Lisäykset				28 422,31	28 422,31
Vähennykset		1 693 998,87			-1 693 998,87
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.	6 041 429,51	2 919,24	84 606,28	559 747,24	6 688 702,27
Arvonlennukset	200000,00				200000,00
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 841 429,51	2 919,24	84 606,28	559 747,24	6 488 702,27

23 Saamisten erittely	Kunta		Kunta	
	2024		2023	
	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset	pitkäaikaiset	lyhytaikaiset
Saamiset tytäryhteisöiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset	500 476		518 476	
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	500 476		518 476	
Saamiset kuntayhtymiltä, joissa kunta on jäsenenä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset			1 800	
Siirtosaamiset			0	
Yhteensä	0	0	1 800	0
Saamiset osakkuus- sekä muilta omistusyhteisyyksiltä				
Myyntisaamiset				
Lainasaamiset				
Muut saamiset				
Siirtosaamiset				
Yhteensä	0	0	0	0

24 Siirtosaamisiin sisältyvät olennaiset erät				
	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Lyhytaikaiset siirtosaamiset				
Tulojäämät				
Läsköskosken kauppahintasaamiset	122 480	122 480	122 480	122 480
Muut siirtosaamiset, Essote	0	0	0	0
Muut tulojäämät	186 054	201 991	186 054	201 991
Muut saamiset	20 169	33 180	0	0
Lyhytaikaiset siirtosaamiset yhteensä	328 702	357 651	308 534	324 471

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

Taseen vastattavia koskevat liitetiedot

25 Oman pääoman erittely	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Peruspääoma 1.1.	16 723 902	16 723 902	16 723 902	16 723 902
Lisäykset				
Vähennykset				
Peruspääoma 31.12.	16 723 902	16 723 902	16 723 902	16 723 902
Rahastopääomat				
Ylikurssirahasto				
Arvonkorotusrahasto				
Muut rahastot	431 071	431 071	0	0
Rahastopääomat 31.12.	431 071	431 071	0	0
Edellisten kausien yli/alijäämä	250 353	-291 567	8 760 262	8 634 979
Tilikauden yli/alijäämä	354 973	541 933	136 043	125 283
Oma pääoma yhteensä	17 760 299	17 405 339	25 620 207	25 484 164

26 Erittely poistoeroista

Ei poistoeroja.

27 Pitkäaikainen vieras pääoma

Velat, jotka erääntyvät myöhemmin kuin viiden vuoden kuluttua

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Rah.- ja vak.laitoksilta, Essote	0	0		
Rah. Ja vak.laitoksilta, Vaalijan ky				
Nordea			0	0
Kuntarahoitus Oy	1 599 329	1 618 227	1 599 329	1 618 227
	1 599 329	1 618 227	1 599 329	1 618 227

28 Erittely liikkeelle lasketuista joukkovelkakirjalainoista

Ei raportoitavaa.

29 Pakollinen varaus	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
	0	0	0	0

30 Velkojen erittely

	Kunta			
	Lyhytaikainen		Pitkäaikainen	
	2024	2023	2024	2023
Velat tytäryhteisöille				
Ostovelat, Kunnantalo	6 405	0	0	0
Velat kuntayhtymille				
Ostovelat, E-S Maakuntaliitto	0	1 225	0	0
Ostovelat, Sateenkaaren koulun ky	3 740	1 982	0	0

31 Maksuvalmiuden kannalta merkittävä sekkitililimiitti ja siitä käyttämättä oleva määrä	Kunta	
	2024	2023
Shekkilimiittivelka, Op-Pohjola	1 000 000	1 000 000
Tästä käyttämättä oleva määrä	546 283	1 000 000

32 Muiden velkojen erittely

	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Muut velat				
Liittymismaksuvelat	229 278	228 944	229 278	228 944
Muut pitkäaikaiset velat	8 550	8 550	8 550	8 550
Muut velat yhteensä	237 828	237 494	237 828	237 494

33 Erittely siirtoveloista	Konserni		Kunta	
	2024	2023	2024	2023
Palkkojen ja henk.sivukulujen jaksotus	1 087 667	950 576	928 816	921 810
Korkojaksotukset	49104	41724	36 085	41 724
Valtionosuusennakot	67551	140154	52 402	119 650
Muut lyhytaikaiset siirtovelat	62115	20084	47 118	
Siirtovelat yhteensä	1 268 461	1 152 539	1 064 421	1 083 184

34 Velat, joista kunta on antanut vakuudeksi omaisuuttaan

Ei ilmoitettavaa.

VAKUUKSIA JA VASTUUSITOUMUKSIA KOSKEVAT LIITETIEDOT

35-	Vastuusitoumukset	Kunta	
		2024	2023
37	Kunnan omasta velasta		
	Kiinnitykset		
	Tytäryhteisöjen puolesta annetut takaukset		
	Kangasniemen Vuokratalot		
	Jäljellä oleva pääoma	2 796 155	2 938 995
	Muiden puolesta annetut takaukset		
	Kangasniemen Vanhustentalosäätiö	530 407	552 893
	Itäkankaan vesiosuuskunta	18 000	36 000
	Ki Oy Myrskytalo	300 764	309 902
	Harvel Kiinteistöt Oy		
	Jäljellä oleva pääoma	849 171	898 795
	Takaukset yhteensä		
	Jäljellä oleva pääoma	3 645 326	3 837 790
	Vakuudet ja takaukset yht.	3 645 326	3 837 790

38	Vuokravastuut				
		Konserni		Kunta	
		2024	2023	2024	2023
	Vuokravastuut				
	Vuokra- ja leasingvastuut yhteensä	150 487	294 946	150 487	270 698
	- josta seuraavalla tilikaudella				
	maksettava osuus	70 247	143 059	70 247	133 456
	- sopimukseen sisältyvät				
	lunastusvelvoitteet				
	Yhteensä	150 487	294 946	150 487	270 698

39	Kunnan antamat vastuusitoumukset sen kanssa samaan konserniin kuuluvien yhteisöjen puolesta		
		2024	2023
	Kangasniemen Vuokratalot		
	jäljellä oleva pääoma	2 796 155	2 398 995
	Kuntayhtymät		
	Vuokravastuut		
	Etelä-Savon Maakuntaliitto		
	Vuokravastuut:		
	Seuraavalla tilikaudella maksettava	71 495	69 027
	Myöhemmin maksettava	0	0
	Leasingvastuut:		
	Seuraavalla tilikaudella maksettava	4 685	1 918
	Myöhemmin maksettava	12 378	0
	Sateenkaaren koulun kuntayhtymä		
	Vuokravastuut:		
	Seuraavalla tilikaudella maksettava		252 628
	Myöhemmin maksettava		120 000
	Leasingvastuut:		
	Seuraavalla tilikaudella maksettava	14 109	12 318
	Myöhemmin maksettava	0	9 188
	Etelä-Savon Sairaanhoidopiiri		
	Vuokravastuut:		
	Seuraavalla tilikaudella maksettava	0	0
	Myöhemmin maksettava	0	0
	Leasingvastuut:		
	Seuraavalla tilikaudella maksettava	0	0
	Myöhemmin maksettava	0	0
	Vaalijalan kuntayhtymä		
	Vuokra- ja leasingvastuut yhteensä:		
	Seuraavalla tilikaudella maksettava		0
	Myöhemmin maksettava		0

40		2024	2023
	Kuntien osuus kuntien takauskeskuksen	44 197 830	42 756 704
	takausvastuusta 31.12.		
	kattamattomista takausvastuista		
	Kunnan mahdollista vastuuta kattava osuus		
	takauskeskuksen rahastosta	47 429	34 035

41	Muut kuntaa koskevat taseen ulkopuoliset järjestelyt		
	Muut taloudelliset vastuut	Kunta	
		2024	2023
	Arvonlisäveron palautusvastuu	946 075	1 229 586

ARVONLISÄVERON PALAUTUSVASTUU

TILINPÄÄTÖS 31.12.2024

	Arvonlisä- verot	Oman käytön veron peruste	Oman käytön ALV	ALV-vastuu 2024	ALV-vastuu 2023
v. 2015 valmistuneet					
Kohtilan koulu, vesikaton maalaus	1872,00			0,00	187,20
Beckerin koulu, kattovesijärjestelmien saneeraus	2581,20			0,00	258,12
Lukio, vesikaton maalaus	3071,28			0,00	307,13
LM-halli, saneeraus	10941,34			0,00	1094,13
Vanhainkoti, saneeraus	213778,92			0,00	21377,89
Uusi kehitysvammaisten toimintakeskus	183317,44			0,00	18331,74
Terveyskeskus, saneeraus	181068,11			0,00	18106,81
v. 2016 valmistuneet					
Kohtilan koulu, julkisivujen saneeraus	9178,46			917,85	1835,69
Otto Mannisen koulu, jätevesijärjestelmä	562,10			56,21	112,42
Lukio, luokkien saneeraus	8356,84			835,68	1671,37
Yritystilojen kunnostus, LM-halli	3044,91			304,49	608,98
10 % Yritystilojen kunnostus, Kiviniemi	2669,00			266,90	533,80
LM-halli, saneeraus	15780,75			1578,08	3156,15
Kiinteistöjen automaation saneeraus, Kalliola	1168,80			116,88	233,76
Kiinteistöjen automaation saneeraus, LM-halli	2366,40			236,64	473,28
Kiinteistöjen automaation saneeraus, urheilukeskus	1128,00			112,80	225,60
v.2017 valmistuneet					
Kohtilan koulu, rakennetiivistykset	1710,79			342,16	513,24
20 % Kankainen, uusi koulu	2343009,87			468601,97	702902,96
Uusi kirjasto	452551,61			90510,32	135765,48
Yritystilojen kunnostus, LM-halli	1017,12			203,42	305,14
v.2018 valmistuneet					
Kohtilan koulu, julkisivusaneeraus	4207,20			1262,16	1682,88
30 % Beckerin koulu, vesikatteen saneeraus	13897,29			4169,19	5558,92
Beckerin koulu, sisäänkäyntisaneeraus	1108,01			332,40	443,20
Beckerin koulu, inva-varustelu	786,18			235,85	314,47
Kalliolan koulu, kattosaneeraus	35909,44			10772,83	14363,78
Yritystilojen kunnostus, Tehomet II-halli	1960,11			588,03	784,04
Yritystilojen kunnostus, LM-halli	1443,88			433,16	577,55
Päiväkoti, vesikate- ja sadevesisaneeraus	25716,22			7714,87	10286,49
v.2019 valmistuneet					
Kohtilan koulu, ikkunat	6029,03			2411,61	3014,52
40 % Beckerin koulu, vesikatteen saneeraus	17259,72			6903,89	8629,86
Terveyskeskus, paloilmoin ja sprinklaus	26185,88			10474,35	13092,94
Yritystilojen kunnostus, LM-halli/Hankkija	759,12			303,65	379,56
Yritystilojen kunnostus, Rantatori, ravintolarakennus	1759,64			703,86	879,82
Kalliolan päiväkot, sisäpintasaneeraus	940,39			376,16	470,20
Museo, vesikatesaneeraus	21046,88			8418,75	10523,44
Niirasen päiväkot	6524,32			2609,73	3262,16
Jäähalli, nosto-oven saneeraus	1014,11			405,64	507,06
Jäähalli, juoksusuoran saneeraus	1768,24			707,30	884,12

		Arvonlisä- verot	Oman käytön veron peruste	Oman käytön ALV	ALV-vastuu 2024	ALV-vastuu 2023
v.2020 valmistuneet						
	Koittilan koulu, sadevesi- ja pihasaneeraus	5760,00			2880,00	3456,00
	Beckerin koulu, pimenysverhot	2410,06			1205,03	1446,04
	Beckerin koulu, sisäänkäyntisaneeraus	2290,09			1145,05	1374,05
50 %	Lukio, lukituksen saneeraus	1806,80			903,40	1084,08
	Ravintola Puulaaki, terassi	2482,83			1241,42	1489,70
	Päiväkot, IV-koneen saneeraus	17877,14			8938,57	10726,28
	Tehomet 2-halli, vesikatteen saneeraus	30370,40			15185,20	18222,24
v.2021 valmistuneet						
	Koittilan koulu, lämmitysjärjestelmän saneeraus	16522,93			9913,76	11566,05
	Beckerin koulu, lukitussaneeraus	3520,81			2112,49	2464,57
60 %	Kalliolan koulu, julkisivu- ja sadevesisaneeraus	33121,62			19872,97	23185,13
	Lukio, aluerakenteiden saneeraus	1908,48			1145,09	1335,94
	Päiväkot, sadevesisaneeraus	11640,24			6984,14	8148,17
	Päiväkot, pihakatos	1368,00			820,80	957,60
v. 2022 valmistuneet						
	Koittilan koulu, aidan ja pihavarusteiden saneeraus	3055,85			2139,10	2444,68
70 %	Beckerin koulu, vesikatteen saneeraus	9196,64			6437,65	7357,31
	Beckerin koulu, valaistuksen saneeraus	2528,56			1769,99	2022,85
	Kansis-keskus, esteettömyysjärjestelyt	2237,55			1566,29	1790,04
	Lukio, salaoja/sadevesisaneeraus	940,32			658,22	752,26
	Lukio, valaistuksen saneeraus	1217,88			852,52	974,30
	Hyvinvointikeskus, putkisaneeraus	156,24			109,37	124,99
	Hyvinvointikeskus, keittiön lattiasaneeraus	13013,68			9109,58	10410,94
	Päiväkot, uusi osasto	80161,80			56113,26	64129,44
0	Museo, vesikatteen saneeraus, maalaus	2612,57			1828,80	2090,06
v. 2023 valmistuneet						
	Puulanhelmi, IV- ja toimintasaneeraus	5501,36			4401,09	4951,22
80 %	Palveluasunnot A ja B, kattosaneeraus	11757,83			9406,26	10582,05
	Koittilan koulu, sisäilmasaneeraus	46440,30			37152,24	41796,27
	Lukio, pihan saneeraus	924,49			739,59	832,04
	Kalliolan koulu, aitauksen saneeraus ja jätekatos	11351,19			9080,95	10216,07
v. 2024 valmistuneet						
	Beckerin koulu, rakennesaneeraus	55858,57			50272,71	
90 %	Lukio, invahissit	10078,63			9070,77	
	Päiväkot, rakennesaneeraus	40343,14			36308,83	
	Hyvinvointikeskus, viemärisaneeraus	10957,04			9861,34	
	Kunnan varikko, lämmitysjärjestelmä	4379,92			3941,93	
Arvonlisäveron palautusvastuu 31.12., Kangasniemen kunta					948 099,21	1 231 609,27

HENKILÖSTÖÄ KOSKEVAT LIITETIEDOT

Henkilöstön lukumäärä 31.12.2024

Kunnanhallitus	naisia	miehiä	yhteensä
Vakituiset	10	4	14
Määräaikaiset	1		1
Työllistetyt	5	5	10
Kunnanhallitus yht.	16	9	25
Sivistys- ja hyvinvointitoimi	naisia	miehiä	yhteensä
Vakituiset	80	21	101
Määräaikaiset	16	0	16
Sijaiset	2	2	4
Työllistetyt			0
Oppisopimusopiskelijat	2		2
Sivistys- ja hyvinvointitoimi yht.	98	23	123
Tekninen toimi	naisia	miehiä	yhteensä
Vakituiset	21	13	34
Määräaikaiset	2		2
Työllistetyt			0
Oppisopimusopiskelijat	1		1
Tekninen toimi yht.	23	13	37
Kaikki yhteensä	137	45	185

43 Henkilöstökulut	2024	2023
Käyttötalous		
Palkat ja palkkiot	7 670 781	7 677 416
Henkilösivukulut		
Eläkekulut	1 599 243	1 643 613
Muut henkilösivukulut	227 119	283 168
Henkilöstökorvaukset ja muut korjauserät		
Käyttötalouden henkilöstömenot yhteensä	9 497 143	9 604 197
Aktivoitu käyttöomaisuuteen		
Investointien henkilöstömenot yhteensä	0	0
Henkilöstökulut yhteensä	9 497 143	9 604 197

44	Luottamushenkilön palkkioista perityt ja ja tilitetyt luottamushenkilömaksut	2024	2023
	Keskustan Kangasniemen kunnallisjärjestö	4 480	5 095
	Kansallinen Kokoomus	26	26
	Perussuomalaiset ry Kangasniemen osasto		
	Kangasniemen Vihreät	487	505
	Yhteensä	4 993	5 626

45	Tilintarkastajan palkkiot	2024	2023
	Tarkastusyhteisö BDO Audiator Oy		
	Tilintarkastuspalkkiot	16 539	8 061
	Muut palkkiot		4552
	Yhteensä	16 539	12 613

46 Kunnan ja sen intressitahojen väliset liiketoimet

Kunnanjohtajasopimus

Kunnanjohtajan kanssa on 17.5.2021 solmittu kuntalain mukainen johtajasopimus, jonka mukaan alle 3 vuoden virka-ajalla erokorvaus on 6 kk:n palkan suuruinen ja yli 3 vuoden virka-ajalla korvaus on 8 kk:n palkan suuruinen. Erokorvaus sisältää irtisanomisajan palkan.

47 Lausunto 128:n mukainen selvitys edellistä tilikautta koskevista tiedoista, jotka eivät ole vertailukelpoisia päättyneen tilikauden tietojen kanssa

Ei ilmoitettavaa.

48 Vaalijalan ylijäämäpalautus

Vaalijalan kuntayhtymävaltuuston 14.12.2022 tekemä päätös ylijäämäpalautuksista on tullut lainvoimaiseksi ja suoritettu kunnalle 199 787,93 euron suuruisena 17.7.2024. Palautus on kirjattu Muut rahoitustuotot -tilille.

Käyttöomaisuus

	Aineettomat hyödykkeet			Aineelliset hyödykkeet						
	Aineettomat oikeudet	Muut pitkävaikutteiset menot	Yhteensä	Maa-alueet	Rakennukset	Kiinteät rakennukset ja laitteet	Koneet ja kalusto	Arvo- ja tase-esineet	Keskeneräiset hankinnat	Yhteensä
Poistamaton hankintameno 1.1.	29 819,42	36 586,56	66 405,98	4 119 660,76	16 739 436,68	8 913 780,60	85 186,72	140 029,83	5 438,00	30 003 532,59
Lisäykset tilikauden aikana	73 821,04		73 821,04	300 000,00	549 667,56	347 351,05	10 008,00			1 207 026,61
Rahoitusosuudet tilikaudella										0,00
Vähennykset tilikauden aikana					-133 193,27					-133 193,27
Siirrot erien välillä										
Tilikauden poisto	-33 098,85		-33 098,85		-1 135 781,39	-721 777,74	-33 982,56			-1 891 541,69
Arvonlennukset ja niiden palautukset										
Poistamaton hankintameno 31.12.	70 541,61	36 586,56	107 128,17	4 419 660,76	16 020 129,58	8 539 353,91	61 212,16	140 029,83	5 438,00	29 185 824,24
Arvonkorotukset										
Kirjanpitoarvo 31.12.	70 541,61	36 586,56	107 128,17	4 419 660,76	16 020 129,58	8 539 353,91	61 212,16	140 029,83	5 438,00	29 185 824,24

Olennaiset lisäpoistot KH 24.2.25 §30		
Erittely olennaisista lisäpoistoista		
Asuntola Oy Mäntyranta	300 000,00	
LM-Halli	150 000,00	

Osakkeet ja osuudet

	Tytäryhteisö-osakkeet	Kuntayhtymäosuudet	Osakkuusyhteisöosuudet	Muut osakkeet ja osuudet	Yhteensä
Hankintameno 1.1.	5 841 429,51	2 919,24	84 606,28	559 747,24	6 488 702,27
Lisäykset				15 268,00	15 268,00
Vähennykset					
Siirrot erien välillä					
Hankintameno 31.12.	5 841 429,51	2 919,24	84 606,28	575 015,24	6 503 970,27
Arvonlennukset	200000,00				200000,00
Arvonkorotukset					
Kirjanpitoarvo 31.12.	5 641 429,51	2 919,24	84 606,28	575 015,24	6 303 970,27

5. Allekirjoitukset

5.1. Tilinpäätöksen allekirjoitus

Olemme hyväksyneet kokouksessamme Kangasniemen kunnan tilinpäätöksen tilikaudelta 1.1.-31.12.2024 toimitettavaksi tilintarkastajien tarkastettavaksi.

Kangasniemellä ___/___ 2025

KANGASNIEMEN KUNNANHALLITUS

Tapani Nykänen

Jaana Laukkarinen

Marja-Leena Laitinen

Milja Halttunen

Markku Kuusjärvi

Tuomo Janhunen

Kerttu Ossi

Kimmo Kainulainen
kunnanjohtaja

5.2. Tilinpäätösmerkinnät

Olemme antaneet suorittamastamme tilintarkastuksesta tänään kertomuksen.

Kangasniemellä ___/___ 2025

BDO Audiator Oy

Joni Mäkitalo, JHT, HT
tilintarkastaja

6. Luettelo kirjanpitokirjoista ja tositelajeista sekä niiden säilytystavasta

Kirjanpitokirjat	Säilytysaika	Säilytystapa
tilinpäätös	pysyvästi	sidottu
päiväkirjat	10 vuotta	sähköisesti
pääkirjat	10 vuotta	sähköisesti
tase-erittelyt	10 vuotta	tuloste
liitetietotositteet	10 vuotta	tuloste
konsernilaskenta	10 vuotta	tuloste
käyttöomaisuuslaskennan raportit	10 vuotta	tuloste
toteutumisvertailu	10 vuotta	tuloste
ostoreskontra	10 vuotta	sähköisesti
myyntireskontra	10 vuotta	sähköisesti

Selvitys kirjanpidon säilytyksestä

Tositelajit ja säilyttämistapa	säilytys paperitositteina
Taloushallinto	002-091, 201
Palkat	370
Ostoreskontra	101, 460
Myyntireskontra	151, 221
Laskutukset	612-692

